

Службен весник

на Република Македонија

Број 6

13 јануари 2012, петок

година LXVIII

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
162. Закон за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема.....	4	169. Закон за изменување и дополнување на Законот за превоз во патниот сообраќај.....	117
163. Закон за изменување и дополнување на Законот за управување со пакување и отпад од пакување.....	55	170. Закон за регистрирање на подземни и надземни инфраструктурни објекти и придружни инсталации.....	121
164. Закон за концесии и јавно приватно партнерство.....	56	171. Закон за дополнување на Законот за спречување на судир на интереси.....	124
165. Закон за изменување и дополнување на Законот за јавните претпријатија....	78	172. Закон за изменување и дополнување на Законот за регистрирање на готовински плаќања.....	125
166. Закон за изменување и дополнување на Законот за метрологијата.....	83	173. Закон за изменување на Законот за издавање на обврзници на Република Македонија за денационализација.....	127
167. Закон за Европски работнички совет..	88		
168. Закон за еднакви можности на жените и мажите.....	102		

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 162.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА И ЕЛЕКТРОНСКА ОПРЕМА И ОТПАДНА ЕЛЕКТРИЧНА И ЕЛЕКТРОНСКА ОПРЕМА

Се прогласува Законот за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр. 07- 145/1
11 јануари 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА И ЕЛЕКТРОНСКА ОПРЕМА И ОТПАДНА ЕЛЕКТРИЧНА И ЕЛЕКТРОНСКА ОПРЕМА

И. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1 Предмет на уредување

Со овој закон се уредуваат барањата за заштита на животната средина кои треба да ги исполнат правните и физичките лица кои произведуваат и пуштаат на пазарот во Република Македонија електрична и електронска опрема и кои постапуваат со отпадната електрична и електронска опрема, како и другите субјекти кои учествуваат во постапките на производство и пуштање на електричната и електронската опрема на пазарот, ограничувањето на употребата на одредени опасни супстанции во производството на електрична и електронска опрема, начинот на собирање, третман, преработка и отстранување на отпадната електрична и електронска опрема, како и други прашања за управување со отпадната електрична и електронска опрема.

Член 2 Супсидијарна примена на други закони

(1) По прашањата кои се однесуваат на начинот на постапување со опасен отпад кои не се регулирани со овој закон, соодветно се применуваат одредбите на прописите од областа на управување со отпадот.

(2) За регулирање на прашањата во врска со пристап до информации кои се однесуваат на животната средина, учеството на јавноста во донесувањето на одлуките, оцената на влијанието од определени стратегии, планови и програми врз животната средина, оцената на влијанијата од определени проекти врз животната средина, се применуваат одредбите од Законот за животната средина, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(3) На постапките утврдени со овој закон се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

Член 3 Цели на Законот

(1) Основни цели на овој закон се:

- намалување до најмало можно ниво на негативно влијание на отпадната електрична и електронска опрема врз животната средина и врз човековото здравје и

- унапредување на стандардите за заштита на животната средина од страна на производителите, трговците и крајните корисници во текот на животниот циклус на производите, а особено при третманот, преработката и отстранувањето на отпадната електрична и електронска опрема.

(2) Покрај целите од ставот (1) на овој член, во согласност со начелото на одржлив развој, со овој закон треба да се постигнат и следниве цели:

- спречување на создавање и фрлање на отпадната електрична и електронска опрема,

- постигнување на високо ниво на повторна употреба, рециклирање и други видови на преработка на отпадната електрична и електронска опрема, како и намалување на отстранувањето на отпадната електрична и електронска опрема на депонии,

- обезбедување услови за воспоставување и развој на пазар на повторна употреба, рециклирање и други начини на преработка на отпадната електрична и електронска опрема и

- обезбедување еднаква положба на пазарот на домашните и странските правни и физички лица и избегнување и отстранување на трговските бариери кои можат да го нарушат пазарот со електрична и електронска опрема.

Член 4 Примена на Законот

(1) Одредбите на овој закон се применуваат на следниве категории на електрична и електронска опрема (во натамошниот текст: категории на опрема):

- 1) големи домашни апарати;
- 2) мали домашни апарати;
- 3) опрема за информатичка технологија и телекомуникација;
- 4) опрема за широка потрошувачка и забавна електроника;
- 5) опрема за осветлување;
- 6) електрични и електронски апарати (освен големи неподвижни индустриски орудии);
- 7) електрични и електронски играчки и опрема за забава и спорт;
- 8) медицински апарати (освен апарати кои можат да предизвикаат радијација или инфекција);
- 9) инструменти за следење и контрола и
- 10) автомати.

(2) Одредбите на овој закон се применуваат и на одделни видови на производи распоредени во Листата на видови на производи од членот 41 став (4) од овој закон кои припаѓаат во категориите на електрична и електронска опрема од ставот (1) на овој член (во натамошниот текст: видови на опрема).

(3) Одредбите на овој закон не ја исклучуваат примената на прописите кои се однесуваат на безбедноста, здравствената и хигиено-санитарната заштита и прописите за управување со отпадот.

(4) Сите мерки, стандарди и цели кои се утврдени со овој закон се применуваат како минимални барања што треба да се исполнат при управувањето со електрична и електронска опрема.

(5) Доколку со друг закон се утврдени мерки и стандарди на животната средина, при управувањето со електрична и електронска опрема се применуваат по-

строгите мерки и стандарди со цел за заштита на животната средина и постигнување на целите на животната средина.

Член 5 Исклучок на примена на Законот

Одредбите на овој закон не се применуваат на:

1) електрична и електронска опрема што е составен дел на друг вид опрема којашто не спаѓа во категориите на електрична и електронска опрема од членот 4 став (1) од овој закон;

2) отпадните печатарски тонери распоредени во Листатот на видови на отпад согласно со Законот за управување со отпадот, доколку настануваат како потрошен материјал при користење на печатари и

3) електрична и електронска опрема која се користи како опрема која е наменета за користење во одбраната на земјата, оружје, муниција и воен материјал, со исклучок на производи кои не се наменети за конкретни воени цели.

Член 6 Дефиниции

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. “Електрична и електронска опрема” е опрема чијашто правилна работа зависи од електричната струја или електромагнетските полиња, како и опрема што е наменета за производство, пренос и мерење на тие струи или полиња класифицирани во една од категориите од членот 4 став (1) од овој закон и наменета е за употреба под напон кој не е поголем од 1.000 волти за наизменична струја и 1.500 волти за еднонасочна струја (во натамошниот текст: опрема);

2. “Отпадна електрична и електронска опрема” е отпад од електрична и електронска опрема во согласност со одредбите на Законот за управување со отпадот вклучувајќи ги сите составни делови, потсклопови и потрошни делови и материјали кои се дел од производот во моментот на исфрлање (во натамошниот текст: отпадна опрема);

3. “Отпадна опрема од домаќинства” е отпадна опрема која се создава во домаќинствата, како и отпадна опрема која настанува во индустријата, занаетчишките, услужните и други дејности, а која поради видот и количината е слична на отпадната опрема од домаќинствата;

4. “Отпадна опрема која не е опрема од домаќинства” е отпадна опрема која се создава од опрема која спаѓа во Листата на видови на производи од членот 41 став (4) од овој закон, а која не се употребува во домаќинствата;

5. “Спречување” се мерки насочени за намалување на количините на отпадна опрема и штетните влијанија врз животната средина кои настануваат од отпадната опрема, како и на материјалите и супстанциите содржани во таа опрема;

6. “Повторна употреба” е секоја постапка во која отпадната опрема или нејзините составни делови се користат за истата цел за која биле направени, вклучувајќи ја и натамошната употреба на опремата или на нејзините составни делови што се враќаат кај трговците, во собирните места, собирните центри, во инсталациите за рециклирање на отпадна опрема или кај производителите;

7. “Рециклирање” е секоја постапка на повторна употреба на отпадните материјали во произведен процес за првобитната намена или за други намени, освен за енергетската преработка, при што под енергетска преработка се смета употребата на согорлив отпад како

средство за производство на енергија со непосредно согорување со друг отпад или без друг отпад, но со добивање на топлина;

8. “Преработка” е секоја постапка на преработување на отпад во согласност со членот 29 од Законот за управување со отпадот која е применлива или може да се примени за преработка на отпадната опрема;

9. “Отстранување” е секоја постапка за отстранување на отпадот во согласност со членот 35 од Законот за управување со отпадот или подготвка за отстранување, како и секоја друга постапка што се применува за преработка и/или за отстранување на отпадната опрема;

10. “Третман” е секоја постапка која се презема по предавањето на отпадната опрема во инсталација за третман заради спречување на загадување, расклопување, ситнење, преработка или подготовка за отстранување, како и секоја друга постапка што се применува за преработка и/или за отстранување на отпадната опрема;

11. “Пуштање на опрема на пазарот” е:
- давање на произведената опрема прв пат на користење на крајниот корисник или на трговецот заради натамошна продажба,

- увоз на опрема во Република Македонија заради вршење на трговска дејност за увоз на опрема со намена давање на увезената опрема на трговецот заради натамошна продажба или давање на увезената опрема на користење на крајниот корисник или

- увоз на опрема за вршење на дејности што не претставуваат трговска дејност за увоз на опрема;

12) “Собирно место” е место во објект или простор во објектот или друг покриен простор што ги користи производителот или во негово име трето лице уредено за одделно собирање на отпадната опрема, привремено складирање и/или сортирање, како и други активности поврзани пред нејзиното предавање за третман, односно преработка;

13. “Собирен центар” е простор уреден за собирање и привремено складирање на видови, односно одделно собрани фракции на комунален отпад;

14. “Производител” е правно или физичко лице кое без оглед на употребениот начинот на продажба, вклучувајќи ја и продажбата по пат на далечинска комуникација во согласност со прописите со кои се уредува заштита на потрошувачите:

- произведува и продава опрема под своја трговска марка,

- препродава, под своја трговска марка, опрема произведена од страна на друг производител, со тоа што препродавачот не се смета за производител ако марката на изворниот производител е наведена на опремата, како што е предвидено во алинејата 1 на оваа точка или

- поради вршење на својата дејност увезува опрема заради пуштање на пазар во Република Македонија или извезува опрема надвор од неа. За производител нема да се смета лице кое обезбедува само финансиска поддршка според или во согласност со каква било финансиска спогодба и кое не дејствува и како производител во смисла на алинеите 1, 2 и 3 на оваа точка. Ако опремата не е произведена во Република Македонија, а се пушта на пазар во смисла на алинеите 1, 2 и 3 на оваа точка, тогаш за производител ќе се смета неговиот застапник во Република Македонија. Како производител ќе се смета и правно или физичко лице кое како краен корисник заради свои потреби увезол опрема без посредник;

15. “Трговец” е правно или физичко лице кое обезбедува снабдување на опрема за краен корисник, како комерцијална дејност. За трговец ќе се смета и производителот, доколку произведената или увезената опрема ја обезбедува непосредно на крајниот корисник;

16. "Поседувач" е правно или физичко лице кое користи или има намера да користи опрема, односно лице кое со вршењето на својата дејност постојано или привремено создава отпадна опрема, а како поседувач, во смисла на овој закон, не се сметаат граѓаните или домаќинствата;

17. "Краен корисник" е потрошувач кој поради крајна употреба или користење на друг производ, користи опрема и на тој начин, по нивното истрошување, создава отпадна опрема. Како краен корисник ќе се смета поседувачот или трговецот кој заради свои потреби увезол опрема без посредник;

18. "Мал производител" е правно или физичко лице кое пушта на пазар во Република Македонија опрема во количини не поголеми од оние утврдени во членот 24 од овој закон;

19. "Колективен постапувач" е правно лице основано од производителите со цел за исполнување на обврските од членот 21 од овој закон, кое има добиено дозвола за постапување со отпадна опрема согласно со членот 28 од овој закон и кое реализираната добивка ја користи за исполнување на обврските од членовите 21 од овој закон;

20. "Самостоен постапувач" е правно или физичко лице кое има добиено дозвола за самостојно постапување со отпадна опрема согласно со членот 29 од овој закон;

21. "Финансиски договор" е секој договор или аранжман за кредит, закуп (лизинг), изнајмување или за продажба на одложено плаќање што се однесува на која било опрема, без оглед на тоа дали условите од тој договор или аранжман или кој било договор или аранжман со залог предвидуваат или не предвидуваат дека ќе дојде или дека може да дојде до пренос на сопственоста на таа опрема;

22. "Овластен собирач на отпад" (во натамошниот текст: овластен собирач) е комунално претпријатие или друго правно или физичко лице кое е овластено за собирање и транспорт на комунален отпад на подрачјето на општината, општините во градот Скопје или градот Скопје;

23. "Опасна супстанција или смеса" (во натамошниот текст: супстанција) е секоја супстанција или секоја смеса што се смета за опасна во согласност со пропишите за хемикалии;

24. "Заостаната отпадна опрема" е оптоварување на животната средина поради настанување на отпадна опрема од опрема која е пуштена на пазар пред 1 јануари 2013 година (во натамошниот текст: заостанат отпад);

25. "Орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина" е Управата за животна средина, орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање (во натамошниот текст: стручен орган);

26. "Друго независно правно лице" е правно лице регистрирано за вршење на стручни, технички и консултантски услуги од областа на економијата и животната средина;

27. "Економски оператор" е правно или физичко лице кое при вршење на својата дејност при управување со опрема може да биде производител, трговец и поседувач и

28. "Доброволен договор" е формален договор кој има извршни клаузули склучен меѓу, органите на државната и локалната власт од една страна и организациите кои застапуваат одредени интереси на економските сектори или група на економски оператори за сегнати со овој закон од друга страна, со цел да се постигнат целите на овој закон, како и да се постигнат условите утврдени во договорот.

Член 7

Начела

(1) Во согласност со целите за долгорочна заштита и одржливо користење на природните ресурси и заштитата и унапредување на медиумите и областите на животната средина, управувањето со опрема се заснова на:

1) начелото на одговорност на производителот според кое производителот е одговорен за преземање на мерки за управување со опремата со цел да се елиминира и/или намали до крајна можна мера негативното влијание врз медиумите и областите на животната средина кое настанува како резултат на отпадна опрема создадена од неговата дејност, вклучувајќи и создавање на услови за остварување на висок степен на одделно собирање, повторна употреба, рециклирање и друг начин на преработка на отпадната опрема и

2) начелото на процена на животниот циклус на производот според кое производителот на опрема е должен да изврши процена на животниот циклус на опремата на начин со кој ќе се овозможи зголемување на еколошките остварувања на опремата, исклучување или намалување на присуството на опасни супстанции во опремата согласно со научно-техничките достигнувања, дизајнирање на начин што ќе придонесе кон намалување на отпадот што настанува од отпадната опрема со цел за спречување на негативните влијанија врз медиумите и областите на животната средина.

(2) Во управувањето со опремата, покрај начелата од ставот (1) на овој член, соодветно се применуваат и начелата утврдени во Законот за животната средина и Законот за управување со отпадот.

II. БАРАЊА ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Член 8

Дизајнирање на опремата

(1) Опремата треба да биде проектирана и произведена на начин со кој се обезбедува:

1) намалување на употребата на опасни супстанции на најмала можна мера и

2) олеснето расклопување и монтирање, повторна употреба и рециклирање и друг начин на преработка на отпадната опрема, нејзините составни делови и вградени материјали.

(2) Производителите не смеат со посебен дизајн на опремата, нејзините составни делови и вградени материјали или со производните постапки да ја спречуваат повторната употреба на опремата, освен доколку тој дизајн или тие производни постапки вклучуваат значајна предност за заштитата на животната средина и/или безбедност при користење на опремата.

Член 9

Забрана за користење на опасни супстанции во опремата

(1) Се забранува пуштање на пазар во Република Македонија на опрема од категориите од членот 4 став (1) точки 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 10 од овој закон, вклучувајќи ги електричните светилки и други извори наменети за осветлување во домаќинствата која содржи олово, жива, кадмиум, шествалентен хром Cr⁶⁺, полибромирани бифенили (PBB) или полибромирани дифенилтри (PBDE).

(2) Одредбите од ставот (1) на овој член не се однесуваат на резервни делови наменети за поправки или повторна употреба на опремата пуштена на пазар во Република Македонија, пред отпочнување на примена на овој закон, како и на флуоресцентни и други извори за осветлување и материјали кои спаѓаат во листата на опрема од ставот (3) на овој член.

(3) Листата на опрема на која не се однесуваат мерките за забрана и ограничувања од ставот (1) на овој член, како и максималните вредности за концентрациите на опасни супстанции, роковите до кои е дозволено присуството на одредени опасни супстанции во опремата, нејзините составни делови и материјали ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

III. ОПШТИ ОБВРСКИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ

Член 10

Означување на опремата

(1) Со цел да се минимизира депонирањето на отпадната опрема како несортиран комунален отпад и да се овозможи нејзино одделно собирање, производителот е должен на опремата која ја пушта на пазар, на видно место да обезбеди јасно видлива, читлива и прикажана на неизбришлив начин ознака за обврската за одделно собирање на отпадната опрема.

(2) Формата и содржината на ознаката од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(3) Доколку ознаката од ставот (1) на овој член не може да биде втисната на самата опрема, заради големината или нејзината специфична употреба, тогаш таа се става на пакувањето, во упатството за употреба или во гарантниот лист на таа опрема.

(4) Називот на производителот мора да биде јасно видлив на натписот прицврстен на опремата.

(5) Натписот од ставот (4) на овој член мора да биде прикажан на начин на кој се гледа називот на производителот и податок кога опремата е пуштена на пазар.

Член 11

Информации за крајните корисници

(1) Производителот е должен, на своја сметка, да ги информира крајните корисници на опремата од домаќинствата за:

- забраната за оставање на отпадната опрема како несортиран комунален отпад и за обврската за одделно собирање на отпадната опрема,
- воспоставените системи за преземање и собирање на отпадната опрема кои им се на располагање,
- начинот на нивното придонесување за повторна употреба, рециклирање и друг начин на преработка,
- можните негативни влијанија и последици врз здравјето на луѓето и животната средина како резултат на присуството на опасни супстанции во опремата и
- значењето на ознаката од членот 10 од овој закон.

(2) Информациите од ставот (1) на овој член се приложуваат во/или кон упатството за употреба на опремата кога се испорачува на крајниот корисник.

(3) Производителот е должен на соодветен начин да ги информира и запознае трговците за начинот на преземање на отпадната опрема од крајните корисници и сите дистрибутери во ланецот на испорака на опремата, а пред се трговецот кој последен ја испорачува опремата на крајниот корисник.

(4) За соодветен начин на информирање од ставот (3) на овој член може да се смета и начинот на информирањето од ставот (2) на овој член.

(5) Производителот и трговецот се должни да обезбедат на продажните места на видно место да биде истакнато известување за крајниот корисник, за начинот и за местата за преземање на отпадната опрема.

Член 12

Информации за операторите на инсталции за третман

(1) За да се овозможи повторната употреба на отпадната опрема и третман безбеден за животната средина, вклучувајќи ги и одржувањето, поправките и рециклирањето, производителот е должен за операторите на инсталции за повторна употреба, инсталциите за третман и рециклирање на отпадната опрема да обезбеди информации за:

- можностите за повторна употреба и третман, за секоја категорија на нова опрема,
- различните составни делови и материјали на отпадната опрема и
- местата каде што во отпадната опрема се наоѓаат опасните супстанции.

(2) Информациите од ставот (1) на овој член, производителот е должен да ги обезбеди за секоја категорија на нова опрема најдоцна во рок од 12 месеци од денот на пуштањето на опремата на пазарот.

(3) Податоците од ставот (1) на овој член производителот ги доставува во форма на печатен прирачник или преку интернет услуги или во електронска форма.

Член 13

Регистрација на производителите

(1) Производителите кои за прв пат пуштаат на пазар или увезуваат како крајни корисници во Република Македонија опрема, се должни да се регистрираат за тоа во органот на државната управа надлежен за вршење на стручните работи од областа на животната средина.

(2) Регистрацијата се врши со доставување на барање за регистрација, од страна на производителот, до стручниот орган кое ги содржи следниве податоци:

- 1) називот на производителот и трговската марка (доколку ја има) која производителот ја користи при вршење на својата дејност;
- 2) адреса на производителот, поштенски број и седиште, улица и број, веб адреса, телефонски број и електронска адреса, како и лице за контакт;
- 3) назив и категоријата на опремата што ја пушта на пазарот;
- 4) информации за начинот на кој производителот ги исполнува или ќе ги исполни обврските што произлегуваат од овој закон (самостојно или колективно постапување);
- 5) единствен број на деловниот субјект и даночен број;
- 6) регистрација на производителот и
- 7) изјава во која наведува дека приложените информации за регистрација се вистинити.

(3) Стручниот орган е должен да води регистар на производители кои пуштаат на пазар опрема, како и производи кои се пуштаат на пазар во Република Македонија (во натамошниот текст: регистарот на производители).

(4) Врз основа на барањето од ставот (2) на овој член стручниот орган е должен во рок од 30 дена да му достави на производителот потврда за упис во регистарот од ставот (3) на овој член.

(5) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува формата и содржината на барањето за регистрација од ставот (2) на овој член, формата и содржината на регистарот од ставот (3) на овој член, начинот на неговото водење и одржување, како и формата и содржината на потврдата од ставот (4) на овој член.

(6) Во случај на промена на податоците доставени при регистрацијата од ставот (2) на овој член, производителот е должен во рок од 30 дена од денот на настапувањето на промената, да ја пријави промената на регистрацијата со доставување на барање за промена на податоците во согласност со ставот (2) на овој член. Во пријавата се доставуваат информации само за оние податоци кои се променети.

(7) Во случај кога производителот ќе престане со својата дејност, односно да пушта опрема на пазар во Република Македонија е должен во рок од 30 дена од денот на престанокот да достави барање за бришење од регистарот од ставот (3) на овој член до стручниот орган.

(8) Бришење од регистарот од ставот (3) на овој член се врши и на предлог на државниот инспектор за животна средина, доколку се утврди дека не ги исполнува барањата од овој закон.

(9) Стручниот орган е должен во рок од осум дена од денот на доставувањето на барањето од ставот (7) на овој член да му достави потврда на производителот за бришење од регистарот од ставот (3) на овој член.

(10) Стручниот орган е должен на својата веб-страница да го објавува и редовно да го ажурира регистарот од ставот (3) на овој член.

IV. ПОСТАПУВАЊЕ СО ОТПАДНА ОПРЕМА

Член 14

Забрани за оставање

Забрането е отпадна опрема да се предава или остава како несортиран комунален отпад.

Член 15

Обврски за крајните корисници

(1) Крајниот корисник е должен отпадната опрема од домаќинствата да ја собира, чува и да ја предаде на трговецот или на овластениот собирач, како издвоено собрана фракција на комунален отпад во собирен центар или во место за преземање чија работа ја обезбедува производителот.

(2) Крајниот корисник е должен отпадната опрема која не е отпадна опрема од домаќинствата да ја предаде на производителот или на правно или физичко лице кое има дозвола за постапување со отпад, согласно со прописите за управување со отпадот.

(3) Крајниот корисник е должен отпадната опрема пред да ја предаде, да ја собере или чува одвоено, така за да не се меша со друг вид отпад, да не се ситни или на друг начин уништува, или загадува со опасни или други супстанции, така што нејзината повторна употреба или рециклирање е оневозможено.

(4) Доколку отпадната опрема содржи супстанции и материјали кои треба пред расклопувањето на отпадната опрема да се издвојат, крајниот корисник е должен да обезбеди отпадната опрема да биде во таква состојба издвојувањето на тие супстанции и материјали да може да се спроведе во согласност со посебните прописи со кои се уредува постапувањето со тие супстанции и материјали.

(5) Доколку отпадната опрема од домаќинствата е толку оштетена што, поради опасните супстанции содржани во неа, ја загрозува животната средина и здравјето на луѓето или е без значајни составни делови, или е загадена со друг вид отпад, крајниот корисник е должен да ја предаде во собирен центар, како издвоена фракција на комунален отпад.

Член 16

Обврски за преземање на отпадна опрема од домаќинствата

(1) Трговецот е должен, при продажба на опремата за домаќинства, од крајниот корисник бесплатно да презема отпадна опрема, доколку тој сака да ја предаде.

(2) Трговецот го врши преземањето на отпадната опрема од домаќинства доколку се работи за опрема која по својата функција и класификација спаѓа во категориите од членот 4 став (1) од овој закон и е еднаква на продадената опрема, а бројот на парчињата на отпадна опрема е еднаков на бројот на парчиња на продадената опрема (систем еден на еден).

(3) Трговецот може да го одбие преземањето на отпадната опрема од домаќинствата доколку не се исполнети условите од ставовите (1) и (2) на овој член, или опремата не претставува цел уред, или се работи за отпадната опрема од членот 15 став (5) од овој закон.

Член 17

Преземање на отпадна опрема кај трговците

(1) Доколку трговецот не ја презема отпадната опрема непосредно од крајниот корисник во време на испораката на опремата, е должен да обезбеди крајните корисници при купување на опремата да имаат можност за бесплатно предавање на отпадната опрема на продажното место на опремата или на друго место за преземање.

(2) Трговецот може во договор со производителот да обезбеди преземање на отпадната опрема во места за преземање чија работа ја обезбедува производителот кој му ја добавува опремата.

(3) Како место за преземање на отпадната опрема од ставот (1) на овој член се сметаат садовите или повеќе садови за отпадна опрема, кои се поставени во покриен простор кој е така уреден и има таква големина отпадната опрема да не се натрупува и уредувањето на просторот да овозможува непречено преземање на отпадната опрема.

(4) Производителот отпадната опрема бесплатно ја презема од трговецот, а трговецот од производителот не смее да бара надоместок за преземање на отпадната опрема.

(5) За местата за преземање од ставот (1) на овој член, како и за собраната отпадна опрема во рамките на својот деловен простор, трговецот не треба да поседува соодветна дозвола согласно со прописите за управување со отпадот.

Член 18

Обврски за преземање на отпадна опрема која не е опрема од домаќинства

(1) Производителот е должен на барање на крајниот корисник бесплатно да ја преземе отпадната опрема која не е отпадна опрема од домаќинствата и за неа да обезбеди натамошно постапување, доколку опремата ја има испорачано на крајниот корисник.

(2) Заостанатата отпадна опрема што се заменува со нова еднаква опрема, или со нова опрема којашто врши иста функција, може да се презема и на начин кој ќе го договори производителот и крајниот корисник во моментот на набавка на таа опрема, односно при нејзино преземање ќе договори друг начин на постапување со отпадната опрема, доколку не е спротивен со одредбите од овој закон.

(3) За другата заостаната отпадна опрема за која не е обезбедено постапување согласно со ставовите (1) и (2) на овој член, крајниот корисник е должен да обезбеди одделно собирање и привремено складирање, како и

да ја предаде на правно или физичко лице кое има соодветна дозвола за постапување со отпад согласно со прописите за управување со отпадот.

Член 19

Преземање отпадна опрема од овластен собирач

(1) Производителот самостојно или преку колективниот постапувач е должен да обезбеди редовно преземање на отпадната опрема од домаќинствата од овластениот собирач, што тој ја собрал како посебно собрана фракција на комунален отпад.

(2) Овластениот собирач е должен да ја предаде собраната отпадна опрема од домаќинствата на самостојниот или колективниот постапувач без барање за плаќање на нејзината вредност или вредноста на поединечните составни делови или материјали и супстанции во отпадната опрема.

(3) За остварување на обврските од ставот (1) на овој член колективниот постапувач и/или самостојниот постапувач и овластениот собирач склучуваат договор.

(4) Со договорот од ставот (3) на овој член особено се регулираат меѓусебните права и обврски на договорните страни, начинот за редовно и непречено преземање на отпадната опрема, начинот на финансирање и покривање на трошоците од работењето, како и други прашања од заеднички интерес.

Член 20

Преземање, собирање, транспортирање и складирање на отпадна опрема

(1) Преземањето на отпадната опрема се врши на места определени за преземање на отпадната опрема, опремени и уредени на начин кој ќе овозможи крајните корисници да ја предаваат или оставаат отпадната опрема, согласно со овој закон.

(2) Транспортот на отпадната опрема се врши со превозни средства на начин кој ќе овозможи поголем обем на повторна употреба на цели уреди и повторна употреба на деловите од опремата, вклучувајќи ја и преработката и рециклирањето. При транспорт на отпадната опрема се пополнува и предава транспортен формулар согласно со прописите за управување со отпадот.

(3) Собирањето на отпадната опрема се врши по категории, односно видови на опрема на места за собирање и привремено складирање, опремени и уредени на начин кој ќе овозможи поголем обем на повторна употреба на цели уреди и повторна употреба на деловите од опремата, вклучувајќи ја и преработката и рециклирањето.

(4) Отпадната опрема кога се предава на собирачот треба да биде во состојба од која се гледа дека од неа претходно не се одвоени делови од опремата која се состои од повеќе целини.

(5) За отпадна опрема од ставот (3) на овој член се сметаат и претходно одвоени делови на опремата која што се состои од повеќе целини.

(6) Во собирните места и собирните центри, отпадната опрема се чува одвоено така што не се меша со друг отпад и се распоредува по категориите од членот 4 став (1) од овој закон за да може да се однесат нејзината повторна употреба, преработка, рециклирање или отстранување.

(7) Отпадната опрема пред третманот се складира на начин кој спречува да се згмечи, издоби, или на друг начин уништи или загади со опасни или други материји, така што повторната употреба, рециклирање или друг начин на преработка е оневозможено, односно изводливо со несразмерно високи трошоци.

(8) При преземањето на отпадната опрема за повторна употреба како цел уред, крајниот корисник го потврдува предавањето на отпадната опрема на собирачот на отпадната опрема на потврда за примопредавање.

(9) Начинот на постапување со потврдата од ставот (1) на овој член, како и формата и содржината на потврдата за примопредавање ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 21

Обврски за производителот

(1) Производителот на опрема е должен, на свој трошок, самостојно или преку колективниот постапувач, да обезбеди преземање, одделно собирање, привремено складирање, транспорт, третман, преработка, повторна употреба и/или рециклирање и отстранување на остатоците од преработката на отпадната опрема.

(2) Обврските од ставот (1) на овој член производителот е должен да ги оствари со:

- бесплатно собирање на отпадната опрема од домаќинствата којашто трговците ја преземаат од крајните корисници,

- бесплатно преземање на отпадната опрема од домаќинствата која во рамките на одвоено собрани фракции на комунален отпад ја собира овластениот собирач,

- предавање на собрана отпадна опрема во собирните места, во инсталациите за третман, преработка и отстранување на остатоците од преработка,

- исполнување на цели за собирање од членот 26 од овој закон, како и/или целите за преработка од членот 35 од овој закон и

- информирање на крајните корисници од членот 11 од овој закон.

(3) Производителот, кој истовремено е и краен корисник, е должен на свој трошок да ги исполни обврските од ставот (1) на овој член, за опрема која ја произвел или увезол во Република Македонија.

(4) Обврските од ставот (1) на овој член не се применуваат за опрема која се извезува.

(5) Обврските од ставот (1) на овој член не се однесуваат на малите производители од членот 24 од овој закон.

Член 22

Трошоци за постапување со отпадна опрема

(1) Количините на отпадна опрема за кои секој одделен производител е должен да обезбеди финансирање на одделно собирање, третман, преработка, повторна употреба и/или рециклирање и отстранување на остатоците од преработка на отпадната опрема мора да е еднаква на делот кој одговара на годишната количина на опрема којашто ја пуштил на пазар во Република Македонија.

(2) Трошоците што ги сноси производителот за постапување со отпадната опрема од домаќинствата не се прикажуваат одделно при продажбата на нова опрема.

Член 23

Обврски на производителот, поседувачот и/или трговецот како крајни корисници

(1) Производителот, поседувачот и/или трговецот кој за вршење на својата дејност или активност, сам увезува опрема и за тоа нема претходен посредувач или доставувач во Република Македонија и со тоа истовремено е и краен корисник, е должен за отпадната опрема што тој ја создава да обезбеди постапување на следниов начин:

- да склучи договор со колективниот постапувач од членот 28 од овој закон кој во негово име и за негова сметка ќе обезбеди натамошно постапување со отпадна опрема или

- самостојно да постапува со отпадната опрема во согласност со членот 29 од овој закон.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член трговецот кој врши продажба на опрема е должен за опремата која ја продава да обезбеди:

- означување согласно со членот 10 од овој закон,

- писмена изјава од правното лице од кое набавува опрема дека има склучено договор со колективен постапувач од членот 28 од овој закон или дека тоа правно лице е самостоен постапувач согласно со членот 29 од овој закон или

- писмена изјава дека опремата произлегува од правно лице кое е мал производител согласно со членот 24 од овој закон.

Член 24

Ослободување - мал производител

(1) Производител кој годишно пуштил на пазар или увезол во Република Македонија помалку или еднакво на 1.000 кг електрична опрема или помалку или еднакво на 50 кг електронска опрема се смета за мал производител.

(2) Производителот од ставот (1) на овој член е должен да се регистрира во согласност со членот 13 од овој закон, како и да води евиденција во согласност со членот 38 став (7) од овој закон.

(3) Во постапката за регистрација од членот 13 од овој закон, малиот производител е должен да побара добивање на решение со кое ќе биде утврден како мал производител, притоа наведувајќи ја количината на опрема која за прв пат има намера да ја пушти на пазарот во Република Македонија.

(4) Решението од ставот (3) на овој член го издава стручниот орган.

(5) Стручниот орган е должен во регистарот од членот 13 став (3) од овој закон одвоено да ги прикажува производителите за кои издал решение за мал производител.

(6) Производителот од ставот (1) на овој член не е должен да обезбеди постапување со отпадна опрема доколку количината на опремата што ја пуштил на пазар или ја увезол како краен корисник, не ги надминува количините на годишно ниво утврдени во ставот (1) на овој член.

Член 25

Обврски на градоначалник

(1) Градоначалникот на општината, градоначалникот на општините во градот Скопје и градоначалникот на градот Скопје, се должни да организираат одделно собирање на отпадната опрема, да овластат собирач на отпадна опрема од домаќинствата, како и да определат и да организираат места, односно локации за одделно собирање на отпадна опрема од домаќинствата во соработка со овластениот собирач, во собирни центри на целото подрачје на општината, општината во градот Скопје и градот Скопје, каде што крајните корисници ќе можат отпадната опрема од домаќинствата бесплатно да ја предаваат.

(2) При определување на местата и локациите на собирните центри треба да се земе предвид бројот на жителите во населеното место, при што треба да се обезбеди најмалку еден собирен центар на ниво на општина, односно најмалку по еден собирен центар за 30.000 жители.

(3) Собирните центри од ставот (2) на овој член ги вклучуваат и постојните места и локации за собирање на одвоено собрани фракции на комунален отпад, доколку се исполнат условите утврдени со овој или друг закон.

Член 26

Цели за собирање

(1) На територијата на Република Македонија до 31 декември 2020 година треба да се собере најмалку 4 килограми годишно по жител отпадна опрема од домаќинствата.

(2) Извезените количини на опрема од територијата на Република Македонија нема да се пресметуваат во количините од ставот (1) на овој член.

(3) Количините на отпадна опрема од домаќинствата во килограми, кој секој одделен производител е должен да ги собере во теквната година заради постигнување на целите од ставот (1) на овој член е еднаква на делот кој одговара на годишната количина на опрема од домаќинствата којашто ја пуштил на пазар во Република Македонија во претходната година во однос на количината за која се одговорни сите производители кои пуштиле на пазарот во Република Македонија опрема од домаќинствата во претходната година.

(4) За постигнување на целите од ставот (1) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги утврдува годишните цели за собирање за наредната година во согласност со програмата од членот 43 од овој закон, најдоцна до 15 декември во претходната година.

(5) Стручниот орган ја следи реализацијата на количините на собирање на годишна основа врз основа на податоците добиени во согласност со членовите 38 и 39 од овој закон.

Член 27

Колективно постапување со отпадна опрема

(1) Исполнувањето на обврските од членот 21 од овој закон производителите можат да ги остваруваат самостојно или со склучување на посебен договор за преземање на обврски за постапување со отпадна опрема со колективниот постапувач, кој во согласност со овој закон, е овластен за постапување со отпадна опрема во нивно име и за нивна сметка.

(2) За спроведување на обврските од ставот (1) на овој член, колективниот постапувач е должен да обезбеди дозвола во согласност со членот 28 од овој закон.

(3) Собирањето и транспортот, складирањето, третманот, рециклирањето и друг начин на преработка и отстранувањето на остатоците од преработка на отпадна опрема, колективниот постапувач не може да ги извршува самостојно и е должен да ги довери само на правни и физички лица кои поседуваат соодветни дозволи за постапување со отпад согласно со Законот за управување со отпадот и/или Законот за животната средина.

(4) По исклучок од ставот (3) на овој член колективниот постапувач може со здружување со правни и физички лица од ставот (3) на овој член да учествува во активности поврзани со отпадната опрема кои се однесуваат исклучиво на нејзиното одделно собирање и привремено складирање, сортирање по категории, односно видови на опрема пред предавање за третман и натамошно постапување со отпадната опрема под услови утврдени со Законот за управување со отпадот.

(5) Производителот од ставот (1) на овој член е должен на колективниот постапувач со кој склучил договор за спроведување на обврските од членот 21 од овој закон да му плати соодветна цена за услугата поврзана

со спроведувањето на обврските за постапување со отпадна опрема согласно со овој закон, сразмерно на количината на опремата што производителот ја пушта за прв пат на пазарот во Република Македонија.

Член 28

Колективен постапувач

(1) Колективен постапувач може да постапува со отпадната опрема за сметка на производителите, доколку има обезбедено договори за преземање на обврски за постапување со отпадна опрема со производителите кои заедно пуштаат на пазар во Република Македонија најмалку 20%, но не повеќе од 51% од количините на опремата од која настанува отпадна опрема од домаќинствата од целокупната годишна количина во претходната година и/или најмалку 5% од количината на опремата од која настанува отпадната опрема која не е отпадна опрема од домаќинствата од целокупната годишна количина во претходната година и да поседува дозвола од ставот (2) на овој член.

(2) Колективниот постапувач е должен да обезбеди дозвола за постапување со отпадна опрема од органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина врз основа на писмено барање кое особено содржи:

- 1) име/назив и седиште на правното лице;
- 2) статут на колективниот постапувач;
- 3) временски период за кој се бара дозволата;
- 4) категории на отпадна опрема за која обезбедува постапување согласно со членот 21 од овој закон и
- 5) список со назив, адреса, дејност, потврда за регистрација од членот 13 став (4) од овој закон, број на деловниот субјект и даночен број на производителите во чие име и за чија сметка ќе постапува со отпадната опрема.

(3) Кон барањето од ставот (2) на овој член колективниот постапувач е должен да достави:

- 1) доказ дека во моментот на поднесувањето на барањето има склучено договори за преземање на обврски за постапување со отпадна опрема од правни и физички лица кои се регистрирани согласно со членот 13 од овој закон и кои заедно пуштаат на пазар или увезуваат во Република Македонија најмалку 5%, односно 3% од количините на опремата согласно со категориите на опрема за кои бараат дозвола во претходната година и начинот на кој планира во рок од една година од денот на добивањето на дозволата да го исполни условот од ставот (1) на овој член;

2) доказ дека има склучено договор со најмалку еден овластен собирач од членот 19 став (3) од овој закон;

3) доказ дека има склучено најмалку еден договор со правно лице или физичко лице за собирање и транспорт на отпад и/или за привремено складирање, договор со правно лице за третман и/или договор со правно лице за преработка или рециклирање на отпадна опрема кое поседува соодветни дозволи согласно со Законот за управување со отпадот и/или Законот за животната средина или на нив еквивалентна дозвола кога правното лице за третман, преработка или рециклирање е во странство и

4) програма за постапување со отпадна опрема од членот 31 од овој закон.

(4) Покрај документите од ставот (2) на овој член, а во зависност од категоријата и видот на отпадната опрема, стручниот орган може по потреба да побара барателот да достави и други дополнителни податоци согласно со овој или друг закон.

(5) Доколку дојде до промена на податоците доставени со барањето од ставот (2) на овој член, колективниот постапувач е должен да го извести стручниот орган најдоцна во рок од два месеца од моментот на настанување на промената.

(6) Дозволата од ставот (2) на овој член се издава за период од пет години.

(7) Дозволата од ставот (2) на овој член ја издава органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина врз основа на предлог од стручниот орган.

(8) Дозволата од ставот (2) на овој член може да се издаде за постапување со повеќе категории на опрема или за само одделни категории согласно со доставеното барање.

(9) Колективниот постапувач на производителите со кои има склучено договор за преземање на обврска за постапување со отпадна опрема е должен да издаде потврда за склучен договор која е основа за ослободување од плаќањето на надоместокот од членот 41 став (2) од овој закон.

(10) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина не ја издаде дозволата за постапување со отпадна опрема, односно не донесе решение за одбивање на барањето за издавање на дозволата од ставот (2) на овој член во рок од 60 дена, подносителот на барањето има право во рок од три работни дена од истекот на тој рок да поднесе барање до писарницата на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, за издавање на дозволата, односно да донесе решение со кое се одбива издавањето на дозволата од ставот (2) на овој член. Доколку министерот нема писарница, барањето се поднесува во писарницата на седиштето на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(11) Формата и содржината на образецот на барањето од ставот (10) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(12) Кон барањето од ставот (10) на овој член подносителот на барањето поднесува копија од барањето од ставот (2) на овој член за издавање на дозволата.

(13) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина е должен, во рок од пет работни дена од денот на поднесувањето на барањето од ставот (10) на овој член до писарницата да донесе решение со кое барањето за издавање на дозволата од ставот (2) на овој член е уважено или одбиено.

(14) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина не го донесе решението во рокот од ставот (13) на овој член, подносителот на барањето може да го извести Државниот управен инспекторат во рок од пет работни дена.

(15) Државниот управен инспекторат е должен во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето од ставот (14) на овој член да изврши инспекциски надзор во органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина и да утврди дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за утврдената состојба при извршениот надзор.

(16) Инспекторот од Државниот управен инспекторат по извршениот надзор согласно со закон донесува решение со кое го задолжува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во рок од десет дена да одлучи по поднесеното барање, односно да го одобри или одбие барањето и да го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање.

(17) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина не одлучи во рокот од ставот (16) на овој член, инспекторот ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ќе одлучи по поднесеното барање за што во истиот рок ќе го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучувал по поднесеното барање. Инспекторот во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(18) Доколку министерот не одлучи и во дополнителниот рок од ставот (17) на овој член, инспекторот во рок од три работни дена ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител и во тој рок ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(19) Доколку инспекторот не постапи по известувањето од ставот (14) на овој член, подносителот на барањето во рок од пет работни дена има право да поднесе приговор до писарницата на директорот на Државниот управен инспекторат. Доколку директорот нема писарница, барањето се поднесува во писарницата на седиштето на Државниот управен инспекторат.

(20) Директорот на Државниот управен инспекторат е должен во рок од три работни дена од денот на приемот да го разгледа приговорот од ставот (19) на овој член и доколку утврди дека инспекторот не постапил по известувањето од подносителот на барањето согласно со ставовите (14) и (15) на овој член и/или не поднесе пријава согласно со ставовите (17) и (18) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција за инспекторот и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој инспекторот ќе изврши надзор во органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(21) Доколку инспекторот не постапи и во дополнителниот рок од ставот (20) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител против инспекторот и во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(22) Во случајот од ставот (21) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат веднаш, а најдоцна во рок од еден работен ден, ќе овласти друг инспектор да го спроведе надзорот веднаш.

(23) Во случајот од ставот (22) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(24) Доколку директорот на Државниот управен инспекторат не постапи согласно со ставот (20) на овој член, подносителот на барањето може да поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител во рок од осум работни дена.

(25) Доколку министерот не одлучи во рокот од ставот (17) на овој член, подносителот на барањето може да поведе управен спор пред надлежниот суд.

(26) Постапката пред Управниот суд е итна.

(27) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина го одбие барањето за издавање на дозволата од ставот (2) на овој член, подносителот има право да поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 29

Самостојно постапување со отпадна опрема

(1) Производителите обврските од членот 21 од овој закон можат да ги остваруваат самостојно доколку за тоа имаат обезбедено дозвола за постапување со отпадна опрема и се регистрирани во регистарот кај стручниот орган.

(2) Дозволата од ставот (1) на овој член се издава согласно со одредбите од членовите 28 и 31 од овој закон.

(3) Врз основа на добиената дозвола стручниот орган издава потврда дека производителот е регистриран во евиденцијата на производители како субјект кој самостојно обезбедува постапување со отпадна опрема за опремата што ја пушта за прв пат на пазарот во Република Македонија.

(4) Самостојниот постапувач е должен да ги спроведе сите обврски кои согласно со овој закон се пропишани како обврска за колективен постапувач и за производител.

(5) Самостојниот постапувач е должен да доставува извештаи согласно со членот 38 од овој закон.

(6) Формата и содржината на потврдата од ставот (3) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(7) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина не ја издаде дозволата за постапување со отпадна опрема, односно не донесе решение за одбивање на барањето за издавање на дозволата од ставот (2) на овој член во рок од 60 дена, подносителот на барањето има право во рок од три работни дена од истекот на тој рок да поднесе барање до писарницата на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, за издавање на дозволата, односно да донесе решение со кое се одбива издавањето на дозволата од ставот (2) на овој член. Доколку министерот нема писарница барањето се поднесува во писарницата на седиштето на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(8) Формата и содржината на образецот на барањето од ставот (7) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(9) Кон барањето од ставот (7) на овој член подносителот на барањето поднесува копија од барањето од ставот (2) на овој член за издавање на дозволата.

(10) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина е должен во рок од пет работни дена од денот на поднесувањето на барањето од ставот (7) на овој член до писарницата, да донесе решение со кое барањето за издавање на дозволата од ставот (2) на овој член е уважено или одбиено.

(11) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина не го донесе решението во рокот од ставот (10) на овој член, подносителот на барањето може да го извести Државниот управен инспекторат во рок од пет работни дена.

(12) Државниот управен инспекторат е должен во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето од ставот (11) на овој член да изврши инспекциски надзор во органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина и да утврди дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за утврдената состојба при извршениот надзор.

(13) Инспекторот од Државниот управен инспекторат по извршениот надзор согласно со закон донесува решение со кое го задолжува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во рок од десет дена да одлучи по поднесеното барање, односно да го одобри или одбие барањето и да го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање.

(14) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина не одлучи во рокот од ставот (13) на овој член, инспекторот ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ќе одлучи по поднесеното барање за што во истиот рок ќе го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучувал по поднесеното барање. Инспекторот во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(15) Доколку министерот не одлучи и во дополнителниот рок од ставот (14) на овој член, инспекторот во рок од три работни дена ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител и во тој рок ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(16) Доколку инспекторот не постапи по известувањето од ставот (11) на овој член, подносителот на барањето во рок од пет работни дена има право да поднесе приговор до писарницата на директорот на Државниот управен инспекторат. Доколку директорот нема писарница, барањето се поднесува во писарницата на седиштето на Државниот управен инспекторат.

(17) Директорот на Државниот управен инспекторат е должен во рок од три работни дена од денот на приемот да го разгледа приговорот од ставот (16) на овој член и доколку утврди дека инспекторот не постапил по известувањето од подносителот на барањето согласно со ставовите (11) и (12) на овој член и/или не поднесе пријава согласно со ставовите (14) и (15) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција за инспекторот и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој инспекторот ќе изврши надзор во органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(18) Доколку инспекторот не постапи и во дополнителниот рок од ставот (17) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител против инспекторот и во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(19) Во случајот од ставот (18) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат веднаш, а најдоцна во рок од еден работен ден, ќе овласти друг инспектор да го спроведе надзорот веднаш.

(20) Во случајот од ставот (19) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(21) Доколку директорот на Државниот управен инспекторат не постапи согласно со ставот (17) на овој член, подносителот на барањето може да поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител во рок од осум работни дена.

(22) Доколку министерот не одлучи во рокот од ставот (14) на овој член, подносителот на барањето може да поведе управен спор пред надлежниот суд.

(23) Постапката пред Управниот суд е итна.

(24) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина го одбие барањето за издавање на дозволата од ставот (2) на овој член, подносителот има право да поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 30

Одземање на дозвола и бришење од регистарот

(1) Стручниот орган ќе започне постапка за одземање на дозволата од членот 28 став (2) од овој закон и/или на дозволата од членот 29 став (2) од овој закон на колективниот постапувач, односно на самостојниот постапувач, доколку со извештај од спроведен надзор се констатира дека:

- не обезбедува постапување со отпадна опрема во согласност со овој или друг закон,

- не достави годишен извештај согласно со членот 38 од овој закон и

- не ги исполни целите согласно со членот 26 и/или 35 од овој закон.

(2) Стручниот орган ќе започне постапка за одземање на дозволата доколку со инспекциски надзор извршен од државен инспектор за животна средина се докаже дека колективниот постапувач или самостојниот постапувач собирањето, третманот, преработката и отстранувањето на отпадната опрема ги вршат спротивно на овој закон и прописите за управување со отпадот.

(3) Стручниот орган ќе започне постапка за бришење на производителот од регистарот на производители од членот 13 став (3) од овој закон, доколку со извештај од спроведен надзор се констатира дека производителот кој не обезбедил постапување со отпадна опрема, не го платил надоместокот од членот 41 став (2) од овој закон за опремата која ја пуштил на пазарот во текот на една година.

(4) Стручниот орган ќе започне постапка за бришење на производителот од регистарот на производители од членот 13 став (3) од овој закон, доколку со извештај за спроведениот надзор се констатира дека производителот кој е регистриран како мал производител ги надминал количините на опремата која ја пуштил на пазарот во текот на една година утврдени со членот 24 став (1) од овој закон.

Член 31

Програма за постапување со отпадна опрема

(1) Колективниот постапувач и самостојниот постапувач се должни да изготвуваат програма за постапување со отпадна опрема.

(2) Програмата за постапување со отпадна опрема од ставот (1) на овој член (во натамошниот текст: програмата) треба да содржи:

1) план за преземање и одделно собирање на отпадна опрема кој ги содржи следниве податоци:

- категории, односно видови на отпадна опрема за кои се обезбедува преземање, одделно собирање, транспорт и натамошно постапување со отпадната опрема (во натамошниот текст: систем за постапување со отпадна опрема),

- начинот на остварувањето на целите за собирање од членот 26 и целите за преработка од членот 35 од овој закон,

- начин и обем на редовно преземање и одделно собирање на отпадната опрема од трговците и од крајните корисници,

- начин и обем на редовно преземање на отпадната опрема од овластените собирачи и собирачите центри,

- преглед и број на места за преземање и места за собирање на отпадната опрема кои се вклучени во системот за постапување со отпадна опрема, назив и адреса на правните или физичките лица кои управуваат со тие места, вклучувајќи ги и склучените договори за преземање, транспорт и одделно собирање на отпадната опрема, како и преглед дека тие места се поставени и распоредени согласно со членот 32 став (3) од овој закон,

- видови и капацитети на средства, опрема и простор за преземање и/или собирање и привремено складирање, сортирање по категории на отпадната опрема пред нејзино предавање за третман и преработка и

- предвидена вкупна годишна количина на опрема која за прв пат во Република Македонија ќе ја пуштат производителите во чие име и за чија сметка колективниот постапувач ги презема обврските за постапување со отпадна опрема;

2) план за натамошно постапување со отпадната опрема кој ги содржи следниве податоци:

- вид и капацитет на инсталациите за третман, преработка или отстранување на остатоците од преработка на отпадна опрема, вклучувајќи ја повторната употреба и рециклирањето на отпадната опрема, деловите, материјалите и супстанциите, како и назив и адреса на правните лица со кои колективниот постапувач има склучено договори и

- докази дека во инсталациите за третман, преработка, вклучувајќи ја повторната употреба и рециклирањето на отпадната опрема, деловите, материјалите и опасните супстанции, се користат најдобри достапни техники кои редовно се надградуваат и развиваат и обезбедуваат заштита на здравјето на луѓето и животната средина и

3) план со мерки и предвиден начин за информирање и привлекување на јавноста и крајните корисници за учество во собирање на отпадната опрема, како и информирање во согласност со членовите 11 и 36 од овој закон и докази дека функционирањето на системот за постапување со отпадна опрема е финансиски одржлив, финансиски план за развој и доказ за почетните вложувања во системот.

(3) Од програмата мора да се гледа дека складирањето, вклучувајќи го и привременото складирање и третманот на отпадната опрема, повторната употреба и рециклирањето на деловите, материјалите и супстанциите се во согласност со барањата од членовите 20 ставови (1), (3), (6) и (7) и 34 од овој закон.

(4) Колективниот постапувач е должен во програмата да обезбеди мерки за спроведување на системот за постапување со отпадната опрема во согласност со членот 32 од овој закон и истата да ја изработува во соработка со производителите чија опрема е вклучена во системот, како и во соработка со производителите да се грижи програмата да се одржува и да биде оперативна.

(5) Програмата се донесува за период од пет години.

Член 32

Систем за постапување со отпадна опрема

(1) При воспоставувањето на системот за постапување со отпадната опрема, како и при подготвувањето на програмата од членот 31 од овој закон, колективниот постапувач и самостојниот постапувач се должни да им обезбедат на крајните корисници:

1) бесплатно предавање на отпадната опремата од домаќинствата кај трговците каде што купуваат нова опрема на местото на создавање, местото на продажба или друго место за преземање на отпадната опрема;

2) бесплатно преземање на отпадната опрема од домаќинствата што трговците ја преземаат на местото на создавање, на продажните места или други места на преземање на отпадната опрема;

3) преземање на отпадната опрема од домаќинствата од овластени собирачи и од собирачите центри како одвоено собрани фракции на комунален отпад;

4) предавање на собраната отпадна опрема од точките 2 и 3 на овој став, во собирни места и инсталации за третман и преработка, како и исполнување на условите од членот 20 од овој закон и

5) информирање на јавноста за начинот на преземање и предавање на отпадната опрема.

(2) Кога колективниот постапувач или самостојниот постапувач во својот систем за постапување со отпадна опрема се грижат за отпадната опрема што не е опрема од домаќинствата во согласност со членот 18 став (1) од овој закон, како и за преземање на отпадната опрема од поседувачите од членот 33 од овој закон, се должни да обезбедат мерки за одделно собирање на отпадната опрема и натамошно постапување со отпадна опрема.

(3) При определување на близината и достапноста на локациите на места за преземање на отпадната опрема се обезбедува истите да бидат на продажното место, во близина на продажното место или најмногу 5 км воздушна линија оддалечени од продажното место.

Член 33

Обврска за вклучување во систем за постапување со отпадна опрема

(1) Поседувачот е должен да се вклучи во системот за постапување со отпадна опрема со спроведување на мерки и активности што се содржани во програмата од членот 31 од овој закон кои се поврзани со:

1) обезбедување на простор и соодветни садови за собирање на отпадна опрема и

2) поставување на извештувања во кои се содржани информациите од членот 11 став (5) од овој закон и информациите од членот 36 став (1) од овој закон, како и други обврски кои се однесуваат на поседувачот утврдени со овој закон.

(2) Поседувачот е должен собраната отпадна опрема да ја предаде на производителот или на правно или физичко лице кое има дозвола за постапување со отпад согласно со прописите за управување со отпадот.

(3) Колективниот постапувач не може да го оневозможи вклучувањето во системот за постапување со отпадна опрема, а со тоа и спроведувањето на програмата од членот 31 од овој закон, на производител кој врши увоз на опрема во Република Македонија, ниту пак да бара исполнување од производителот на други услови кои можат да претставуваат трговски бариери или нарушување на пазарната конкуренција, доколку производителот ги исполнува условите кои важат и за домашните производители што се вклучени во истиот систем.

Член 34

Третман на отпадната опрема

(1) Колективниот постапувач и самостојниот постапувач обезбедуваат дека собраната отпадна опрема која се создава на територијата на Република Македонија, освен онаа која е во целост наменета за повторна употреба како цел уред, пред преработката, рециклирањето или отстранувањето, е предадена во инсталацијата за третман.

(2) Инсталациите за третман од ставот (1) на овој член мора да имаат соодветна дозвола во согласност со овој закон, прописите за управување со отпадот или прописите за животната средина.

(3) При избор на инсталација за третман, предност треба да се даде на инсталација која е вклучена во сертифицирани системи за заштита на животната средина.

(4) Во инсталацијата за третман на отпадната опрема се врши третман на отпадната опрема со примена на најдобро достапни техники.

(5) При третман на отпадната опрема се врши одвоен третман на материјалите и деловите на отпадната опрема, како и на отпадната опрема која е наменета за повторна употреба, а во случај кога отпадната опрема е цел уред мора да се издвојат течностите и гасовите вклучувајќи и други материјали, делови, супстанции и препарати.

(6) За материјалите и составните делови на отпадната опрема добиени по третманот, мора да се обезбеди повторна употреба, рециклирање или друг начин на преработка или редовно отстранување со капацитет и динамика кои го спречуваат насобирањето на составните делови и материјали во инсталацијата за третман.

(7) Минималните барања за одвоен третман на отпадната опрема, материјалите и деловите на отпадната опрема од ставот (5) на овој член, како и минималните технички услови за складирање и третман на отпадната опрема која треба да ја исполнува инсталацијата за третман на отпадната опрема ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работата од областа на животната средина.

Член 35

Преработка на отпадната опрема

(1) Колективниот постапувач и самостојниот постапувач обезбедуваат повторната употреба на цели уреди како опрема да имаат предност во однос на преработката, преработката на преземената отпадна опрема да има предност во однос на отстранувањето, а при преработката на отпадната опрема повторната употреба на составните делови на отпадната опрема и рециклирање на материјалите да имаат предност во однос на другите начини на преработка.

(2) Колективниот постапувач и самостојниот постапувач обезбедуваат на свој трошок преработка и отстранување на остатоците од преработката во согласност со барањата од ставот (1) на овој член за отпадната опрема третирана во инсталацијата за третман.

(3) Преработка и отстранување на отпадна опрема може да вршат само лица кои имаат соодветна дозвола во согласност со прописите за управување со отпадот и/или прописите за животна средина.

(4) Колективниот постапувач и самостојниот постапувач обезбедуваат, на свој трошок, до 31 декември 2020 година при преработка на отпадната опрема, да се постигнат следниве цели:

1) за отпадна опрема што спаѓа во категориите на опрема од членот 4 став (1) точки 1 и 10 од овој закон, најмалку:

а) стапка на преработка од 80% од просечната тежина по опрема и

б) стапка на повторна употреба и рециклирање на деловите, материјалите и на супстанциите од 75% од просечната тежина по опрема;

2) за отпадната опрема што спаѓа во категориите од членот 4 став (1) точки 3 и 4 од овој закон, најмалку:

а) стапка на преработка од 75% од просечната тежина по опрема и

б) стапка на повторна употреба и рециклирање на деловите, материјалите и на супстанциите од 65% од просечната тежина по опрема;

3) за отпадната опрема што спаѓа во категориите од членот 4 став (1) точки 2, 5, 6, 7 и 9 од овој закон, најмалку:

а) стапка на преработка од 70% од просечната тежина по опрема и

б) стапка на повторна употреба и рециклирање на деловите, материјалите и на супстанциите од 50% од просечната тежина по опрема и

4) за отпадната опрема, сијалици со гасно празнење од Листата на видови на производи од членот 41 став (4) од овој закон, најмалку 80% повторна употреба и рециклирање на деловите, материјалите и на супстанциите од тежината на производот.

(5) За пресметување на стапките на удели од ставот (4) на овој член, операторот на инсталацијата за третман, односно преработка е должен да води евиденција во килограми изразена количина на отпадна опрема, делови, материјали и супстанции од таа опрема која влегува и излегува од инсталацијата за третман и/или влегува во инсталација за преработка или рециклирање. Составниот дел на таа евиденција се и формуларите за транспорт на отпад и формуларите за транспорт на пратките на отпад согласно со прописите за управување со отпадот и потврдата за примопредавање на отпадна опрема.

(6) При пресметка на стапките на уделите од опремата од ставот (4) на овој член до 31 декември 2020 година не се зема предвид количината на отпадната опрема која повторно е употребена како цел уред, а се зема предвид при пресметката на количината на отпадна опрема која е извезена за преработка, повторна употреба или рециклирање.

(7) Евиденцијата од ставот (5) на овој член се води на начин утврден во членот 39 ставови (2) и (4) од овој закон.

(8) Доколку отпадната опрема е извезена во согласност со Законот за ратификација на Базелската конвенција за контрола на прекугранично движење на опасен отпад и негово одлагање, количината на таа опрема се зема предвид кај пресметката на уделот од ставот (4) на овој член само доколку кај извозникот постои доказ дека преработката, повторната употреба и/или рециклирањето биле извршени на начин кој не е штетен за животната средина и е еквивалентен на начинот утврден со овој закон, прописите за заштита на животната средина и управување со отпадот.

(9) За постигнување на целите од ставот (4) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги утврдува годишните цели за преработка за наредната година во согласност со програмата од членот 43 од овој закон, најдоцна до 15 декември во претходната година.

Член 36

Обврски за информирање

(1) Колективниот постапувач, односно самостојниот постапувач е должен во својот систем за постапување со отпадна опрема да обезбеди поставување на постери или други информативни материјали со кои ќе ја информира јавноста и крајните корисници за работите од членот 11 од овој закон.

(2) Градоначалникот на општината, градоначалникот на општините во градот Скопје и градоначалникот на градот Скопје во соработка со овластениот собирач е должен на соодветни места да ја известува јавноста за адресите на собирните центри кои постојат во подрачјето на таа општина, градот Скопје или општините во градот Скопје коишто се вклучени во системот за постапување со отпадна опрема, односно каде што се врши собирање на отпадната опрема.

Член 37

Водење на евиденција

(1) Стручниот орган води евиденција на колективните постапувачи кои добиле дозвола согласно со членот 28 од овој закон, како и на производителите кои

имаат склучено договор за преземање на обврски за постапување со отпадна опрема со колективниот постапувач.

(2) Евиденцијата од ставот (1) на овој член стручниот орган е должен редовно да ја ажурира и да ја објавува на својата веб страница.

(3) Стручниот орган во евиденцијата од ставот (1) на овој член ги внесува и самостојните постапувачи од членот 29 од овој закон.

(4) Формата и содржината на образецот и начинот на водење на евиденцијата од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 38

Обврски за доставување на извештаи

(1) Колективниот постапувач е должен, најдоцна до 31 март во тековната година, до стручниот орган да доставува годишен извештај за постапувањето со отпадната опрема од страна на производителите во чие име и за чија сметка е одговорен за правилно постапување со отпадната опрема за претходната година, на образец кој особено содржи податоци за:

1) количината по категории и вид на опремата што е пуштена на пазарот во Република Македонија;

2) количината по категорија и вид на отпадната опрема која е собрана;

3) количината по категории на отпадна опрема која е предадена за третман;

4) количината на отпадна опрема по категории која е преработена, повторно употребена и/или рециклирана или на друг начин преработена и

5) количината и процентите на остварување на целите од членовите 26 и 35 од овој закон.

(2) Самостојниот постапувач е должен годишниот извештај од ставот (1) на овој член да го доставува за отпадна опрема којашто самиот за прв пат ја пуштил на пазар во Република Македонија.

(3) Известувањето се врши на начин утврден во членот 39 од овој закон.

(4) Годишниот извештај од ставот (1) на овој член пред доставувањето до стручниот орган задолжително се потврдува од друго независно правно лице регистрирано за вршење на соодветна дејност.

(5) Формата и содржината на образецот од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(6) Стручниот орган е должен да го одобри годишниот извештај од ставот (1) на овој член во рок од 60 дена од денот на приемот.

(7) Производителот е должен да води евиденција за количините по категорија и вид на опрема која ја пушта на пазар во Република Македонија во текот на една календарска година во пишана и електронска форма на посебен образец и до 31 март во тековната година за претходната година да го известува:

1) стручниот орган кога не обезбедува постапување со отпадна опрема за што го плаќа надоместокот од членот 41 став (2) од овој закон;

2) колективниот постапувач кога постапувањето со отпадна опрема го доверил на истиот;

3) стручниот орган кога е регистриран како самостоен постапувач или

4) стручниот орган кога е мал производител.

(8) Пресметувањето на количината на опрема што е пуштена на пазар во Република Македонија се врши преку еднократно собирање на тежината на опрема, не сметајќи ја опремата што е извезена од Република Македонија.

(9) Формата и содржината на образецот од ставот (7) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(10) Првиот годишен извештај од ставот (1) на овој член и првото известување од ставот (7) на овој член го доставуваат производителите, доколку немаат склучено договор со колективен постапувач.

Член 39

Доставување на извештаи

(1) Правното и физичкото лице кое за колективниот постапувач или за самостојниот постапувач врши транспорт, собирање и привремено складирање на отпадна опрема е должно да подготвува и да им доставува извештаи на колективниот постапувач или на самостојниот постапувач за количините на собраната отпадна опрема предадена за натамошни постапување на посебен образец.

(2) Правното и физичкото лице кое за колективниот постапувач или за самостојниот постапувач врши третман, на отпадна опрема е должно да води евиденција за количината на отпадната опрема изразена во килограми која се презема и која влегува и/или излегува од инсталацијата за третман, како и да подготвува и доставува извештај до колективниот постапувач или до самостојниот постапувач за количините на отпадната опрема која е третирана на посебен образец.

(3) Формата и содржината на обрасците од ставовите (1) и (2) на овој член, како и начинот на нивното доставување ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите во областа на животната средина.

(4) Правното и физичкото лице кое врши преработка на отпадна опрема е должно да водат евиденција, да подготвува и да доставува извештај за преработката на отпадната опрема која се постигнува во секоја календарска година во согласност со членот 35 од овој закон.

(5) Извештајот од ставот (4) на овој член се доставува до органот за вршење на стручни работи во животната средина, како и до колективниот или самостојниот постапувач во согласност со ставот (8) на овој член.

(6) Составен дел на извештаите од ставовите (1), (2) и (4) на овој член се потврдата за примопредавање на отпадна опрема, формуларите за транспорт на отпад и формуларите за прекуграничниот промет со отпад согласно со прописите за управување со отпадот.

(7) Формата и содржината на обрасците од ставот (4) на овој член, како и начинот на нивното доставување ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите во областа на животната средина.

(8) Рокот за доставување на извештаите на овој член се уредува со договорот склучен меѓу колективниот постапувач или самостојниот постапувач и правното или физичкото лице за вршење на работите од ставовите (1), (2) и (4) на овој член на начин кој ќе овозможи почитување на обврските за доставување на извештаи на колективниот постапувач или самостојниот постапувач утврдени со овој закон.

Член 40

База на податоци и информативен систем

(1) Стручниот орган воспоставува и води база на податоци за опремата што се пушта на пазар во Република Македонија и за постапувањето со отпадната опрема.

(2) Базата од ставот (1) на овој член се води врз основа на податоците од извештаите доставени согласно со членовите 38 и 39 од овој закон и особено ги содржи следниве податоци:

1) количини и категории на опрема што се пушта на пазар во Република Македонија;

2) количини на собраната опрема по категории и

3) вкупен преглед на постапувањето со отпадна опрема (повторна употреба, рециклирање и друг начин на преработка).

(3) Врз основа на податоците од ставот (2) на овој член, стручниот орган најдоцна до 30 мај во тековната година објавува извештај во кој се опишува состојбата со управувањето со опремата што се пушта на пазар во Република Македонија.

(4) Со извештајот од ставот (3) на овој член, стручниот орган објавува и податоци за реализација на програмата од членот 43 од овој закон, како и податоци за постојните системи за постапување со отпадна опрема.

(5) Податоците собрани врз основа на ставот (2) на овој член се обработуваат и валидизираат од страна на Министерството за животна средина - Македонски информативен центар за животна средина во Информативен систем за отпадна опрема, кој е составен дел на Информативниот систем за животна средина.

(6) Обработените и валидизирани податоци од ставот (5) на овој член се доставуваат до Европската комисија и до други тела и органи на Европската унија и истите се достапни на јавноста.

Член 41 Економски инструменти

(1) Производителот кој пушта на пазар во Република Македонија опрема, како и производителот кој како краен корисник увезува во Република Македонија опрема, е должен да плати надоместок за управување со отпадна опрема (во натамошниот текст: надоместок).

(2) Надоместокот од ставот (1) на овој член изнесува за:

1) голем домашен апарат	50 ден/кг;
2) мал домашен апарат	80 ден/кг;
3) опрема за информатичка технологии и телекомуникација	60 ден/кг
3.1) монитор	70 ден/кг;
4) опрема на широка потрошувачка и забавна електроника	60 ден/кг
4.1) телевизиски апарати	90 ден/кг;
5) опрема за осветлување	80 ден/кг;
5.1) флуоресцентни, компактни и други сијалици	120 ден/кг
6) електричен и електронски алат	100 ден/кг;
7) електрични и електронски играчки и опрема за забава и спорт	100 ден/кг;
8) медицински апарати	100 ден/кг;
9) инструменти за следење и котрола	100 ден/кг и
10) автомати	50 ден/кг.

(3) Надоместокот се пресметува врз основа на нетежина на опремата, по единица парче на опрема изразена во килограми за што се води евиденција и се составува месечна пресметка на посебен образец.

(4) Листата на видови на производи кои припаѓаат во категориите на опрема од членот 4 став (1) од овој закон, а за кои се плаќа надоместокот од ставот (2) на овој член ја објавува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(5) Обврската за пресметување на надоместокот за производителот настанува во моментот кога за прв пат ја пушта опремата на пазар во Република Македонија.

(6) Обврската за пресметување на надоместокот за производителот кој како краен корисник увезува во Република Македонија опрема со чие користење создава отпадна опрема настанува во моментот кога го започнал користењето на истата.

(7) Производителот и производителот кој како краен корисник увезува опрема е должен да го плати надоместокот од ставот (2) на овој член на соодветна уплатна сметка во рамките на трезорската сметка на 15 ден во тековниот месец за сите пресметани надоместоци од претходниот месец.

(8) Надоместокот не се плаќа доколку опремата се увезува.

(9) Во случајот од ставот (8) на овој член, производителот и производителот кој како краен корисник увезува опрема, е должен да обезбеди извозна царинска декларација како доказ дека количината на опрема, за која не е пресметан надоместокот од ставот (2) на овој член, е извезена од Република Македонија.

(10) Во случај на извоз на опрема за која е наплатен надоместокот определен во ставот (2) на овој член, производителот и производителот кој како краен корисник увезува опрема, имаат право на враќање на уплатениот надоместок за извезената количина на опремата.

(11) Враќањето на уплатениот надоместок се врши врз основа на доставено барање за враќање на уплатениот надоместок во рок од 30 дена по настанување на причините за враќање на посебен образец.

(12) Враќањето на уплатениот надоместок се врши со решение издадено од стручниот орган, по претходна проверка на доставената документација и утврдување на исполнетоста на условите за враќање на уплатениот надоместок согласно со овој закон.

(13) Против решението од ставот (12) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(14) Средствата од надоместокот од ставот (2) на овој член се приход на Буџетот на Република Македонија и се уплатуваат на соодветна посебна уплатна сметка, во рамките на трезорската сметка.

(15) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на финансиите ги пропишува формата и содржината на образецот од ставот (3) на овој член, начинот и потребната документација за враќање на надоместокот во случаите од ставот (10) на овој член, како и формата и содржината на образецот од ставот (11) на овој член.

Член 42

Ослободување од плаќање на надоместокот

(1) Од плаќање на надоместокот од членот 41 став (2) од овој закон се ослободени:

1) производителот и производителот кој како краен корисник увезува опрема, за која склучил договор за преземање на обврски за постапување со отпадна опрема, со колективен постапувач кој има обезбедено дозвола согласно со членот 28 од овој закон;

2) производителот и производителот кој како краен корисник увезува опрема има обезбедено потврда дека производителот е регистриран во евиденцијата на производители како субјект кој самостојно обезбедува постапување со отпадна опрема и кој има обезбедено дозвола согласно со членот 29 став (1) од овој закон;

3) производителот и производителот кој како краен корисник увезува опрема која не е опрема од домаќинствата, за која обезбедил како самостоен постапу-

вач или преку колективен постапувач, исполнување на целите од членот 35 од овој закон, од годишната количина на опрема којашто ја пуштил на пазар во Република Македонија и

4) производителот кој е определен како мал производител согласно со членот 24 од овој закон.

(2) Производителот и производителот кој како краен корисник увезува опрема од ставот (1) точка 1 на овој член се ослободени од плаќање на надоместокот од членот 41 став (2) од овој закон ако ја поседува потврдата од членот 28 став (9) од овој закон.

(3) По исклучок од ставот (1) на овој член, надоместокот од членот 41 став (2) од овој закон се плаќа во двоен износ, ако:

1) колективниот постапувач или самостојниот постапувач не поднесе извештај согласно со членот 38 од овој закон;

2) стручниот орган не го одобрува извештајот согласно со членот 38 став (5) од овој закон, заради неисполнување на целите утврдени во членот 26 од овој закон и/или не е обезбедено исполнување на целите утврдени во членот 35 од овој закон. Во овој случај надоместокот се плаќа во двоен износ само за разликата меѓу целите утврдени во членот 35 од овој закон и постигнатите цели во случај кога се постигнати целите од членот 26 од овој закон, односно во трикратен износ за разликата во целите утврдени во членот 35 од овој закон и постигнатите цели во случај кога не се постигнати целите од членот 26 од овој закон, согласно со годишниот извештај и/или наодот на стручниот орган и

3) производителот доставил неточен годишен извештај согласно со членот 38 од овој закон во однос на количината на опрема што ја пуштил на пазар во Република Македонија или ја увезол како краен корисник.

(4) Во случаите од ставот (3) на овој член стручниот орган донесува решение.

(5) Против решението од ставот (4) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(6) Во случаите од ставот (3) на овој член двојниот надоместок, односно трикратниот надоместок се пресметува според просечната висина на надоместокот утврден во членот 41 став (2) од овој закон, сразмерно на делот и количината на опрема што е пуштена на пазар во Република Македонија во претходната година.

Член 43

Програма за управување со отпадна опрема

(1) За постигнување на целите утврдени во членовите 26 и 35 од овој закон на предлог на стручниот орган, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина донесува програма за управување со отпадна опрема (во натамошниот текст: програмата).

(2) Програмата се донесува за период од најмалку пет години и особено содржи:

- опис и оцена на постојната состојба во управувањето со опремата,

- опис на субјектите кои постапуваат со отпадна опрема,

- количина и вид на опрема која се пушта на пазар во Република Македонија, како и идни предвидувања и тренд на развој во наредниот петгодишен период,

- мерки за поттикнување на собирањето и преработката на отпадната опрема,

- мерки за поттикнување на истражувањето и подобрувањата во поглед на севкупните еколошки карактеристики на опремата за време на нејзиниот севкупен животен циклус,

- мерки за развојот и маркетингот на опрема дизајнирана на начин кој ги исполнува условите од членот 8 и/или условите од членот 9 од овој закон,

- мерки со цел за помагање на развој на нови технологии за третман, рециклирање и преработка и поттикнување на истражувањето на еколошки и рентабилни методи за третман и рециклирање на сите категории на отпадна опрема,

- мерки за поддржување на капацитетите за третман и преработка со цел за воведување на сертифицирана програма за еколошко управување кои се однесуваат на системи за управување со животната средина и за ревизија (EMAS),

- мерки за спречување на создавањето на отпадна опрема,

- мерки за поттикнување на степенот на собирање на отпадна опрема и нејзина повторна употреба,

- мерки за подобрување на состојбата на пазарот за третман, преработка, повторна употреба или рециклирање на отпадната опрема,

- економски мерки,

- мерки за едукација и спроведување на кампања за подигање на јавната свест за постапување со отпадната опрема,

- преглед на законската регулатива за управување со опрема и отпадна опрема и мерки за нејзино подобрување,

- насоки за идниот развој на управувањето со отпадна опрема и

- други прашања кои се од значење за управувањето со опремата и отпадната опрема.

(3) Програмата се изработува со учество на правни и физички лица кои постапуваат со отпадна опрема, невладините организации и други јавни и научни установи и институции.

Член 44

Користење на надоместокот и програма за финансирање

(1) Средствата собрани од надоместокот од членот 41 став (2) од овој закон се користат за спроведување на мерки и активности што се утврдени во програмата од членот 43 од овој закон.

(2) Финансирањето и реализацијата на мерките и активностите од ставот (1) на овој член се врши врз основа на годишна програма за финансирање што стручниот орган ја подготвува врз основа на програмата од членот 43 од овој закон, во висина на утврдените средства со Буџетот на Република Македонија за соодветната фискална година.

(3) Годишната програма за финансирање ја донесува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина. Годишната програма за финансирање може да биде донесена самостојно или како дел од друга програма за финансирање што ја носи министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(4) Доделувањето на средствата од програмата од ставот (3) на овој член се врши по пат на јавен конкурс што го објавува и спроведува стручниот орган.

(5) По исклучок од ставот (2) на овој член дел од средствата од програмата од ставот (3) на овој член, може да ги додели Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, доколку се наменети за исполнување на обврските кои се утврдени со доброволните договори од членот 46 од овој закон.

Член 45
Јавен конкурс

(1) Јавниот конкурс од членот 44 став (4) од овој закон се спроведува од комисија формирана од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(2) Комисијата од ставот (1) на овој член е составена од најмногу пет члена од кои:

- еден претставник од стручниот орган,
- еден претставник од колективниот постапувач од членот 28 од овој закон,
- еден претставник од самостоен постапувач од членот 29 од овој закон, доколку таков е регистриран,
- еден претставник од здружение на трговците кои вршат продажба на опрема и
- еден претставник од правно или физичко лице кое има дозвола за собирање, третман и/или преработка на отпадна опрема.

(3) Доколку во евиденцијата од членот 37 од овој закон не е евидентиран самостоен постапувач со отпадна опрема, тогаш на предлог на стручниот орган за член на комисијата од ставот (2) на овој член се именува претставник од правно или физичко лице кое има дозвола за собирање, третман и/или преработка на отпадна опрема.

(4) Јавниот конкурс од членот 44 став (4) од овој закон се објавува во „Службен весник на Република Македонија“ и во најмалку два дневни весници кои излегуваат на целата територија на Република Македонија во траење од 30 дена.

(5) Комисијата од ставот (2) на овој член е должна да донесе одлука за распоредување на средствата во рок од 30 дена од денот на истекувањето на рокот од ставот (3) на овој член.

(6) Резултатите од конкурсот се објавуваат во „Службен весник на Република Македонија“.

(7) Јавниот конкурс од членот 44 став (4) од овој закон може да се спроведува заедно со друг конкурс за доделување на средства за финансирање за чие спроведување е надлежен стручниот орган.

Член 46
Доброволно договарање

(1) Организациите кои застапуваат одредени интереси на економските сектори во областа на опрема или група на економски оператори можат да пристапат кон склучување на доброволен договор со Владата на Република Македонија преку кој ќе ги регулираат меѓусебните права и обврски за информирање на крајните корисници од членот 11 од овој закон и информирање на операторите од членот 12 од овој закон за потребата од правилно постапување со отпадната опрема и постигнување на повисок степен за одделно собирање и преработка и за воведување на сертифицирани системи за управување со животната средина.

(2) Договорот од ставот (1) на овој член задолжително ги уредува следниве прашања:

- рок на важност,
- цели и рок за нивно постигнување,
- начин на следење на реализацијата на целите и роковите утврдени во договорот,
- обврски и права на економските оператори и на надлежните органи на државната управа,
- услови и начини за следење на исполнување на обврските утврдени во договорот,
- мерки и начинот на преземањето на мерките и пеналите кои можат да се применат во случај на неисполнување на обврските утврдени во договорот и
- услови и начин на раскинување на обврските и начинот на надоместување на загубите.

(3) Договорот од ставот (1) на овој член се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

(4) Договорот од ставот (1) на овој член, како и начинот и резултатите од неговото спроведување се достапни на јавноста.

V. НАДЗОР

Член 47
Надзорни органи

(1) Надзор над примената на одредбите на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(2) Инспекциски надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, врши Државниот инспекторат за животна средина.

(3) Надзор над извештаите утврдени согласно со членовите 38 и 39 од овој закон го врши стручниот орган.

(4) За работите од надлежност на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје утврдени со овој закон, инспекциски надзор над примената и спроведувањето на одредбите на овој закон го вршат овластените инспектори за животна средина на општините, овластените инспектори за животна средина на општините во градот Скопје и овластените инспектори за животна средина на градот Скопје (во натамошниот текст: овластен инспектор за животна средина).

(5) Инспекциски надзор над примената и спроведувањето на овој закон во делот на означувањето на опремата и информирањето на крајните корисници го врши Државниот пазарен инспекторат.

(6) Инспекциски надзор над примена на овој закон во делот на незаконското постапување со отпадна опрема од страна на граѓаните и негово оставање или предавање како несортиран комунален отпад вршат комуналните инспектори на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје (во натамошниот текст: комунален инспектор) и овластениот инспектор за животна средина.

(7) Надзорот на плаќањето на надоместокот од членот 41 од овој закон го врши Управата за јавни приходи согласно со прописите за наплата на јавни давачки.

Член 48
Постапка за вршење на инспекциски надзор

(1) Инспекцискиот надзор над правните и физичките лица кои управуваат со отпадна опрема се врши како редовен, вонреден и контролен инспекциски надзор, како и по добиена пријава и/или сознание од страна на други државни органи, организации, институции, правни и физички лица, како и од средствата за јавно информирање.

(2) Директорот на државниот инспекторат за животна средина, односно градоначалникот на општината, градоначалникот на општините во градот Скопје и градоначалникот на градот Скопје, се должни секоја година да донесуваат програма за работа на инспекторатот, односно на инспекторите.

(3) Програмата од ставот (2) на овој член градоначалникот на општината, градоначалникот на општините во градот Скопје и градоначалникот на градот Скопје, ја доставуваат до органот на државната управа надлежен за работите во областа на животната средина.

(4) Државниот инспектор за животна средина, овластениот инспектор за животна средина, комуналниот инспектор и државниот пазарен инспектор, при преземањето на активности за вршење на инспекциски надзор над примената на овој закон, можат да побараат со-

работка од претставници на органот на државната управа надлежен за работите од областа на внатрешните работи.

Член 49

Постапување по пријава од физичко или правно лице

(1) Државниот инспектор за животна средина, овластениот инспектор за животна средина, комуналниот инспектор и државниот пазарен инспектор се должни во рок од седум дена да постапат по иницијатива или пријава за поведување на инспекциска постапка.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член државниот инспектор за животна средина, овластениот инспектор за животна средина, комуналниот инспектор и државниот пазарен инспектор се должни да го известат подносителот на иницијативата или пријавата за поведување на инспекциска постапка во рок од седум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

Член 50

Извештаи

Државниот инспектор за животна средина, овластениот инспектор за животна средина, комуналниот инспектор, односно државниот пазарен инспектор што го извршил инспекцискиот надзор е должен да води евиденција за надзорите и увидите извршени на правните и физичките лица за кои изготвува квартален извештај и истиот да го објави на веб страницата на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, односно на веб страницата на општината, односно градот Скопје, односно на веб страницата на Државниот пазарен инспекторат согласно со Законот за животната средина, односно со Законот за Државниот пазарен инспекторат.

Член 51

Права и обврски за отстранување на неправилности

(1) Државниот инспектор за животна средина, овластениот инспектор за животна средина, комуналниот инспектор и државниот пазарен инспектор во согласност со овој закон заради отстранување на утврдените неправилности, имаат право и обврска на субјектот на надзорот:

1) да му укажат на утврдените неправилности и да определат рок за нивно отстранување;

2) да му наредат да преземе соодветни мерки и активности во рок кој ќе го определи;

3) привремено да му забранат вршење на дејност, професија или должност;

4) да му поднесе барање за поведување на прекршочна постапка и

5) да му поднесе кривична пријава или да поведе друга соодветна постапка.

(2) Заради отстранување на утврдените недостатоци, државниот инспектор за животна средина, овластениот инспектор за животна средина и државниот пазарен инспектор можат да вршат и други овластувања и одговорности во согласност со закон.

Член 52

Делокруг на надзор на државниот инспектор за животна средина

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот инспектор за животна средина има право да:

1) врши увид и контрола и да утврди дали во опремата има присуство на тешки метали спротивно на членот 9 став (1) од овој закон;

2) врши увид и контрола и да утврди дали производителите ги информираат операторите на инсталации за повторна употреба, инсталации за третман и рециклирање на отпадната опрема на начин согласно со членот 12 од овој закон;

3) врши увид и контрола и да утврди дали правните или физичките лица кои пуштаат опрема на пазар во Република Македонија се регистрирани и поседуваат потврда за вклученост во регистарот согласно со членот 13 од овој закон (член 13 ставови (1) и (4));

4) врши увид и контрола дали производителите постапуваат согласно со членот 13 став (6) од овој закон;

5) врши увид и контрола дали производителите постапуваат согласно со членот 13 став (7) од овој закон;

6) врши увид и контрола и да утврди дали правните и физичките лица постапуваат со отпадната опрема од домаќинствата согласно со членот 15 став (1) од овој закон;

7) врши увид и контрола и да утврди дали правните и физичките лица постапуваат со отпадната опрема која не е отпадна опрема од домаќинствата согласно со членот 15 став (2) од овој закон;

8) врши увид и контрола и да утврди дали правните или физичките лица како крајни корисници отпадната опрема ја собираат и чуваат одвоено и постапуваат со неа согласно со членот 15 ставови (3) и (4) од овој закон;

9) врши увид и контрола и да утврди дали правните или физичките лица како крајни корисници со отпадната опрема од домаќинствата постапуваат согласно со членот 15 став (5) од овој закон;

10) врши увид и контрола и да утврди дали трговецот постапува согласно со членот 16 од овој закон;

11) врши увид и контрола и да утврди дали трговците имаат обезбедено места за преземање на отпадната опрема од домаќинствата согласно со членот 17 од овој закон;

12) врши увид и контрола и да утврди дали трговците постапува согласно со членот 17 став (4) од овој закон;

13) врши увид и контрола и да утврди дали производителот ја презема отпадната опрема предадена од страна на крајните корисници согласно со членот 18 став (1) од овој закон;

14) врши увид и контрола и да утврди дали крајниот корисник кој поседува отпадна опрема обезбедува постапување со отпадната опрема согласно со членот 18 став (3) од овој закон;

15) врши увид и контрола и да утврди дали производителот самостојно или преку колективниот постапувач обезбедува редовно преземање на отпадната опрема од овластениот собирач согласно со членот 19 став (1) од овој закон;

16) врши увид и контрола и да утврди дали правните и физичките лица кои вршат собирање, транспортирање, складирање и третман на отпадната опрема постапуваат согласно со членот 20 од овој закон;

17) врши увид и контрола и да утврди дали производителот самостојно или преку колективниот постапувач ги исполнува обврските што произлегуваат од членот 21 од овој закон;

18) врши увид и контрола и да утврди дали производителот, поседувачот и/или трговецот кој за вршење на својата дејност или активност, сам увезува опрема и за тоа нема претходен посредувач или доставувач во Република Македонија постапува согласно со членот 23 став (1) од овој закон;

19) врши увид и контрола и да утврди дали трговецот кој за вршење продажба на опрема постапува согласно со членот 23 став (2) од овој закон;

20) врши увид и контрола и да утврди дали производителот ги исполнува обврските што произлегуваат од членот 24 од овој закон;

21) врши увид и контрола и да утврди дали се исполнети условите за ослободување од членот 24 од овој закон;

22) врши увид и контрола и да утврди дали производителот самостојно или преку колективен постапувач постапува со отпадна опрема согласно со членот 27 став (1) од овој закон;

23) врши увид и контрола и да утврди дали колективниот постапувач работите од членот 27 став (3) од овој закон ги доверил на трети лица кои имаат дозвола за постапување со отпад;

24) врши увид и контрола и да утврди дали колективниот постапувач поседува дозвола согласно со членот 28 став (2) од овој закон;

25) врши увид и контрола и да утврди дали колективниот постапувач ги исполнил обврските што произлегуваат согласно со членот 28 став (5) од овој закон;

26) врши увид и контрола и да утврди дали колективниот постапувач издава потврда согласно со членот 28 став (9) од овој закон;

27) врши увид и контрола и да утврди дали производителот кој самостојно постапува со отпадна опрема поседува дозвола согласно со членот 29 од овој закон;

28) врши увид и контрола и да утврди дали колективниот постапувач и самостојниот постапувач имаат изработено програма за постапување со отпадна опрема согласно со членот 31 став (1) од овој закон;

29) врши увид и контрола и да утврди дали колективниот постапувач во програмата обезбедува мерки за спроведување на системот за постапување со отпадната опрема согласно со членот 32 од овој закон;

30) врши увид и контрола и да утврди дали колективниот постапувач ги спроведува мерките од членот 32 ставови (1) и (2) од овој закон;

31) врши увид и контрола и да утврди дали достапноста на локациите на места за преземање и собирните места за отпадната опрема ги исполнуваат условите од членот 32 став (3) од овој закон;

32) врши увид и контрола и да утврди дали поседувачот кој поседува опрема има поставено известувања во кои се содржани информации за постапувањето со отпадната опрема, како и дали ги спроведува своите обврски за постапување со отпадна опрема согласно со членот 33 став (1) од овој закон;

33) врши увид и контрола и да утврди дали поседувачот со отпадната опрема постапува согласно со членот 33 став (2) од овој закон;

34) врши увид и контрола и да утврди дали колективниот постапувач постапува спротивно на членот 33 став (3) од овој закон;

35) врши увид и контрола и да утврди дали обезбедил мерки со кои собраната отпадна опрема е предадена на третман под услови согласно со членот 34 став (1) од овој закон;

36) врши увид и контрола и да утврди дали третманот на отпадната опрема и складирањето на отпадната опрема се врши во услови и на начин согласно со членот 34 ставови (5) и (6) од овој закон;

37) врши увид и контрола и да утврди дали документите и податоците со кои се тврди дека се исполнети целите за преработка од членот 35 од овој закон се веродостојни;

38) врши увид и контрола и да утврди дали се води евиденција согласно со членот 35 став (5) од овој закон;

39) врши увид и контрола и да утврди дали се исполнуваат обврските за информирање согласно со членот 36 од овој закон;

40) врши увид и контрола и да утврди дали документите и податоците со кои се тврди дека се исполнети целите за собирање од членот 26 од овој закон се веродостојни;

41) врши увид и контрола и да утврди дали се води евиденција и се доставуваат извештаи согласно со членовите 38 и 39 од овој закон;

42) врши увид и контрола и да утврди дали се исполнуваат обврските што произлегуваат од доброволните договори согласно со членот 46 од овој закон и

43) врши увид и контрола и да утврди дали се исполнуваат обврските и условите за постапување со отпадна опрема што се утврдени во овој закон.

(2) На барање на Државниот инспекторат за животна средина во вршењето на инспекцискиот надзор може да учествува и државен службеник вработен во стручниот орган.

(3) Државниот инспектор за животна средина е должен да изврши инспекциски надзор кога тоа ќе го побара стручниот орган.

Член 53

Донесување на решенија на државниот инспектор за животна средина

(1) При вршењето на инспекцискиот надзор на правните и физичките лица инспекторот за животна средина, со решение:

1) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена, доколку отпадната опрема има опасни супстанции спротивно на она што е утврдено во членот 9 од овој закон и за тоа ќе го известат Државниот пазарен инспекторат;

2) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од членот 12 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

3) ќе ги задолжи да се регистрираат согласно со членот 13 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

4) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските согласно со членот 13 став (6) од овој закон;

5) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските согласно со членот 13 став (7) од овој закон;

6) ќе ги задолжи да постапуваат согласно со членот 15 став (1) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат недостатоците и последиците;

7) ќе ги задолжи да постапуваат согласно со членот 15 став (2) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат недостатоците и последиците;

8) ќе ги задолжи отпадната опрема да ја собираат и чуваат одвоено и да постапуваат со неа согласно со членот 15 ставови (3) и (4) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

9) ќе ги задолжи да постапуваат согласно со членот 15 став (5) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

10) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од членот 16 ставови (1) и (2) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена во кој треба да ги отстранат утврдените недостатоци;

11) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските за преземање и предавање на отпадната опрема од домаќинствата согласно со членот 17 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена во кој треба да ги отстранат утврдените недостатоци;

12) ќе ги задолжи да ги спроведуваат обврските од членот 18 став (1) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена во кој треба да ги отстранат утврдените недостатоци;

13) ќе ги задолжи да ги спроведуваат обврските од членот 18 став (3) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена во кој треба да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

14) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од членот 19 став (1) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

15) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од членот 20 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

16) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 30 дена, доколку не се исполнети условите за постапување со отпадната опрема и не се исполнуваат обврските за постапување предвидени согласно со членот 20 од овој закон и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

17) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од членот 21 ставови (1), (2) и (3) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

18) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од членот 23 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

19) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од членот 24 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

20) ќе ги задолжи да преземат мерки за постапување со отпадната опрема доколку не ги исполнуваат обврските од членот 26 од овој закон;

21) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена, доколку немаат склучено договор за преземање на обврски за постапување со отпадна опрема со колективен постапувач или самите не постапуваат со отпадната опрема како самостоен постапувач согласно со членот 27 став (1) од овој закон;

22) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 30 дена, доколку работите за постапување со отпадна опрема не ги довериле на трети лица согласно со членот 27 став (3) од овој закон;

23) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена, доколку колективниот постапувач не ја поседува дозволата од членот 28 став (2) од овој закон;

24) ќе ги задолжи да преземат мерки за исполнување на обврските од членот 28 став (5) од овој закон;

25) ќе ги задолжи да преземат мерки за исполнување на обврските од членот 28 став (9) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

26) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена, доколку самостојниот постапувач не поседува дозвола и не постапува согласно со членот 29 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

27) ќе предложи со започнување на постапка за одземање на дозволата од членот 28 став (2) и потврдата од членот 13 став (4) од овој закон и ќе предложи започнување на постапка за бришење од регистарот од членот 13 став (3) од овој закон, доколку утврди дека не се исполнети барањата согласно со членот 30 од овој закон;

28) ќе ги задолжи да преземат мерки за да изработат програма за постапување со отпадна опрема согласно со членот 31 став (1) од овој закон;

29) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 30 дена, доколку не преземат мерки и не ги исполнат обврските од членот 31 став (4) од овој закон и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 60 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

30) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 30 дена, доколку не ги исполнат обврските од членот 32 став (1) од овој закон и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 60 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

31) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена, доколку не ги исполнат обврските од членот 32 став (2) од овој закон и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 60 дена да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

32) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена, доколку не ги исполнат условите од членот 32 став (3) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 60 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

33) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските согласно со членот 33 став (1) од овој закон;

34) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 30 дена, доколку не ги исполнат обврските од членот 33 став (1) од овој закон и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 60 дена за да ги отстранат недостатоците;

35) ќе ги задолжи да постапат согласно со членот 33 став (2) од овој закон и ќе определи рок од најмногу 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

36) ќе ги задолжи да постапат согласно со членот 33 став (3) од овој закон и ќе определи рок од најмногу 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

37) ќе ги задолжи да преземат мерки собраната отпадна опрема да се предава на третман и под услови согласно со членот 34 став (1) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат недостатоците и последиците;

38) ќе ги задолжи третманот и складирањето на отпадната опрема да се одвива согласно со членот 34 ставови (5) и (6) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат недостатоците и последиците;

39) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена, доколку не ги исполнат обврските од членот 34 од овој закон и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат недостатоците и последиците;

40) ќе ги задолжи да преземат мерки за постапување со отпадната опрема, доколку не ги исполнуваат обврските од членот 35 од овој закон;

41) ќе ги задолжи да преземат мерки за исполнување на обврските согласно со членот 35 став (5) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат недостатоците;

42) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските за информирање од членот 36 став (1) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат недостатоците;

43) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена, доколку не водат евиденција и не ги достават извештаите од членовите 38 и 39 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 90 дена за да ги отстранат недостатоците;

44) ќе ги задолжи да преземат мерки за исполнување на обврските утврдени во доброволниот договор согласно со членот 46 од овој закон и

45) ќе ги задолжи да преземат мерки за исполнување на условите и обврските утврдени во овој закон.

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор државниот инспектор за животна средина утврди дека субјектите кои управуваат со отпадната опрема не се придржуваат кон законите и другите прописи, техничките прописи, стандарди, препораки и други општи акти, со записник ќе ги констатира утврдените неисправности и во решението ќе го определи рокот во кој треба да се отстранат.

(3) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на државниот инспектор за животна средина и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, државниот инспектор за животна средина ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред Комисијата за одлучување по прекршоци во областа на животната средина при Министерството за животна средина и просторно планирање (во натамошното текст: Прекршочната комисија), односно надлежниот суд.

(4) Против решението од ставот (1) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за одлучување по жалба формирана согласно со Законот за животната средина.

(5) Комисијата од ставот (4) на овој член е должна одлуката по жалба да ја донесе во рок од 30 дена од денот на приемот на жалбата.

(6) Жалба против решението од ставот (1) на овој член не го одлага извршувањето на решението.

(7) При вршењето на надзорот од ставот (1) на овој член државниот инспектор за животна средина има право за преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина и Законот за управување со отпадот.

Член 54

Делокруг на надзор на овластениот инспектор за животна средина и комуналниот инспектор

Во вршењето на надзорот од својот делокруг овластениот инспектор за животна средина и комуналниот инспектор имаат право да:

1) вршат увид и контрола и да утврдат дали правните или физичките лица ја предаваат или оставаат отпадната опрема како несортиран комунален отпад согласно со членот 14 од овој закон;

2) вршат увид и контрола и да утврдат дали правните или физичките лица како крајни корисници отпадната опрема од домаќинствата ја предаваат согласно со членот 15 став (5) од овој закон;

3) вршат увид и контрола и да утврдат дали овластениот собирач постапува со отпадната опрема согласно со членот 20 од овој закон;

4) вршат увид и контрола и да утврдат дали во собирните центри отпадната опрема се чува и постапува со неа согласно со членот 20 став (6) од овој закон и

5) вршат увид и контрола и да утврдат дали овластениот собирач издава потврда за примопредавање на отпадната опрема согласно со членот 20 став (8) од овој закон.

Член 55

Донесување на решенија на овластениот инспектор за животна средина и комуналниот инспектор

(1) При вршење на инспекцискиот надзор на правните или физичките лица овластениот инспектор за животна средина и комуналниот инспектор, со решение:

1) ќе ги задолжи отпадната опрема од домаќинствата да ја предадат како одвоена фракција на комунален отпад во собирен центар и ќе им определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена во кој треба да ги отстранат последиците согласно со членот 14 од овој закон;

2) ќе ги задолжи отпадната опрема од домаќинствата да ја предадат согласно со членот 15 став (5) од овој закон и ќе им определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена во кој треба да ги отстранат последиците;

3) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од членот 20 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици и

4) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 30 дена, доколку не се исполнети условите за постапување со отпадната опрема и не се спроведуваат обврските за постапување предвидени согласно со членот 20 став (6) од овој закон и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици.

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор, овластениот инспектор за животна средина, односно комуналниот инспектор утврди дека субјектите кои управуваат со отпадна опрема не се придржуваат кон законите и другите прописи, техничките прописи, стандарди, препораки и други општи акти, со записник ќе ги констатира утврдените неисправности и во решението ќе го определи рокот во кој треба да се отстранат.

(3) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на овластениот инспектор за животна средина, односно комуналниот инспектор и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, овластениот инспектор за животна средина, односно комуналниот инспектор ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред Прекршочната комисија, односно надлежниот суд.

(4) Против решението од ставот (1) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за одлучување по жалба на општината, општината во градот Скопје и на градот Скопје формирана од страна на градоначалникот на општината, општината во градот Скопје и на градот Скопје согласно со Законот за животната средина.

(5) Комисијата од ставот (4) на овој член е должна одлуката по жалба да ја донесе во рок од 30 дена од денот на приемот на жалбата.

(6) Жалба против решението од ставот (1) на овој член не го одлага извршувањето на решението.

(7) При вршењето на надзорот од ставот (1) на овој член овластениот инспектор за животна средина, односно комуналниот инспектор има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина и Законот за управување со отпадот.

Член 56

Делокруг на надзор на државниот пазарен инспектор

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот пазарен инспектор има право да:

1) врши увид и контрола и да утврди дали опремата што се пушта на пазар во Република Македонија ги исполнува условите кои се однесуваат на составот во однос на присуство на тешки метали во опремата согласно со членот 9 став (1) од овој закон;

2) врши увид и контрола и да утврди дали опремата што се пушта на пазар во Република Македонија е означена согласно со членот 10 од овој закон;

3) врши увид и контрола и да утврди дали крајните корисници на опремата од домаќинствата се информираат согласно со членот 11 став (1) од овој закон;

4) врши увид и контрола и да утврди дали производителот ги информира трговците и дистрибутерите за начинот на преземање на отпадната опрема од крајниот корисник согласно со членот 11 став (3) од овој закон и

5) врши увид и контрола и да утврди дали производителот и трговецот имаат поставено известување за крајниот корисник согласно со членот 11 став (5) од овој закон.

(2) Во вршењето на работите од ставот (1) на овој член државниот пазарен инспектор има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за Државниот пазарен инспекторат, Законот за инспекциски надзор, Законот за животната средина и Законот за управување со отпадот.

Член 57

Донесување на решенија на државниот пазарен инспектор

(1) При вршење на инспекцискиот надзор, државниот пазарен инспектор на правните и физички лица, со решение:

1) ќе ги задолжи да ја повлечат од пазар опремата која има присуство на тешки метали спротивно на одредбите од членот 9 од овој закон;

2) ќе ги задолжи да ја повлечат од пазар опремата што не е означена согласно со членот 10 од овој закон;

3) ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 15 дена доколку опремата што е пуштена на пазар не е означена согласно со членот 10 од овој закон и ќе ги задолжи во рок од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

4) ќе ги задолжи да ги информираат крајните корисници на начин согласно со членот 11 став (1) од овој закон;

5) ќе ги задолжи да достават известување за начинот на преземање на отпадната опрема од крајниот корисник, согласно со членот 11 став (3) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 15 дена во кој треба да ги отстранат утврдените недостатоци и

6) ќе ги задолжи да постават известување за крајните корисници, за начинот и за местата за предавање и местата за собирање на отпадната опрема и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 15 дена во кој треба да ги отстранат утврдените недостатоци согласно со членот 11 став (5) од овој закон.

(2) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на државниот пазарен инспектор и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, државниот пазарен инспектор ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред Прекршочната комисија, односно надлежниот суд.

(3) Против решението од ставот (1) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за одлучување по жалба формирана согласно со Законот за животната средина.

(4) Жалба против решението од ставот (1) на овој член не го одлага извршувањето на решението.

(5) Комисијата од ставот (3) на овој член е должна одлуката по жалба да ја донесе во рок од 30 дена од денот на приемот на жалбата.

Член 58

Примена на одредби од други закони во инспекцискиот надзор

(1) Државниот инспектор за животна средина, овластениот инспектор за животна средина и комуналниот инспектор, инспекцискиот надзор во областа на управување со отпадната опрема го спроведуваат во согласност со одредбите на овој закон, Законот за инспекцискиот надзор, Законот за управување со отпадот и Законот за животната средина.

(2) Државниот пазарен инспектор инспекцискиот надзор во областа на управување со отпадната опрема го спроведуваат во согласност со одредбите на овој закон, Законот за Државниот пазарен инспекторат, Законот за инспекциски надзор, Законот за управување со отпадот и Законот за животната средина.

Член 59

Постапка за едукација

(1) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор државниот инспектор за животна средина, односно државниот пазарен инспектор утврди дека е сторена неправилност од членовите 10, 11, 13, 16 став (1), 17 став (1) и 18 став (1) од овој закон за прв пат, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во определен рок и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или субјектот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(3) Едукацијата ја организира и спроведува Државниот инспекторат за животна средина, односно Државниот пазарен инспекторат во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(4) Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или повеќе субјекти.

(5) Доколку во закажаниот термин лицето или субјектот над кој се спроведува едукацијата не се јави на едукацијата ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку лицето или субјектот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и иста ја заврши ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку државниот инспектор за животна средина, односно државниот пазарен инспектор при спроведување на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекциски надзор.

(8) Доколку државниот инспектор за животна средина, односно државниот пазарен инспектор при спроведување на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред Прекршочната комисија, односно надлежниот суд.

(9) Државниот инспекторат за животна средина, односно Државниот пазарен инспекторат води единствена евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

VI. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 60

Прекршочни санкции за производителите

(1) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) не обезбедува на продажните места да биде на видно место истакнато известување за крајниот корисник, за начинот и за местата за преземање на отпадната опрема (член 11 став (5));

2) не обезбедува податоци за операторите на инсталации за повторна употреба, инсталациите за третман и рециклирање на отпадната опрема согласно со членот 12 од овој закон;

3) во случај на промена на податоците доставени при регистрацијата, не извршил промена на регистрацијата со доставување на барање за промена на податоците (член 13 став (6)) и

4) во случај на престанок со дејноста, односно пуштање опрема на пазар во Република Македонија не доставил барање за бришење од регистарот (член 13 став (7)).

(2) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 61

(1) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) произведува опрема која не е во согласност со барањата од членот 8 од овој закон;

2) опремата која ја пушта на пазар не ја означува согласно со членот 10 став (1) од овој закон;

3) не постапува согласно со членот 10 ставови (4) и (5) од овој закон во случај на означување на опремата;

4) не ги информира крајните корисници на опремата на начин согласно со членот 11 став (1) од овој закон;

5) не ги информира крајните корисници на опремата согласно со членот 11 став (3) од овој закон;

6) не се регистрира како производител на опрема во органот на државната управа надлежен за вршење на стручни работи од областа на животната средина и не поседува потврда за влученост во регистарот (член 13 ставови (1) и (4));

7) одбие бесплатно да ја преземе отпадната опрема која не е отпадна опрема од домаќинствата која ја има испорачано на крајниот корисник и за неа не обезбедува натамошно постапување (член 18 став (1));

8) не постапува и не обезбедува редовно преземање на отпадната опрема согласно со членот 19 став (1) од овој закон;

9) на свој трошок, самостојно или преку колективниот постапувач не обезбедува одделно собирање, третман, преработка, повторна употреба и/или рециклирање и отстранување на остатоците од преработката на отпадната опрема согласно со членот 21 ставови (1), (2) и (3) од овој закон;

10) не постапува согласно со членот 23 став (1) од овој закон кога за вршење на својата активност сам увезува опрема и кога истовремено е краен корисник на опремата;

11) не води евиденција и не известува за количините и видовите на опрема која ја пушта на пазар на Република Македонија во текот на една календарска година на начин согласно со членот 37 став (7) од овој закон и

12) не постапува согласно со членот 41 став (1) од овој закон доколку пушта на пазарот или увезува во Република Македонија опрема.

(2) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од ставот (1) точки 6, 7, 9 и 10 од овој член може да му се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејноста од која произлегува прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 30 дена.

(5) На одговорното лице во правното лице од ставот (2) и на физичкото лице од ставот (3) на овој член, може да им се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 15 дена.

Член 62

(1) Глоба во износ од 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) постапува спротивно на членот 9 став (1) од овој закон;

2) исполнување на обврските од членот 21 од овој закон не ги остварува самостојно или не склучува договор за преземање на обврските за постапување со отпадна опрема со колективниот постапувач (член 27 став (1)) и

3) не ги исполни обврските што се утврдени во доброволните договори (член 46).

(2) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од ставот (1) на овој член може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност од која произлегува прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 30 дена.

(5) На одговорното лице во правното лице од ставот (2) и на физичкото лице од ставот (3) на овој член може да им изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста која произлегува од направениот прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 15 дена.

Член 63

Прекршочни санкции за мал производител

(1) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на малиот производител кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) во случај на промена на податоците доставени при регистрацијата, не ја промени регистрацијата со доставување на барање за промена на податоците (член 13 став (6)) и

2) не води евиденција за количините и видовите на опрема која ја пушта на пазар во Република Македонија во текот на една календарска година (член 38 став (7));

(2) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на малиот производител кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 64

(1) Глоба во износ од 3.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на мал производител кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) не се регистрира како мал производител на опрема во органот на државната управа надлежен за вршење на стручни работи од областа на животната средина (член 24 став (2)) и

2) доставил лажни податоци со цел да се прикаже како мал производител и да биде иземен од обврската како производител (член 24 став (3)).

(2) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (4) на овој член.

(3) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на малиот производител кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од ставот (1) точка 1 на овој член може да му се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност од која произлегува прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 30 дена.

(5) На одговорното лице во правното лице од ставот (2) на овој член и на физичкото лице од ставот (3) на овој член може да им се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 15 дена.

Член 65

Прекршочни санкции за трговците

(1) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на трговецот кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) не обезбедува на продажните места да биде на видно место истакнато известување за крајниот корисник, за начинот и за местата за преземање на отпадната опрема (член 11 став (5));

2) одбие бесплатно да ја презема отпадната опрема од крајниот корисник при продажба на опрема за домаќинствата доколку крајниот корисник сака да ја предаде отпадната опрема (член 16 став (1));

3) не постапува согласно со членот 16 став (2) од овој закон;

4) не обезбеди крајните корисници при купување на опремата да имаат можност за бесплатно предавање на отпадната опрема на продажното место на опремата или на друго место за преземање во случај кога трговецот не презема отпадна опрема непосредно од крајниот корисник во време на испораката на опремата (член 17 став (1));

5) не ја предава бесплатно собраната отпадна опрема на производителот или на овластеното лице од него (член 17 став (4));

6) не постапува согласно со членот 23 став (1) од овој закон кога за вршење на својата активност сам увезува опрема кога истовремено е краен корисник на опремата и

7) не постапува согласно со членот 23 став (2) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на трговецот кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 66

Прекршочни санкции за поседувачите

(1) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на поседувачот кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) не постапува согласно со членот 23 од овој закон кога за вршење на својата активност сам увезува опрема кога истовремено е краен корисник на опремата;

2) постапува спротивно на членот 33 став (1) од овој закон и

3) не ја предава собраната отпадна опрема на производителот или на правно или физичко лице кое има дозвола за постапување со отпад (член 33 став (2)).

(2) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на трговецот кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 67

Прекршочни санкции за крајниот корисник

(1) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на крајниот корисник кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) отпадната опрема ја предава или остава како несортиран комунален отпад (член 14);

2) отпадната опрема од домаќинствата не ја собира и чува и не ја предаде на трговецот или на овластениот собирач, како издвоено собрана фракција на комунален отпад во собирен центар или во место за преземање чија работа ја обезбедува производителот (член 15 став (1));

3) отпадната опрема која не е отпадна опрема од домаќинствата не ја предаде на производителот или на правно или физичко лице кое има дозвола за постапување со отпад (член 15 став (2));

4) отпадната опрема пред да ја предаде, не ја собере или чува одвоено, така за да не се меша со друг вид на отпад, да не се ситни или на друг начин уништува, или загадува со опасни или други супстанции, така што нејзината повторна употреба или рециклирање е оневозможна (член 15 став (3));

5) не обезбеди отпадната опрема да биде во таква состојба што издвојувањето на супстанции и материјали да може да се спроведе во согласност со посебните прописи со кои се уредува постапувањето со тие супстанции и материјали доколку отпадната опрема содржи супстанции и материјали кои треба да се издвојат (член 15 став (4));

6) отпадната опрема која е оштетена или е без значајни составни делови, или е загадена со друг вид на отпад не ја предаде во собирен центар како издвоена собрана фракција на комунален отпад (член 15 став (5));

7) со отпадната опрема не постапува согласно со членот 18 став (3) од овој закон и

8) производителот, поседувачот и/или трговецот во својство на краен корисник не постапуваат согласно со членот 23 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на крајниот корисник како економски оператор кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 68

Прекршочни санкции за правни лица кои не се економски оператори

(1) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице кое не е економски оператор за прекршок, доколку:

1) отпадната опрема ја предава или остава како несортиран комунален отпад (член 14);

2) отпадната опрема ја чува и распоредува спротивно на членот 20 став (6) од овој закон;

3) отпадната опрема пред третман ја складира спротивно на членот 20 став (7) од овој закон;

4) со отпадната опрема при третман постапува спротивно на членот 34 став (5) од овој закон;

5) со материјалите и составните делови добиени при третман на отпадната опрема постапува спротивно на членот 34 став (6) од овој закон;

6) не подготвува и доставува извештаи за количините на собраната отпадна опрема, предадена за натамошно постапување на посебен образец (член 39 став (1));

7) не води евиденција и не подготвува и доставува извештај за количината на преземената отпадна опрема која е третирана на посебен образец (член 39 став (2)) и

8) не води евиденција и не подготвува и доставува извештај за повторна употреба, преработка или рециклирање на отпадната опрема што се постигнува во секоја календарска година (член 39 став (4)).

(2) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице кое не е економски оператор за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 69

Прекршочни санкции за физички лица

(1) Глоба во износ од 60 евра во денарска противвредност на самото место ќе му се изрече на физичко лице кое не е економски оператор за дејствија за прекршок, доколку:

1) предава или остава отпадна опрема од домаќинствата како несортиран комунален отпад (член 14).

(2) За прекршокот на ставот (1) на овој член, овластениот инспектор за животна средина, односно комуналниот инспектор глобата од ставот (1) на овој член ќе ја изречат со врачување на покана за наплата на глоба која сторителот е должен да ја плати во рок од осум дена.

(3) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува формата и содржината на поканата за наплата на глобата од ставот (2) на овој член.

Член 70

Прекршочни санкции за самостојниот постапувач

(1) Глоба во износ од 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) не го известува стручниот орган за настанатата промена на податоците доставени со барањето за добивање на дозвола за постапување со отпадна опрема (член 28 став (5));

2) не изработува програма за постапување со отпадна опрема (член 31 став (1));

3) во програмата за постапување со отпадна опрема не обезбедува мерки за спроведување на системот за постапување со отпадна опрема во согласност со членот 32 од овој закон (член 31 став (4));

4) не ги обезбедува условите пропишани со членот 32 став (1) од овој закон;

5) не ги обезбедува условите пропишани со членот 32 став (2) од овој закон;

6) при определување на близината и достапноста на локациите на места за преземање на отпадната опрема не ги почитуваат одредбите од членот 32 став (3) од овој закон;

7) во својот систем за постапување со отпадна опрема не обезбеди поставување на постери или други информативни материјали со кои ќе ја информира јавноста и крајните корисници за работите од членот 11 од овој закон (член 36 став (1)) и

8) не доставува во определеното време извештај за постапување со отпадна опрема (член 38 став (2)).

(2) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во самостојниот постапувач со отпадна опрема за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач со отпадна опрема кој е физичко лице за дејствија од ставот (1) на овој член.

Член 71

(1) Глоба во износ од 8.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) не обезбедат мерки за бесплатно преземање и собирање и натамошно постапување со отпадна опрема што не е отпадна опрема од домаќинствата согласно со членот 18 ставови (1) и (2) од овој закон, освен доколку постои посебен договори со крајниот корисник, за преземање на отпадна опрема што не е отпадна опрема од домаќинствата;

2) вршењето на работите за постапување со отпадна опрема ги доверил на трети лица кои не поседуваат соодветна дозвола за постапување со отпад (член 27 став (3));

3) не презел мерки со кои се обезбедува собрана отпадна опрема да се предава во инсталацијата за третман (член 34 став (1));

4) не презел мерки со кои се обезбедува третманот на собраната отпадна опрема да се врши во согласност со членот 34 став (5) од овој закон;

5) не презел мерки со кои се обезбедува материјалите и составните делови на отпадната опрема добиени по третманот да се постапува во согласност со членот 34 став (6) од овој закон и

6) не презел мерки со кои се обезбедува преработката на собраната отпадна опрема се врши во согласност со членот 35 ставови (1), (2), (3) и (4) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во самостојниот постапувач со отпадна опрема за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач со отпадна опрема кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од ставот (1) точки 1, 2 и 3 на овој член може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 30 дена.

(5) На одговорното лице во правното лице од ставот (2) и на физичкото лице од ставот (3) на овој член може да им изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 15 дена.

Член 72

(1) Глоба во износ од 10.000 до 15.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) не обезбедува дозвола за постапување со отпадна опрема од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина (член 29 став (1));

2) доставува извештаи со неточни податоци со цел да се утврди дека се постигнати целите од членовите 26 и/или 35 од овој закон (член 38) и

3) не ги исполни обврските утврдени во доброволниот договор (член 46).

(2) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од ставот (1) на овој член, надлежниот суд може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку шест месеци до најмногу пет години.

(5) На одговорното лице во правното лице од ставот (2) и на физичкото лице од ставот (3) на овој член може да им се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку една година до најмногу пет години.

Член 73

Прекршочни санкции за колективниот постапувач

(1) Глоба во износ од 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на колективниот постапувач за прекршок, доколку:

1) вршењето на работите за постапување со отпадна опрема не ги доверил на трети лица (член 27 став (3));

2) вршењето на работите за постапување со отпадна опрема ги доверил на трети лица кои не поседуваат соодветна дозвола за постапување со отпад (член 27 став (4));

3) не изработува програма за постапување со отпадна опрема (член 31 став (1));

4) не ги спроведува обврските од членот 31 став (4) од овој закон;

5) не ги обезбедува условите пропишани со членот 32 став (1) од овој закон;

6) не ги обезбедува условите пропишани со членот 32 став (2) од овој закон;

7) при определување на близината и достапноста на локациите на места за преземање на отпадната опрема не ги почитуваат одредбите од членот 32 став (3) од овој закон;

8) не презел мерки со кои се обезбедува собраната отпадна опрема да се предава во инсталацијата за третман (член 33 став (1));

9) не презел мерки со кои се обезбедува третманот на собраната отпадна опрема да се врши во согласност со членот 34 став (5) од овој закон;

10) не презел мерки со кои се обезбедува материјалите и составните делови на отпадната опрема добиени по третманот да се постапува во согласност со членот 34 став (6) на овој закон и

11) во својот систем за постапување со отпадна опрема не обезбеди поставување на постери или други информативни материјали со кои ќе ја информира јавноста и крајните корисници за работите од членот 11 од овој закон (член 36 став (1)).

(2) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во колективниот постапувач за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 74

(1) Глоба во износ од 9.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на колективниот постапувач за прекршок, доколку:

1) не обезбедува мерки за бесплатно преземање и собирање и натамошно постапување со отпадна опрема што не е отпадна опрема од домаќинствата согласно со членот 18 ставови (1) и (2) од овој закон, освен доколку

постои посебен договори со крајниот корисник, за преземање на отпадна опрема што не е отпадна опрема од домаќинствата;

2) ја врши дејноста постапување со отпадна опрема без доволно обезбедени договори (член 28 став (3) точка 1);

3) не го известува стручниот орган за настанатата промена на податоците доставени со барањето за добивање на дозвола за постапување со отпадна опрема (член 28 став (5));

4) на производителите со кои има склучено договор за преземање на обврска за постапување со отпадна опрема не им издава потврда за склучен договор кој е основа за ослободување од плаќањето на надоместокот од членот 41 став (2) од овој закон (член 28 став (9));

5) во програмата за постапување со отпадна опрема не обезбедува мерки за спроведување на системите за постапување со отпадната опрема во согласност со членот 31 од овој закон и истата не ја изработува во соработка со производителите чија опрема е вклучена во системот, како и во соработка со производителите да се грижи програмата да се одржува и да биде оперативна (член 31 став (4));

6) го спречува вклучувањето во системот и со тоа го спречува спроведувањето на програмата од членот 31 од овој закон на производител кој врши увоз на опрема во Република Македонија или од производителот побара исполнување други услови кои можат да претставуваат трговски бариери или нарушување на пазарната конкуренција, при што производителот ги исполнува условите кои важат и за домашните производители што се вклучени во истиот систем (член 33 став (3));

7) не презел мерки со кои се обезбедува преработката на собраната отпадна опрема се врши во согласност со членот 35 ставови (1), (2), (3) и (4) од овој закон и

8) не доставува во определеното време извештаи за постапување со отпадна опрема на производителите за чие име и чија сметка е одговорно за правилно постапување со отпадна опрема (член 38 став (1)).

(2) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во колективниот постапувач со отпадна опрема за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) На сторителот на прекршокот од ставот (1) точки 1, 2 и 3 на овој член може да му се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 30 дена.

(4) На одговорното лице во правното лице од ставот (2) на овој член може да му се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 15 дена.

Член 75

(1) Глоба во износ од 20.000 до 35.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на колективниот постапувач за прекршок, доколку:

1) не обезбедува дозвола за постапување со отпадна опрема од органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина (член 28 став (2));

2) доставува извештаи со неточни податоци со цел да се утврди дека се постигнати целите од членот 26 и/или 35 од овој закон (член 38) и

3) не ги исполни обврските утврдени во доброволниот договор (член 46).

(2) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во колективниот постапувач за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) На сторителот на прекршокот од ставот (1) на овој член, може да му се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност од која произлегува прекршокот во траење од најмалку шест месеци до најмногу пет години.

(4) На одговорното лице во колективниот постапувач од ставот (2) на овој член, може да му се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку една година до најмногу пет години.

Член 76

Постапка за порамнување и посредување

(1) За прекршоците утврдени во членовите 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70 и 73 од овој закон, органите за инспекциски надзор од членот 47 од овој закон се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка.

(2) За прекршоците утврдени во членовите 71, 72, 74 и 75 од овој закон, органите за инспекциски надзор од членот 47 од овој закон на сторителот на прекршокот се должни да му предложат постапка за посредување пред да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка.

(3) Во случаите во кои е постигната согласност за порамнување, глобата на сторителот може да биде намалена најмногу за една половина од максимум пропишаната глоба за прекршокот.

(4) Постапките за порамнување и посредување се водат согласно со одредбите од Законот за животната средина и Законот за прекршоците.

Член 77

Водење на прекршочната постапка

(1) За прекршоците утврдени во членовите 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73 и 74 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Комисијата за одлучување по прекршоци во областа на животната средина при Министерството за животна средина и просторно планирање (во натамошниот текст: Прекршочната комисија) формирана согласно со Законот за животната средина.

(2) Постапката пред Прекршочната комисија се води согласно со одредбите од Законот за животната средина.

(3) За прекршоците утврдени во членовите 72 и 75 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 78

Рокови за спроведување

(1) Регистрацијата на постојните производители кои пуштаат на пазар или увезуваат како крајни корисници во Република Македонија опрема согласно со членот 13 од овој закон се должни да ја направат најдоцна до 31 декември 2013 година.

(2) Производителот евиденцијата од членот 38 став (7) од овој закон е должен да започне да ја води од 1 јануари 2014 година.

(3) Првото известување на производителот од членот 38 став (7) од овој закон за категориите и количините на опрема којашто ја пуштил на пазар и што ја увезол во Република Македонија во текот на една календарска година е должен да го достави најдоцна до 31 март 2015 година.

(4) Првиот годишен извештај од членот 38 став (1) од овој закон, колективниот постапувач и самостојниот постапувач се должни да го достават најдоцна до 31 март 2016 година.

(5) Производителите согласно со обврските од членот 21 од овој закон, се должни да се здружат преку основање и/или склучување на договор со колективен постапувач за постапување со отпадна опрема или да се регистрираат како самостојни постапувачи со отпадна опрема најдоцна до 31 декември 2014 година.

(6) Обврските за означување на опремата согласно со членот 10 од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2013 година.

(7) Програмата за управување со отпадна опрема од членот 43 од овој закон ќе се донесе најдоцна до 31 декември 2014 година.

Член 79

Преодни одредби

Одредбите од членот 10 од овој закон не се однесуваат на опрема пуштена на пазар пред 1 јануари 2013 година.

Член 80

Примена на надоместоците и постигнување на целите

(1) Одредбите од членот 41 став (2) точки 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7 од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2015 година.

(2) Одредбите од членот 41 став (2) точка 8 од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2016 година.

(3) Целите за собирање од членот 26 од овој закон ќе се сметаат дека се постигнати, доколку до 2015 година се собере отпадна опрема од домаќинствата во количина од најмалку 0,5 килограми по жител.

(4) Целите за преработка на отпадната опрема од членот 35 од овој закон за 2015 година ќе се смета дека се постигнати, доколку:

1) за отпадна опрема што спаѓа во категориите на опрема од членот 4 став (1) точки 1 и 10 од овој закон се изврши најмалку за:

а) стапка на преработка од 60% од просечната тежина по опрема и

б) стапка на повторна употреба и рециклирање на деловите, материјалите и на супстанциите од 55 % од просечната тежина по опрема;

2) за отпадната опрема што спаѓа во категориите од членот 4 став (1) точки 3 и 4 од овој закон се изврши најмалку за:

а) стапка на преработка од 45% од просечната тежина по опрема и

б) стапка на повторна употреба и рециклирање на деловите, материјалот и на супстанциите од 35 % од просечната тежина по опрема;

3) за отпадната опрема што спаѓа во категориите од членот 4 став (1) точки 2, 5, 6, 7 и 9 од овој закон се изврши најмалку за:

а) стапка на преработка од 45% од просечната тежина по опрема и

б) стапка на повторна употреба и рециклирање на деловите, материјалот и на супстанциите од 40% од просечната тежина по опрема и

4) за отпадната опрема, сијалици со гасно празнење од Листата на видови на производи од членот 41 став (4) од овој закон, најмалку 45% повторна употреба и рециклирање на деловите, материјалите и на супстанциите од тежината на производот.

Член 81

Трошоци за постапување со заостанат отпад

(1) По исклучок на одредбите од членот 21 став (1) од овој закон за опремата којашто е пуштена на пазар до 1 јануари 2013 година (заостанат отпад), трошоците за постапување со отпадна опрема од домаќинствата, пропорционално ги сносит сите производители сразмерно на делот кој одговара на годишна количина на опрема којашто ја пуштил на пазар во Република Македонија.

(2) За опремата која е пуштена на пазар до 1 јануари 2013 година, трошоците за постапување со отпадна опрема (заостанат отпад) којашто не е отпадна опрема од домаќинствата ги сносит производителот и крајниот корисник за што склучуваат договор за финансирање на постапувањето со отпадна опрема која не е отпадна опрема од домаќинствата.

Член 82

Прикажување на трошоци за постапување со отпадна опрема

По исклучок на одредбите од членот 21 став (2) од овој закон, трошоците за постапување со отпадна опрема што се создава од категориите на опрема од членот 4 став (1) точки 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 и 10 од овој закон можат да се прикажат при продажба на нова опрема до 31 декември 2017 година, а трошоците за постапување со отпадна опрема што се создава од категориите на опрема од членот 4 став (1) точка 1 од овој закон можат да се прикажат при продажба на нова опрема до 31 декември 2018 година.

Член 83

Започнување на примена

(1) Одредбите од членовите 28 став (27) и 29 став (24) од овој закон ќе се применуваат со започнувањето на примената на Законот за основање на Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(2) Одредбите од членот 40 став (6) од овој закон ќе започнат да се применуваат со денот на пристапувањето на Република Македонија во Европската унија.

Член 84

Донесување на поблиските прописи

Поблиските прописи за спроведување на овој закон ќе се донесат најдоцна до ноември 2013 година.

Член 85

Престанување на важење

Со денот на започнување на примената на овој закон ќе престанат да важат одредбите од членовите 6 точка 13, 71, 71-а, 71-б, 127 став (1) точка 32 и 139 став (1) точка 24 од Законот за управување со отпадот („Службен весник на Република Македонија” број 68/2004, 71/2004, 107/2007 и 102/2008, 143/2008 и 124/10 и 51/11).

Член 86

Влегување во сила

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува на 1 јануари 2013 година.

L I G J

PËR MENAXHIM ME PAJISJE ELEKTRIKE DHE ELEKTRONIKE DHE ME PAJISJE ELEKTRIKE DHE ELEKTRONIKE TË HEDHUR

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Lenda e rregullimit

Me këtë ligj rregullohen kërkesat për mbrojtjen e mjedisit jetësor që duhet t'i plotësojnë personat juridikë dhe fizike që prodhojnë dhe lëshojnë në treg në Republikën e Maqedonisë pajisje elektrike dhe elektronike dhe që veprjnë me pajisje elektrike dhe elektronike të hedhur, si dhe subjektet tjera që marrin pjesë në procedurat e prodhimit dhe lëshimit në treg të pajisjes elektrike dhe elektronike, kufizimi i përdorimit të substancave të caktuara të rrezikshme në prodhimin e pajisjes elektrike dhe elektronike, menyra e grumbullimit, trajtimit, përpunimit dhe menjanimin të pajisjes elektrike dhe elektronike të hedhur, si dhe çeshtje tjera për menaxhim me pajisje elektrike dhe elektronike të hedhur.

Neni 2

Zbatimi subsidiar i ligjeve tjera

(1) Për çështjet që kanë të bëjnë me mënyrën e veprimit me hedhurinat e rrezikshme të cilat nuk janë të rregulluara me këtë ligj, në mënyrë përkatëse zbatohen dispozitat e rregullave nga sfera e menaxhimit me hedhurina.

(2) Për rregullimin e çështjeve lidhur me qasjen në informatat të cilat kanë të bëjnë me mjedisin jetësor, pjesëmarrjen e publikut në miratimin e vendimeve, vlerësimin e ndikimit nga strategjitë e caktuara, planet dhe programet mbi mjedisin jetësor, vlerësimin e ndikimeve nga projektet e caktuara mbi mjedisin jetësor, zbatohen dispozitat e Ligjit për mjedisin jetësor, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

(3) Në procedurat e përcaktuara me këtë ligj zbatohen dispozitat e Ligjit për procedurë të përgjithshme administrative nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Neni 3

Qellimet e ligjit

(1) Qellimet themelore të këtij ligji janë:

- zvogelimi deri në nivelin më të vogël të mundshëm të ndikimit negativ të pajisjes elektrike dhe elektronike të hedhur mbi mjedisin jetësor dhe mbi shëndetin e njerëzve dhe

- avancimi i standardeve për mbrojtjen e mjedisit jetësor nga prodhuesit, tregtarët dhe shfrytëzuesit e fundit gjatë ciklit jetësor të prodhimeve, e sidomos gjatë trajtimit, përpunimit dhe menjanimin të pajisjes elektrike dhe elektronike të hedhur.

(2) Krahas qëllimeve nga paragrafi (1) i këtij neni, në pajtim me parimin e zhvillimit të qëndrueshëm me kete ligj duhet të arrihen edhe qëllimet në vijim:

- pengimi i krijimit dhe hedhja e pajisjes elektrike dhe elektronike të hedhur,

- arritja e nivelit të lartë të rishfrytëzimit, riciklimit dhe llojeve tjera të përpunimit të pajisjes elektrike dhe elektronike të hedhur, si dhe zvogëlimi i menjanimin të pajisjes elektrike dhe elektronike të hedhur në deponi,

- sigurimi i kushteve për themelimin dhe zhvillimin e tregut të rishfrytëzimit, riciklimit dhe mënyrave tjera të përpunimit të pajisjes së hedhur elektrike dhe elektronike dhe

- sigurimi i pozitës së barabartë në treg të personave juridike dhe fizikë të vendit dhe të huaj dhe shmangia dhe menjanimi i barrierave tregtare që mund ta çrregullojnë tregun me pajisje elektrike dhe elektronike.

Neni 4 Zbatimi i ligjit

(1) Dispozitat e këtij ligji zbatohen për këto kategori të pajisjeve elektrike dhe elektronike (në tekstin e mëtejme: kategori të pajisjes):

- 1) aparate të mëdha të ekonomisë familjare;
- 2) aparate të vogla të ekonomisë familjare;
- 3) pajisje për teknologji informatike dhe telekomunikim;
- 4) pajisje për konsum të gjerë dhe elektronikë argetuese;
- 5) pajisje për ndriçim;
- 6) aparate elektrike dhe elektronike (përveç mjeteve të mëdha industriale të palëvizshme);
- 7) lodra elektrike dhe elektronike dhe pajisje për argetim dhe sport;
- 8) aparate mjekësore (përveç aparateve që mund të shkaktojnë radiacion apo infeksion);
- 9) instrumente për ndjekje dhe kontroll dhe
- 10) automate.

(2) Dispozitat e këtij ligji zbatohen edhe për lloje të vecanta të prodhimeve të sistemuara në Listën e llojeve të prodhimeve nga neni 41 paragrafi (4) i këtij ligji, që bëjnë pjesë në kategoritë e pajisjes elektrike dhe elektronike nga paragrafi (1) i këtij neni (në tekstin e mëtejme: lloje të pajisjes).

(3) Dispozitat e këtij ligji nuk e përjashtojnë zbatimin e rregullave të cilat kanë të bëjnë me sigurinë, mbrojtjen shendetesore, mbrojtjen sanitare-higjienike dhe të rregullave për menaxhim me hedhurina.

(4) Të gjitha masat, standardet dhe qëllimet që janë percaktuar me këtë ligj zbatohen si kërkesa minimale të cilat duhet të plotësohen gjatë menaxhimit me pajisje elektrike dhe elektronike.

(5) Nese me ligj tjetër janë percaktuar masa dhe standarde të mjedisit jetësor, gjatë menaxhimit me pajisje elektrike dhe elektronike zbatohen masat më rigorozë dhe standardet me qëllim të mbrojtjes së mjedisit jetësor dhe arrijtes së qëllimeve të mjedisit jetësor.

Neni 5 Perjashtim nga zbatimi i ligjit

Dispozitat e këtij ligji nuk zbatohen për:

1) pajisje elektrike dhe elektronike që është pjesë perberese e një lloji tjetër të pajisjes që nuk bën pjesë në kategoritë e pajisjes elektrike dhe elektronike nga neni 4 paragrafi (1) i këtij ligji;

2) tonere të hedhur printimi të sistemuar në Listën e llojeve të hedhurinave në pajtim me Ligjin për menaxhim me hedhurina, nëse krijohet si material i shpenzuar gjatë shfrytëzimit të printerëve, dhe

3) pajisje elektrike dhe elektronike që shfrytëzohet si pajisje e cila është e dedikuar për shfrytëzim në mbrojtjen e vendit, armë, municion dhe material ushtarak, me përjashtim të prodhimeve të cilat nuk janë të dedikuara për qëllime konkrete ushtarake.

Neni 6 Definicione

Shprehje të caktuara të përdorura në këtë ligj e kanë domethenien në vijim:

1. "Pajisje elektrike dhe elektronike" është pajisja, puna e rregullt e së cilës varet nga rryma elektrike ose nga fushat elektromagnetike, si dhe pajisja që është e dedikuar për prodhimin, përcimin dhe matjen e atyre rrymave ose fushave të klasifikuara në njërin nga kategoritë nga neni 4 paragrafi (1) i këtij ligji dhe është e dedikuar për përdorim nën tension i cili nuk është më i madh se 1000 volt për rrymë alternative dhe 1500 volt për rrymë njëkahëshe (në tekstin e mëtejme: pajisje);

2. "Pajisje e hedhur elektrike dhe elektronike" është hedhurinë nga pajisjet elektrike dhe elektronike në pajtim me dispozitat e Ligjit për menaxhim me hedhurina, duke i përfshirë të gjitha pjesët përbërëse, nënmontimet dhe materialet dhe pjesët konsumuese të cilat janë pjesë e prodhimit në momentin e hedhjes (në tekstin e mëtejme: pajisje e hedhur);

3. "Pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare" është pajisja e hedhur që krijohet në ekonomitë familjare, si dhe pajisja e hedhur që krijohet në industri, veprimtaritë zejtare, shërbyese dhe veprimtaritë tjera, e cila sipas llojit dhe sasisë është e ngjashme me pajisjen e hedhur nga ekonomitë familjare;

4. "Pajisje e hedhur e cila nuk është pajisje e ekonomive familjare" është pajisja e hedhur që krijohet nga pajisja e cila bën pjesë në Listën e llojeve të prodhimeve nga neni 41 paragrafi (4) i këtij ligji, dhe që nuk përdoret në ekonomitë familjare;

5. "Pengim" janë masat e orientuara për zvogelimin e sasive të pajisjes së hedhur dhe ndikimeve të demshme mbi mjedisin jetësor, që shkaktohen nga pajisja e hedhur, si dhe nga materialet dhe substancat e përbajtura në atë pajisje;

6. "Rishfrytezim" është çdo procedurë në të cilën pajisja e hedhur ose pjesët përbërëse të saj shfrytëzohen për qëllim të njëjtë për çka edhe janë bërë, duke e përfshirë edhe përdorimin e mëtejme të pajisjes ose të pjesëve perberese të saj që kthehen te tregtarët, në vendet e grumbullimit, qendrat e grumbullimit, në instalimet për riciklim të pajisjes së hedhur ose te prodhuesit;

7. "Riciklim" është çdo procedurë e rishfrytëzimit të materialeve të hedhura në procesin prodhues për dedikim fillestar ose për dedikime tjera, përveç për përpunim energjetik, me ç'rast me përpunim energjetik nënkuptohet përdorimi i hedhurinave djegëse si mjet për prodhimin e energjisë me djegie të drejtpërdrejtë me hedhurinë tjetër ose pa hedhurinë tjetër, por me fitimin e nxehtësisë;

8. "Përpunim" është çdo procedurë e përpunimit të hedhurinës në pajtim me nenin 29 të Ligjit për menaxhim me hedhurina, e cila është e zbatueshme ose mund të zbatohet për përpunimin e pajisjes së hedhur;

9. "Mënjanim" është çdo procedurë për mënjanimin e hedhurinës në pajtim me nenin 35 të Ligjit për menaxhim me hedhurina, e cila është e zbatueshme ose mund të zbatohet për mënjanimin e pajisjes së hedhur;

10. "Trajtim" është çdo procedurë që ndërmerret pas dorëzimit të pajisjes së hedhur në instalimin për trajtim për pengimin e ndotjes, çmontim, imtësim, përpunim ose përgatitje për mënjanim, si dhe çdo procedurë tjetër që zbatohet për përpunimin dhe/ose për mënjanimin e pajisjes së hedhur;

11. "Leshim i pajisjes në treg" është:

- dhënia e pajisjes së prodhuar për herë të parë në përdorim shfrytëzuesit të fundit ose tregtarit për shitje të metejme,

- importi i pajisjes në Republikën e Maqedonisë për kryerje të veprimtarisë tregtare për importin e pajisjes me dedikim për dhënie të pajisjes së importuar tregtarit për shitje të metejme ose dhënie të pajisjes së importuar për shfrytëzim shfrytëzuesit të fundit ose

- importi i pajisjes për kryerjen e veprimtarive që nuk paraqesin veprimtari tregtare për import të pajisjes;

12. "Vend i grumbullimit" është vendi në objekt ose hapësirë në objekt ose hapësirë tjetër e mbuluar, që i shfrytëzon prodhuesi ose në emër të tij personi i tretë, e rregulluar për grumbullimin veç e veç të pajisjes së hedhur, magazinimin e përkohshëm dhe/ose klasifikimin, si dhe aktivitetet tjera të lidhura para dorëzimit të saj për trajtim, perkatesisht përpunim;

13. "Qender e grumbullimit" është hapësira e rregulluar për grumbullim dhe magazinim të përkohshëm të llojeve, perkatesisht të fraksioneve të grumbulluara në vecanti të hedhurinave komunale;

14. "Prodhues" është personi juridik ose fizik i cili pa marrë parasysh mënyrën e përdorur të shitjes, duke e perfshirë edhe shitjen nëpërmjet komunikimit në largësi në pajtim me rregullat me të cilat rregullohet mbrojtja e konsumatoreve:

- prodhon dhe shet pajisje me markë të vet tregtare,
- rishet, me markë të vet tregtare, pajisje të prodhuar nga prodhuesi tjetër, me ç'rast rishitësi nuk konsiderohet si prodhues nëse marka e prodhuesit burimor është shenuar në pajisje, siç parashihet në alinenë 1 të kësaj pike ose
- për kryerjen e veprimtarisë së vet importon pajisje për lëshim në treg në Republikën e Maqedonisë ose eksporton pajisje jashtë saj. Si prodhues nuk do të konsiderohet personi i cili siguron vetëm përkrahje financiare sipas, apo në pajtim me çfarëdo marrëveshje financiare dhe që nuk vepron edhe si prodhues sipas alineve 1, 2 dhe 3 të kësaj pike. Nëse pajisja nuk është prodhuar në Republikën e Maqedonisë, e lëshohet në treg sipas alineve 1, 2 dhe 3 të kësaj pike, atëherë si prodhues do të konsiderohet perfaqësuesi i tij në Republikën e Maqedonisë. Si prodhues do të konsiderohet edhe personi juridik ose fizik i cili si shfrytëzues i fundit për nevoja të veta ka importuar pajisje pa ndërmjetësues;

15. "Tregtar" është personi juridik ose fizik i cili siguron furnizim të pajisjes për shfrytëzuesin e fundit, si veprimtari komerciale. Si tregtar do të konsiderohet edhe prodhuesi, nëse pajisjen e prodhuar ose të importuar ia siguron drejtpërdrejt shfrytëzuesit të fundit;

16. "Posedues" është personi juridik ose fizik i cili ka shfrytëzuar, shfrytëzuar ose ka për qëllim të shfrytëzojë pajisje, perkatesisht personi i cili me kryerjen e veprimtarisë së vet në menyre permanente ose përkohësisht krijon pajisje të hedhura, ndërsa si posedues, sipas këtij ligji, nuk konsiderohen qytetaret apo ekonomitë familjare;

17. "Shfrytëzues i fundit" është konsumatori i cili për shkak të përdorimit përfundimtar ose shfrytëzimit të prodhimit tjetër, shfrytëzuar pajisje, dhe në atë mënyrë, pas harxhimit të tyre, krijon pajisje të hedhur. Si shfrytëzues i fundit do të konsiderohet poseduesi apo tregtari i cili për nevojat e veta ka importuar pajisje pa ndërmjetësues;

18. "Prodhues i vogël" është personi juridik ose fizik i cili lëshon në treg në Republikën e Maqedonisë, pajisje në sasi jo më të mëdha se ato të përcaktuara në nenin 24 të këtij ligji;

19. "Veprues kolektiv" është personi juridik i themeluar nga prodhuesit me qëllim të përmbushjes së obligimeve nga neni 21 i këtij ligji, i cili ka marrë leje për veprim me pajisje të hedhur në pajtim me nenin 28 të këtij ligji dhe i cili fitimin e realizuar e shfrytëzuar për përmbushjen e obligimeve nga neni 21 i këtij ligji;

20. "Veprues i pavarur" është personi juridik ose fizik i cili ka marrë leje për veprim të pavarur me pajisje të hedhur në pajtim me nenin 29 të këtij ligji;

21. "Marreveshje financiare" është çdo marreveshje ose aranzhman për kredi, qira (lizing), hua ose për shitje me pagesë të prolonguar që ka të bëjë me cilëndo pajisje, pa marrë parasysh nëse kushtet nga ajo marrëveshje ose aranzhmani ose nga cilado marrëveshje ose aranzhman me peng parashohin ose nuk parashohin se do të vijë ose se mund të vijë deri në bartjen e pronësisë mbi atë pajisje;

22. "Grumbullues i autorizuar i hedhurinës" (në tekstin e mëtejshëm: grumbullues i autorizuar) është ndërmarrja komunale ose personi tjetër juridik ose fizik i cili është i autorizuar për grumbullimin dhe transportin e pajisjes komunale në rajonin e komunës, në komunat e qytetit të Shkupit ose në Qytetin e Shkupit;

23. "Substance ose masë e rrezikshme" (në tekstin e mëtejshëm: substancë) është çdo substancë ose çdo masë që konsiderohet si e rrezikshme në pajtim me rregullat për kimikale;

24. "Pajisje e hedhur e mbetur" është ngarkesa e mjedisit jetësor për shkak të krijimit të pajisjes së hedhur nga pajisja që është lëshuar në treg para 1 janarit 2013 (në tekstin e mëtejshëm: hedhurinë e mbetur);

25. "Organ për kryerjen e punëve profesionale nga sfera e mjedisit jetësor" është Drejtoria e Mjedisit Jetësor, organ në përbërje të Ministrisë së Mjedisit jetësor dhe Planifikimit Hapësinor (në tekstin e mëtejshëm: organ profesional);

26. "Person tjetër juridik i pavarur" është personi juridik i regjistruar për kryerjen e shërbimeve profesionale, teknike dhe shërbimeve konsultuese nga sfera e ekonomisë dhe mjedisit jetësor;

27. "Operator ekonomik" është personi juridik ose fizik i cili gjatë kryerjes së veprimtarisë së vet gjatë menaxhimit me pajisje mund jetë prodhues, tregtar dhe posedues dhe

28. "Marreveshje vullnetare" është marrëveshja formale e cila ka klauzola përmbartuese, e lidhur ndërmjet organeve të pushtetit shtetëror dhe lokal nga njëra anë dhe organizatave të cilat përfaqësojnë interesa të caktuara të sektoreve ekonomikë ose grupi të operatorëve ekonomikë të perfshirë me këtë ligj nga ana tjetër, me qëllim që të arrihen qëllimet e këtij ligji, si dhe të arrihen kushtet e përcaktuara në marrëveshje.

Neni 7 Parimet

(1) Në pajtim me qëllimet për mbrojtje afatgjatë dhe shfrytëzim të qëndrueshëm të resurseve natyrore dhe mbrojtjen dhe avancimin e medieve dhe sferave të mjedisit jetësor, menaxhimi me pajisje bazohet në:

1) parimin e përgjegjësisë së prodhuesit, sipas të cilit prodhuesi është përgjegjës për marrjen e masave për menaxhim me pajisjen me qëllim që të eliminohet dhe/ose të zvogëlohet deri në masën e fundit të mundshme ndikimi negativ mbi mediet dhe sferat e mjedisit jetësor që shkaktohet si rezultat i pajisjes së hedhur të krijuar nga veprimtaria e vet, duke përfshirë edhe krijimin e kushteve për realizimin në shkallë të lartë të grumbullimit veç e veç, rishfrytëzimit, riciklimit dhe përpunimit në mënyrë tjetër të pajisjes së hedhur dhe

2) parimin e vlerësimit të ciklit jetësor të prodhimit, sipas të cilit prodhuesi i pajisjes detyrohet që të kryejë vlerësim të ciklit jetësor të pajisjes në mënyrë me të cilën do të mundësohet rritja e realizimeve ekologjike të pajisjes, perjashtimi ose zvogëlimi i pjesëmarrjes së substancave të demshme në pajisje në pajtim me arritjet teknike-shkencore, dizajnimi në mënyrë që do të kontribuojë në zvogëlimin e hedhurinës që krijohet nga pajisja e hedhur me qëllim të pengimit të ndikimeve negative mbi mediet dhe sferat e mjedisit jetësor.

(2) Në menaxhimin me pajisjen, krahas parimeve nga paragrafi (1) i këtij neni, në mënyrë adekuate zbatohen edhe parimet e përcaktuara në Ligjin për mjedisin jetësor dhe në Ligjin për menaxhim me hedhurina.

II. KËRKESA PËR MBROJTJEN E MJEDISIT JETESOR

Neni 8 Dizajnimi i pajisjes

(1) Pajisja duhet të projektohet dhe prodhohet në menyre me të cilën do të sigurohet:

1) zvogëlim i përdorimit të substancave të rrezikshme në masë më të vogël të mundshme dhe

2) zberthim dhe çmontim i lehtësuar, rishfrytëzim dhe riciklim dhe mënyrë tjetër e përpunimit të pajisjes së hedhur, pjesëve të tyre përbërëse dhe materialeve të montuara.

(2) Prodhuesit nuk guxojnë që me dizajn të veçantë të pajisjes, pjesëve të tyre përbërëse dhe materialeve të montuara ose me procedurat e prodhimit ta pengojnë rishfrytëzimin e pajisjes, përveç nëse ai dizajn ose ato procedura të

prodhimit përfshijnë përparësi të konsiderueshme për mbrojtjen e mjedisit jetësor dhe/ose siguri gjatë shfrytëzimit të pajisjes.

Neni 9

Ndalim për shfrytëzimin e substancave të rrezikshme në pajisje

(1) Ndalohet lëshimi në treg në Republikën e Maqedonisë i pajisjeve nga kategoritë nga neni 4 paragrafi (1) pikat 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 dhe 10 të këtij ligji, duke i përfshirë edhe poçet elektrike dhe burimet tjera të dedikuara për ndricimin e ekonomive familjare, që përmban: plumb, zhive, kadmium, krom gjashtëvalent Cr⁺, difenile të polibromuara (PHB) ose difeniletër të polibromuara (PCH).

(2) Dispozitat nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk kanë të bëjnë me pjesët rezervë të dedikuara për rregullime ose rishfrytëzim të pajisjes së lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë, para fillimit të zbatimit të këtij ligji, si dhe të burimeve fluoreshente dhe burimeve tjera për ndricimin e materialeve të cilat bëjnë pjesë në listën e pajisjeve nga paragrafi (3) i këtij neni.

(3) Lista e pajisjeve me të cilën nuk kanë të bëjnë masat për ndalim dhe kufizime nga paragrafi (1) i këtij neni, si dhe vlerat maksimale për koncentrimet e substancave të rrezikshme, afatet deri te të cilat lejohet pjesëmarrja e substancave të caktuara të rrezikshme në pajisje, pjesët dhe materialet përbërëse të saj i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

III. OBLIGIMET E PËRGJITHSHME TË PRODHUESVE

Neni 10

Shenimi i pajisjes

(1) Me qëllim që të minimizohet deponimi i pajisjes së hedhur si hedhurinë komunale e paklasifikuar dhe të mundësohet grumbullimi i saj veç e veç, prodhuesi është i obliguar që në pajisjen të cilën e lëshon në treg, në vend të dukshëm të sigurojë shenjë qartë të dukshme, të lexueshme dhe të paraqitur në mënyrë të pashlyeshme për obligimin për grumbullimin veç e veç të pajisjes së hedhur.

(2) Formen dhe përmbajtjen e shenjës nga paragrafi (1) i këtij neni e përcakton ministri i cili udhëheq me organin administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(3) Nese shenja nga paragrafi (1) i këtij ligji nuk mund të shtypet në vetë pajisjen, për shkak të madhësisë ose përdorimit të saj specifik, atëherë ajo vendoset në paketimin, në udhëzimin për përdorim ose në fletëgarancinë e asaj pajisjeje.

(4) Emri i prodhuesit medoemos duhet të duket qartë në mbishkrimin e përforcuar në pajisje.

(5) Mbishkrimi nga paragrafi (4) i këtij neni medoemos duhet të paraqitet në mënyrë me të cilën shihet emri i prodhuesit dhe të dhëna kur pajisja është lëshuar në treg.

Neni 11

Informata për shfrytëzuesit e fundit

(1) Prodhuesi është i obliguar që, në llogari të vet, t'i informojë shfrytëzuesit e fundit të pajisjeve nga ekonomite familjare për:

- ndalimin për lënie e pajisjes së hedhur si hedhurine komunale të paklasifikuar dhe për obligimin për grumbullim veç e veç të pajisjes së hedhur,
- sistemet e vendosura për marrjen dhe grumbullimin e pajisjes së hedhur të cilat i kanë në diskonim,
- menyren e kontributit të tyre për rishfrytëzim, riciklim dhe mënyrë tjetër të përpunimit,
- ndikimet e mundshme negative dhe pasojat mbi shëndetin e njerëzve dhe mjedisin jetësor si rezultat i prezencës së substancave të rrezikshme në pajisje dhe

- domethenien e shenjës nga neni 10 i këtij ligji.

(2) Informatat nga paragrafi (1) i këtij neni, bashkëngjiten në/ose me udhëzimin për përdorim të pajisjes kur i dërgohet shfrytëzuesit të fundit.

(3) Prodhuesi është i obliguar që në mënyrë adekuate t'i informojë dhe njoftojë tregtarët për mënyrën e marrjes së pajisjes së hedhur nga shfrytëzuesit e fundit dhe të gjithë distributorët në zinxhirin e dërgimit të pajisjes, dhe para së gjithash tregtarin i cili i fundit ia dërgon pajisjen shfrytëzuesit të fundit.

(4) Si mënyrë adekuate e informimit nga paragrafi (3) i këtij neni mund të konsiderohet edhe mënyra e informimit nga paragrafi (2) i këtij neni.

(5) Prodhuesi dhe tregtari janë të obliguar që të sigurojnë që në vendet e shitjes në vend të dukshëm të vendoset njoftimi për shfrytëzuesin e fundit, për mënyrën dhe për vendet për marrjen e pajisjes së hedhur.

Neni 12

Informata për operatorët e instalimeve për trajtim

(1) Që të mundësohet rishfrytëzimi i pajisjes së hedhur dhe trajtimi i sigurt për mjedisin jetësor, duke përfshirë edhe ruajtjen, rregullimet dhe riciklimin, prodhuesi është i obliguar që për operatorët e instalimeve për rishfrytëzim, instalimeve për trajtim dhe riciklim të pajisjes së hedhur, të sigurojë informata për:

- mundësitë për rishfrytëzim dhe trajtim, për çdo kategori të pajisjes së re,
- pjesët e ndryshme përbërëse dhe materialet e pajisjes së hedhur dhe
- vendet ku në pajisjen e hedhur gjenden substancat e rrezikshme.

(2) Informatat nga paragrafi (1) i këtij neni, prodhuesi është i obliguar t'i sigurojë për çdo kategori të pajisjes së re më së voni në afat prej 12 muajsh nga dita e lëshimit në treg të pajisjes.

(3) Të dhënat nga paragrafi (1) i këtij neni, prodhuesi i dorëzon në formë të doracakut të shtypur ose nepermyet shërbimeve të internetit ose në formë elektronike.

Neni 13

Regjistrimi i prodhuesve

(1) Prodhuesit të cilët për herë të parë lëshojnë në treg ose importojnë si shfrytëzues të fundit në Republikën e Maqedonisë pajisje, janë të obliguar të regjistrohen për ke të organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve profesionale nga sfera e mjedisit jetësor.

(2) Regjistrimi kryhet me dorëzimin e kërkesës për regjistrim, nga prodhuesi, në organin profesional, që i përmban këto të dhëna:

1) emrin e prodhuesit dhe markën tregtare (nëse e ka), të cilën prodhuesi e shfrytëzon gjatë kryerjes së veprimtarisë së vet;

2) adresen e prodhuesit: numrin postar dhe selinë, rrugën dhe numrin, ueb-adresën, numrin e telefonit dhe adresën elektronike, si dhe personin për kontakt;

3) emrin dhe kategorinë e pajisjes që e lëshon në treg;

4) informata për mënyrën në të cilën prodhuesi i përmbush ose do t'i përmbushë obligimet që dalin nga ky ligj (veprim i pavarur ose kolektiv);

5) numrin unik të subjektit afarist dhe numrin tatimor;

6) regjistrimin e prodhuesit dhe

7) deklarate në të cilën theksohet se informatat e paraqitura për regjistrim janë të vërteta.

(3) Organi profesional është i obliguar që të mbajë regjister të prodhuesve që lëshojnë në treg pajisje, si dhe prodhime të cilat lëshohen në treg në Republikën e Maqedonisë (në tekstin e mëtejshëm: regjistër i prodhuesve).

(4) Në bazë të kërkesës nga paragrafi (2) i neni, organi profesional është i obliguar që në afat prej 30 ditësh t'i dorëzoje prodhuesit vërtetim për regjistrim në regjistrin nga paragrafi (3) i këtij neni.

(5) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor e përcakton formën dhe përmbajtjen e kërkesës për regjistrim nga paragrafi (2) i këtij neni, formën dhe përmbajtjen e regjistrit nga paragrafi (3) i këtij neni, mënyrën e mbajtjes dhe ruajtjes së tij, si dhe formën dhe përmbajtjen e vërtetimit nga paragrafi (4) i këtij neni.

(6) Në rast të ndryshimit të të dhënave të dorëzuara gjatë regjistrimit nga paragrafi (2) i këtij neni, prodhuesi është i obliguar që në afat prej 30 ditëve nga dita e krijimit të ndryshimit, ta paraqesë ndryshimin e regjistrimit me dorëzimin e kërkesës për ndryshimin e të dhënave në pajtim me paragrafin (2) të këtij neni. Në deklaratë dorëzohen informata vetëm për ato të dhëna që janë ndryshuar.

(7) Në rast kur prodhuesi do ta ndërpresë veprimtarinë e vet, përkatësisht të lëshojë pajisje në treg në Republikën e Maqedonisë është i obliguar që në afat prej 30 ditëve nga dita e ndërprerjes, të dorëzojë kërkesë për shlyerje nga regjistri nga paragrafi (3) i këtij neni, në organin profesional.

(8) Shlyerja nga regjistri nga paragrafi (3) i këtij neni kryhet edhe me propozim të inspektorit shtetëror të mjedisit jetësor nëse konstatohet se nuk i përmbush kërkesat e këtij ligji.

(9) Organi profesional është i obliguar që në afat prej tete ditëve nga dita e dorëzimit të kërkesës nga paragrafi (7) i këtij ligji, t'i dorëzojë prodhuesit vërtetim për shlyerje nga regjistri nga paragrafi (3) i këtij neni.

(10) Organi profesional është i obliguar që në ueb faqen e vet ta shpallë dhe rregullisht ta azhurnojë Regjistrin nga paragrafi (3) i këtij neni.

IV. VEPRIMI ME PAJISJE TË HEDHUR

Neni 14 Ndalimi për lënie

Ndalohet që pajisja e hedhur të dorëzohet ose të lihet si hedhurinë e paklasifikuar komunale.

Neni 15 Obligime për shfrytëzuesit e fundit

(1) Shfrytëzuesi i fundit është i obliguar që pajisjen e hedhur nga ekonomitë familjare ta grumbullojë, ta ruaje dhe t'ia dorëzojë tregtarit ose grumbulluesit të autorizuar, si fraksion të grumbulluar në veçanti të hedhurinës komunale në qendrën e grumbullimit ose në vend për marrje, pune të cilën e siguron prodhuesi.

(2) Shfrytëzuesi i fundit është i obliguar që pajisjen e hedhur e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare t'ia dorëzojë prodhuesit ose personit juridik ose fizik, i cili ka leje për veprim me hedhurinat, në pajtim me rregullat për menaxhim me hedhurina.

(3) Shfrytëzuesi i fundit është i obliguar që pajisjen e hedhur para se ta dorëzojë, ta grumbullojë ose ta ruaj në vend të veçantë, ashtu që të mos përziej me lloj tjetër të hedhurinës, të mos imtësohet ose në mënyrë tjetër të asgjësohet, ose të ndotet me substanca të rrezikshme ose me substanca tjera, ashtu që rishfrytëzimi ose riciklimi i saj të pamundesohet.

(4) Nese pajisja e hedhur përmban substanca dhe materiale të cilat para çmontimit të pajisjes së hedhur duhet të veçohen, shfrytëzuesi i fundit është i obliguar të sigurojë që pajisja e hedhur të jetë në gjendje të tillë që veçimi i atyre substancave dhe materialeve të mund të realizohet në pajtim me rregullat e veçanta me të cilat rregullohet veprimi me ato substanca dhe materiale.

(5) Nese pajisja e hedhur nga ekonomitë familjare është aq e dëmtuar, sa që për shkak të substancave të rrezikshme të përmbajtura në të, e rrezikon mjedisin jetësor dhe shëndetin e njerëzve ose është pa pjesë përbërëse të rendesishme, ose është ndotur me lloj tjetër hedhurinash, shfrytëzuesi i fundit është i obliguar që ta dorëzojë në qendrën e grumbullimit, si fraksion të veçuar të hedhurinës komunale.

Neni 16

Obligime për marrjen e pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare

(1) Tregtari detyrohet që gjatë shitjes së pajisjes për ekonomi familjare, nga shfrytëzuesi i fundit falas ta marrë pajisjen e hedhur, nëse ai dëshiron që ta dorëzojë.

(2) Tregtari e kryen marrjen e pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare nëse bëhet fjalë për pajisje e cila sipas funksionit dhe klasifikimit të vet bën pjesë në kategorite nga neni 4 paragrafi (1) i këtij ligji dhe është e barabarte me pajisjen e shitur, ndërsa numri i pjesëve të pajisjes së hedhur është i barabartë me numrin e pjesëve të pajisjes së shitur (sistem një për një).

(3) Tregtari mund ta refuzojë marrjen e pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare nëse nuk janë plotësuar kushtet nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, ose pajisja nuk paraqet aparat të plotë, ose bëhet fjalë për pajisjen e hedhur nga neni 15 paragrafi (5) i këtij ligji.

Neni 17

Marrja e pajisjes së hedhur te tregtarët

(1) Nese tregtari nuk e merr pajisjen e hedhur drejtpërdrejt nga shfrytëzuesi i fundit gjatë dërgimit të pajisjes, është i obliguar të sigurojë që shfrytëzuesit e fundit gjatë blerjes së pajisjes të kenë mundësi për dorëzimin e pajisjes së hedhur falas në vendin e shitjes së pajisjes ose vend tjetër për marrje.

(2) Tregtari, me marrëveshje me prodhuesin, mund të sigurojë marrje të pajisjes së hedhur në vende për marrje, punë të cilën e siguron prodhuesi i cili e furnizon me pajisje.

(3) Si vend për marrjen e pajisjes së hedhur nga paragrafi (1) i këtij neni konsiderohen enët ose më shumë enë për pajisje të hedhura, të vendosura në hapësirë të mbyllur që është e rregulluar dhe ka madhësi të atillë që pajisja e hedhur të mos grumbullohet, dhe rregullimi i hapësirës të mundësojë marrje të papenguar të pajisjes së hedhur.

(4) Prodhuesi pajisjen e hedhur e merr falas nga tregtari, ndërsa tregtari nga prodhuesi nuk guxon të kërkojë kompensim për marrjen e pajisjes së hedhur.

(5) Për vendet e marrjes nga paragrafi (1) i këtij neni, si dhe për pajisjen e hedhur të grumbulluar në suaza të hapësirës së vet afariste, tregtari nuk duhet të posedojë leje adekuate në pajtim me rregullat për menaxhim me hedhurina.

Neni 18

Obligime për marrjen e pajisjes së hedhur që nuk është pajisje nga ekonomi familjare

(1) Prodhuesi detyrohet që me kërkesë të shfrytëzuesit të fundit falas ta marrë pajisjen e hedhur e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare, dhe për atë të sigurojë veprim të mëtejshëm, nëse pajisjen ia ka dërguar shfrytëzuesit të fundit.

(2) Pajisja e hedhur e mbetur që zëvendësohet me pajisje të re të njëjtë ose me pajisje të re e cila kryen funksion të njëjtë, mund të merret edhe në mënyrë, të cilën do ta kontraktojnë prodhuesi dhe shfrytëzuesi i fundit në momentin e blerjes së asaj pajisjeje, përkatësisht gjatë marrjes së saj kontraktive në mënyrë tjetër të veprimit me pajisjen e hedhur, nëse nuk është në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji.

(3) Пër pajisjen tjetër të hedhur të mbetur për të cilën nuk është siguruar veprim në pajtim me paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, shfrytëzuesi i fundit është i obliguar të sigurojë grumbullim të ndarë dhe magazinim të perkohshëm, si dhe t'ia dorëzojë personit juridik ose fizik i cili ka leje adekuate për veprim me hedhurina në pajtim me rregullat për menaxhim me hedhurina.

Neni 19

Marrja e pajisjes së hedhur nga grumbulluesi i autorizuar

(1) Prodhuesi në mënyrë të pavarur ose nëpërmjet vepruesit kolektiv është i obliguar të sigurojë marrje të rregullt të pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare nga grumbulluesi i autorizuar, që ai e ka grumbulluar si fraksion të veçantë të grumbulluar të hedhurinës komunale.

(2) Grumbulluesi i autorizuar është i obliguar që t'ia dorëzojë pajisjen e hedhur të grumbulluar nga ekonomite familjare vepruesit të pavarur ose kolektiv pa kërkesë për pagimin e vlerës së saj ose vlerës së pjesëve përbërëse të veçanta ose materialeve dhe substancave në pajisjen e hedhur.

(3) Për realizimin e obligimeve nga paragrafi (1) i këtij neni vepruesi kolektiv dhe/ose vepruesi i pavarur dhe grumbulluesi i pavarur lidhin marrëveshje.

(4) Me marrëveshjen nga paragrafi (3) i këtij neni, veçanërisht rregullohen të drejtat dhe obligimet e ndërsjella të palëve kontraktuese, mënyra për marrje të rregullt dhe pa pengesa të pajisjes së hedhur, mënyra e financimit dhe mbulimi i shpenzimeve të punës, si dhe çështje tjera me interes të përbashkët.

Neni 20

Marrja, grumbullimi, transportimi dhe magazinimi i pajisjes së hedhur

(1) Marrja e pajisjes së hedhur kryhet në vende të caktuara për marrjen e pajisjes së hedhur, të pajisura dhe të rregulluara në mënyrë që të mundësojë që shfrytëzuesit e fundit ta dorëzojnë ose ta lënë pajisjen e hedhur, në pajtim me këtë ligj.

(2) Transporti i pajisjes së hedhur kryhet me mjete transportuese në mënyrë që do të mundësojë vëllim më të madh të rishfrytëzimit të aparateve të plota dhe rishfrytëzimit të pjesëve të pajisjes, duke përfshirë edhe përpunimin dhe riciklimin. Gjatë transportit të pajisjes së hedhur plotësohet dhe dorëzohet formular i transportit në pajtim me rregullat për menaxhim me hedhurina.

(3) Grumbullimi i pajisjes së hedhur kryhet sipas kategorive, përkatësisht llojeve të pajisjes në vende për grumbullim dhe magazinim të perkohshëm, të pajisur dhe të rregulluar në mënyrë që do të mundësojë vëllim më të madh të rishfrytëzimit të aparateve të plota dhe rishfrytëzimit të pjesëve të pajisjes, duke përfshirë edhe përpunimin dhe riciklimin.

(4) Pajisja e hedhur kur i dorëzohet grumbulluesit duhet të jetë në gjendje që shihet se nga ajo paraprakisht nuk janë mënjанuar pjesë nga pajisja e cila përbëhet prej më shumë tërësive.

(5) Si pajisje e hedhur nga paragrafi (3) i këtij neni, konsiderohen edhe pjesët e ndara paraprakisht të pajisjes e cila përbëhet prej më shumë tërësive.

(6) Në vendet e grumbullimit dhe në qendrat e grumbullimit, pajisja e hedhur ruhet, përkatësisht nuk perzihet me ndonjë lloj tjetër të hedhurinave, dhe sistemohet sipas kategorive nga neni 4 paragrafi (1) i këtij ligji që të mund të lehtësohet rishfrytëzimi i saj, përpunimi, riciklimi ose mënjanimi.

(7) Pajisja e hedhur para trajtimit magazinohet në menyre që pengon të shtypet, thërrmohet, ose në mënyrë tjetër asgjësohet ose ndotet me materie të rrezikshme ose materie

tjera, ashtu që rishfrytëzimi, riciklimi ose mënyra tjetër e përpunimit pamundësohet, përkatësisht të realizohet me shpenzime të larta të papërpjesëtueshme.

(8) Gjatë marrjes së pajisjes së hedhur për rishfrytëzimin si aparat i plotë, shfrytëzuesi i fundit e vërteton dorëzimin e pajisjes së hedhur grumbulluesit të pajisjes së hedhur në vërtetim për pranim-dorëzim.

(9) Menyren e veprimit me vërtetimin nga paragrafi (1) i këtij neni si dhe formën dhe përmbajtjen e vërtetimit për pranim-dorëzim e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

Neni 21

Obligime të prodhuesit

(1) Prodhuesi i pajisjes është i obliguar, me shpenzimin e vet, në mënyrë të pavarur ose nëpërmjet vepruesit kolektiv, të sigurojë marrje, grumbullim ndaras, magazinim të perkohshëm, transport, trajtim, përpunim, rishfrytëzim dhe/ose riciklim dhe mënjanim të mbetjeve nga përpunimi i pajisjes së hedhur.

(2) Obligimet nga paragrafi (1) i këtij neni, prodhuesi është i obliguar që t'i realizojë me:

- grumbullimin falas të pajisjes së hedhur nga ekonomite familjare, që tregtarët e marrin nga shfrytëzuesit e fundit,
- marrjen falas të pajisjes së hedhur nga ekonomite familjare që në suaza të fraksioneve të grumbulluara ndaras të hedhurinave komunale e grumbullon grumbulluesi i autorizuar,

- dorëzimin e hedhurinave të grumbulluara në vendet e grumbullimit, në instalimet për trajtim, përpunim dhe mënjanim e mbetjeve nga përpunimi,

- plotësimin e qëllimeve për grumbullim nga neni 26 i këtij ligji, si dhe/ose qëllimeve për përpunim nga neni 35 i këtij ligji dhe

- informimin e shfrytëzuesve të fundit nga neni 11 i këtij ligji.

(3) Prodhuesi i cili njëkohësisht është edhe shfrytëzues i fundit, është i obliguar me shpenzimet e veta t'i realizojë obligimet nga paragrafi (1) i këtij neni, për pajisje të cilën e ka prodhuar ose importuar në Republikën e Maqedonisë.

(4) Obligimet nga paragrafi (1) i këtij neni nuk zbatohen për pajisjet që eksportohen.

(5) Obligimet nga paragrafi (1) i këtij neni nuk kanë të bëjnë me prodhuesit e vegjël nga neni 24 i këtij ligji.

Neni 22

Shpenzimet për veprim me pajisjen e hedhur

(1) Sasite e pajisjes së hedhur për të cilat secili prodhues i veçantë është i obliguar të sigurojë financim të grumbullimit veç e veç, trajtim, përpunim, rishfrytëzim dhe/ose riciklim dhe mënjanim të mbetjeve nga përpunimi i pajisjes së hedhur medoemos duhet të jetë e barabartë me pjesën e cila i përgjigjet sasisë vjetore të pajisjes të cilën e ka lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë.

(2) Shpenzimet që i bart prodhuesi për veprim me pajisjen e hedhur nga ekonomitë familjare nuk paraqiten vecmas gjatë shitjes së pajisjes së re.

Neni 23

Obligime të prodhuesit, poseduesit dhe/ose tregtarit si shfrytëzues të fundit

(1) Prodhuesi, poseduesi dhe/ose tregtari i cili për kryerjen e veprimtarisë së tij ose aktivitetit, vetë importon pajisje dhe për këtë nuk ka ndërmjetësues ose dorëzues paraprak në Republikën e Maqedonisë, dhe me këtë njëkohësisht është edhe shfrytëzues i fundit, detyrohet për pajisjen e hedhur që ai e krijon, të sigurojë veprim në këtë mënyrë:

- të lidhë marrëveshje me vepruesin kolektiv nga neni 28 i këtij ligji i cili në emër të tij dhe për llogari të tij do të sigurojë veprim të mëtutjeshëm me pajisjen e hedhur ose

- në mënyrë të pavarur të veprojë me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 29 të këtij ligji.

(2) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, tregtari i cili bën shitjen e pajisjes detyrohet për pajisjen të cilën e shet të sigurojë:

- shenim në pajtim me nenin 10 të këtij ligji,
- deklarate me shkrim nga personi juridik nga i cili blen pajisje ose ka lidhur marrëveshje me vepruesin kolektiv nga neni 28 i këtij ligji ose se ai person juridik është veprues i pavarur në pajtim me nenin 29 të këtij ligji ose
- deklarate me shkrim se pajisja buron nga personi juridik i cili është prodhues i vogël në pajtim me nenin 24 të këtij ligji.

Neni 24

Lirim - prodhues i vogël (1) Prodhuesi, i cili në nivel vjetor ka lëshuar në treg ose ka importuar në Republikën e Maqedonisë më pak ose baras me 1 000 kg pajisje elektrike ose më pak ose baras me 50 kg pajisje elektronike konsiderohet prodhues i vogël.

(2) Prodhuesi nga paragrafi (1) i këtij neni detyrohet të regjistrohet në pajtim me nenin 13 të këtij ligji, si dhe të mbaje evidencë në pajtim me nenin 38 paragrafi (7) të këtij ligji.

(3) Në procedurën për regjistrim nga neni 13 i këtij ligji, prodhuesi i vogël detyrohet të kërkojë marrje të aktvendimit me të cilin do të përcaktohet si prodhues i vogël, duke theksuar me këtë rast sasinë e pajisjes të cilën për herë të parë ka për qëllim ta lëshojë në treg në Republikën e Maqedonisë.

(4) Aktvendimin nga paragrafi (3) i këtij neni e lëshon organi profesional.

(5) Organi profesional detyrohet në regjistrin nga neni 13 paragrafi (3) i këtij ligji, në mënyrë të veçantë t'i paraqese prodhuesit për të cilët ka lëshuar aktvendim për prodhues të vogël.

(6) Prodhuesi nga paragrafi (1) i këtij neni nuk detyrohet të sigurojë veprim me pajisjen e hedhur nëse sasia e pajisjes që e ka lëshuar në treg ose e ka importuar si shfrytëzues i fundit, nuk i tejkalon sasinë në nivel vjetor të percaktuara në paragrafin (1) të këtij neni.

Neni 25

Obligime të kryetarit të komunës

(1) Kryetari i komunës, kryetari i komunave në qytetin e Shkupit dhe kryetari i qytetit të Shkupit, detyrohet të organizojë grumbullim ndaras të pajisjes së hedhur, të autorizojë grumbullues të pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare, si dhe të përcaktojë dhe organizojë vende ose lokacione për grumbullim ndaras të pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare në bashkëpunim me grumbulluesin e autorizuar, në qendra grumbulluese në gjithë rajonin e komunës, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit, ku shfrytëzuesit e fundit pajisjen e hedhur nga ekonomitë familjare do të mund ta dorëzojnë falas.

(2) Gjate përcaktimit të vendeve dhe lokacioneve në qendrat e grumbullimit duhet të merret parasysh numri i banoreve në vendbanim, me ç'rast duhet të sigurohet së paku një qendër grumbulluese në nivel të komunës, perkatesisht, së paku nga një qendër grumbulluese për 30 000 banore.

(3) Qendrat grumbulluese nga paragrafi (2) i këtij neni, i përfshijnë edhe vendet ekzistuese dhe lokacionet për grumbullim të fraksioneve të ndara të grumbulluara të hedhurinave komunale, nëse plotësohen kushtet e percaktuara me këtë ligj ose ligj tjetër.

Neni 26

Qëllimet për grumbullim

(1) Në territorin e Republikës së Maqedonisë deri më 31 dhjetor 2020, duhet të grumbullohen së paku 4 kilogram në vjet për banor pajisje të hedhura nga ekonomitë familjare.

(2) Sasite e eksportuara të pajisjeve në territorin e Republikës së Maqedonisë nuk do të përlllogariten në sasite nga paragrafi (1) i këtij ligji.

(3) Sasite e pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare në kilogramë, që çdo prodhues i veçantë detyrohet t'i grumbullojë në vitin rrjedhës për arritjen e qëllimeve nga paragrafi (1) i këtij neni është e barabartë me pjesën e cila i përgjigjet sasisë vjetore të pajisjes nga ekonomitë familjare të cilën e ka lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë në vitin paraprak në raport me sasinë për të cilën janë përgjegjës të gjithë prodhuesit të cilët kanë lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë pajisje nga ekonomitë familjare në vitin paraprak.

(4) Për arritjen e qëllimeve nga paragrafi (1) i këtij neni, ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor i përcakton qëllimet vjetore për grumbullim për vitin e ardhshëm në pajtim me programin nga neni 43 i këtij ligji, më së voni deri më 15 dhjetor në vitin paraprak.

(5) Organi profesional e përcjell realizimin e sasive të grumbullimit në bazë vjetore në bazë të të dhënave të marra në pajtim me nenin 38 dhe 39 të këtij ligji.

Neni 27

Veprimi kolektiv me pajisje të hedhur

(1) Plotesimin e detyrimeve nga neni 21 I këtij ligji, prodhuesit mund t'i realizojnë në mënyrë të pavarur ose me lidhjen e marrëveshjes së veçantë për marrjen e detyrimeve për veprim me pajisje të hedhur me vepruesin kolektiv, i cili në pajtim me këtë ligj, është i autorizuar për veprim me pajisje të hedhur në emër të tij dhe për llogari të tij.

(2) Për zbatimin e detyrimeve nga paragrafi (1) i këtij neni, vepruesi kolektiv detyrohet të sigurojë leje në pajtim me nenin 28 të këtij ligji.

(3) Grumbullimin dhe transportin, magazinimin, trajtimin, riciklimin dhe mënyrë tjetër të përpunimit, dhe menjanimin të mbetjeve nga përpunimi i pajisjes së hedhur, vepruesi kolektiv nuk mund t'i zbatojë në mënyrë të pavarur dhe detyrohet t'ua ngarkojë vetëm personave juridikë dhe fizikë të cilët posedojnë leje përkatëse për veprim me hedhurina në pajtim me Ligjin për menaxhim me hedhurina dhe/ose Ligjin për mjedis jetësor.

(4) Me përjashtim nga paragrafi (3) i këtij neni vepruesi kolektiv në shoqërim me personat fizikë dhe juridike nga paragrafi (3) i këtij neni mund të marrë pjesë në aktivitete lidhur me pajisjen e hedhur që ka të bëjë vecanerisht me grumbullimin ndaras të saj dhe magazinimin e perkohshëm, klasifikimin sipas kategorive, përkatësisht llojeve të pajisjes para dorëzimit për trajtim dhe veprim të metejme me pajisjen e hedhur në kushte të percaktuara me Ligjin për menaxhim me hedhurina.

(5) Prodhuesi nga paragrafi (1) i këtij neni detyrohet që vepruesit kolektiv me të cilin ka lidhur marrëveshje për realizimin e detyrimeve nga neni 21 i këtij ligji, t'i paguaje çmim përkatës për shërbimin lidhur me zbatimin e detyrimeve për veprim me pajisjen e hedhur në pajtim me kete ligj, në përpjesëtim me sasinë e pajisjes që prodhuesi e lëshon për herë të parë në treg në Republikën e Maqedonisë.

Neni 28

Vepruesi kolektiv

(1) Vepruesi kolektiv mund të veprojë me pajisje të hedhur për llogari të prodhuesve nëse ka siguruar marrëveshje për marrjen e detyrimeve për veprim me pajisje të hedhur me prodhues të cilët së bashku lëshojnë në treg në Republikën e Maqedonisë së paku 20% por jo më shumë se 51% të sasive të pajisjes nga e cila krijohet pajisja e hedhur nga ekonomitë familjare nga viti gjithëpërfshirës në vitin paraprak dhe/ose së paku 5% të sasisë së pajisjes nga e cila krijohet pajisja e hedhur e cila nuk është e hedhur nga ekonomite familjare nga sasia gjithëpërfshirëse vjetore në vitin paraprak dhe të posedojë leje nga paragrafi (2) i këtij neni.

(2) Vepruesi kolektiv detyrohet të sigurojë leje për veprim me pajisje të hedhur nga organi i administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor në bazë të kërkesës me shkrim e cila përban sidomos:

- 1) emrin/titullin dhe selinë e personit juridik;
- 2) statutin e vepruesit kolektiv;
- 3) periudhen kohore për të cilën kërkohet leja;
- 4) kategorine e pajisjes së hedhur për të cilën siguron veprim në pajtim me nenin 21 të këtij ligji dhe
- 5) listen me titull, adresë, veprimtari, vërtetim për regjistrim nga neni 13 paragrafi (4) i këtij ligji, numrin e subjektit afarist dhe numrin tatimor të prodhuesve në emër dhe llogari të të cilit do të veprojë me pajisje të hedhur;

(3) Me kërkesën nga paragrafi (2) i këtij neni, vepruesi kolektiv detyrohet të dorëzojë:

- 1) deshmi se, në momentin e parashtrimit të kërkesës, ka lidhur marrëveshje për marrjen e detyrimeve për veprim me pajisje të hedhur nga personat fizikë dhe juridike të cilët janë të regjistruar në pajtim me nenin 13 të këtij ligji dhe të cilët së bashku lëshojnë në treg ose importojnë në Republikën e Maqedonisë së paku 5%, përkatësisht 3% të sasive të pajisjes në pajtim me kategoritë e pajisjes për të cilat kërkohen leje në vitin paraprak dhe mënyrën në të cilën planifikon që në afat prej një viti nga dita e marrjes së lejes, ta plotësojë kushtin nga paragrafi (1) i këtij neni;

2) deshmi se ka lidhur marrëveshje së paku me një grumbullues të autorizuar nga neni 19 paragrafi (3) i këtij ligji;

3) deshmi se ka lidhur së paku një marrëveshje me person juridik ose fizik për grumbullim dhe transport të hedhurinave dhe/ose për magazinim të përkohshëm, marrëveshje me person juridik për trajtim, dhe/ose marrëveshje me person juridik për përpunimin ose riciklimin e pajisjes së hedhur i cili posedon leje përkatëse në pajtim me Ligjin për menaxhim me hedhurina dhe/ose Ligjit për mjedis jetësor ose leje ekuivalente me to kur personi juridik për trajtim, përpunim ose riciklim është jashtë vendit dhe

4) program për veprim me pajisje të hedhur nga neni 31 i këtij ligji.

(4) Përvec dokumenteve nga paragrafi (2) i këtij neni, e varësisht nga kategoria dhe lloji i pajisjes së hedhur, organi profesional sipas nevojës mund të kërkojë që kerkuesi të dorëzojë edhe të dhëna tjera plotësuese në pajtim me kete dhe/ose tjetër ligj.

(5) Nese vjen deri te ndryshimi i të dhënave të dorezuarra me kërkesën nga paragrafi (2) i këtij neni, vepruesi kolektiv detyrohet ta njoftojë organin profesional më së voni në afat prej dy muajsh nga momenti i ndodhjes së ndryshimit.

(6) Leja nga paragrafi (2) i këtij neni lëshohet për periudhe prej pesë vitesh.

(7) Lejen nga paragrafi (2) i këtij neni e lëshon organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor në bazë të propozimit të organit profesional.

(8) Leja nga paragrafi (2) i këtij neni mund të lëshohet për veprim me më tepër kategori të pajisjes ose vetem për kategori të caktuara në pajtim me kërkesën e dorezuar.

(9) Vepruesi kolektiv prodhuesve me të cilët ka lidhur marrëveshje për marrjen e detyrimit për veprim me pajisje të hedhur detyrohet t'u lëshojë vërtetim për marrëveshje të lidhur e cila është bazë për lirim nga pagimi i kompensimit nga neni 41 paragrafi (2) i këtij ligji.

(10) Nese organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor nuk e lëshon lejen për veprim me pajisje të hedhur, përkatësisht nuk miraton aktvendim për refuzim të kërkesës për lëshimin e lejes nga paragrafi (2) i këtij neni në afat prej 60 ditësh, parashtruesi i kërkesës ka të drejtë në afat prej tri ditësh pune nga kalimi i këtij afati të parashtrtojë kërkesë në sekretarinë e ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor, për lëshimin e lejes, përkatësisht të miratoje aktvendim me të cilin refuzohet lëshimi i lejes nga paragrafi (2) i këtij neni. Nese ministri nuk ka sekretari kërkesa parashtrohet në sekretarinë e selisë së organit të administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(11) Formen dhe përmbajtjen e formularit të kërkesës nga paragrafi (10) i këtij neni e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(12) Me kërkesën nga paragrafi (10) i këtij neni parashtruesi i kërkesës paraqet edhe kopje të kërkesës nga paragrafi (2) i këtij neni për lëshimin e lejes.

(13) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor, detyrohet që në afat prej pesë ditëve të punës nga dita e parashtrimit të kërkesës nga paragrafi (10) i këtij neni në sekretari, të miratojë aktvendim me të cilin kërkesa për lëshimin e lejes nga paragrafi (2) i këtij ligji pranohet ose refuzohet.

(14) Nese ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor nuk e miraton aktvendimin në afatin nga paragrafi (13) i këtij neni, parashtruesi i kërkesës mund ta njoftojë Inspektoratin Shtetëror Administrativ në afat prej pesë ditëve të punës.

(15) Inspektorati Shtetëror Administrativ detyrohet që në afat prej dhjetë ditësh nga pranimi i njoftimit nga paragrafi (14) i këtij neni të kryejë mbikëqyrje inspektuese në organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor dhe të vërtetojë nese është zbatuar procedura në pajtim me ligjin dhe në afat prej tri ditësh pune nga dita e mbikëqyrjes së kryer ta informojë parashtruesin e kërkesës për gjendjen e konstatuar gjatë mbikëqyrjes së kryer.

(16) Inspektori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ pas mbikëqyrjes së kryer në pajtim me ligjin miraton aktvendim me të cilin e obligon ministrin i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët në sferën e mjedisit jetësor, që në afat prej dhjetë ditëve të vendose për kërkesën e parashtruar, përkatësisht ta miratoje ose refuzojë kërkesën, dhe ta njoftojë inspektorin për aktin e miratuar. Me njoftimin dorëzohet kopje nga akti me të cilin ka vendosur për kërkesën e parashtruar.

(17) Nese ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor nuk vendos në afatin nga paragrafi (16) i këtij neni, inspektori do të parashtrtojë kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse për kundërvajtje të përcaktuar në Ligjin për inspeksion administrativ dhe do të përcaktojë afat plotësues prej pesë ditësh pune, në të cilin ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor do të vendosë për kërkesën e parashtruar me çka në afatin e njëjtë do ta njoftojë inspektorin për aktin e miratuar. Me njoftimin dorëzohet kopje nga akti me të cilin ka vendosur për kërkesën e parashtruar. Inspektori në afat prej tri ditëve të punës e informon parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(18) Nese ministri nuk vendos as në afatin plotesues nga paragrafi (17) i këtij neni, inspektori në afat prej tri ditëve të punës do të paraqesë kallëzim te prokurori publik kompetent dhe në këtë afat e informon parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(19) Nese inspektori nuk vepron pas njoftimit nga paragrafi (14) i këtij neni parashtruesi i kërkesës në afat prej pesë ditëve të punës ka të drejtë të parashtrorë kundërshtim në sekretarinë e drejtorit të Inspektoratit Shtetëror Administrativ. Nëse drejtori nuk ka sekretari, kërkesa parashtrorë në sekretarinë e selisë së Inspektoratit Shtetëror Administrativ.

(20) Drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ detyrohet që në afat prej tri ditësh pune nga dita e pranimit, ta shqyrtojë kundërshtimin nga paragrafi (19) i këtij neni, dhe nëse konstaton se inspektori nuk ka vepruar pas njoftimit nga parashtruesi i kërkesës në pajtim me paragrafet (14) dhe (15) të këtij neni, dhe/ose nuk paraqet kallëzim në pajtim me nenet (17) dhe (18) të këtij neni, drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ do të parashtrorë kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse për kundërvajtje të përcaktuar në Ligjin për inspeksion administrativ për inspektorin dhe do të caktojë afat plotësues prej pesë ditëve të punës në të cilin inspektori do të kryejë mbikëqyrje në organin e administratës shtetërore kompetent për punën nga sfera e mjedisit jetësor nëse është zbatuar procedura në pajtim me Ligjin dhe në afat prej tri ditësh pune nga dita e mbikëqyrjes së kryer ta informojë parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(21) Nese inspektori nuk vepron as në afatin plotesues nga paragrafi (20) i këtij neni, drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ do të paraqesë kallëzim te prokurori publik kompetent kundër inspektorit dhe në afat prej tri ditësh pune do ta informojë parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(22) Në rastin nga paragrafi (21) i këtij neni, drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ menjëherë, e më së voni në afat prej një ditë pune, do të autorizojë inspektor tjetër që ta realizojë menjëherë mbikëqyrjen.

(23) Në rastin nga paragrafi (22) i këtij neni, drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ në afat prej tri ditëve e informon parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(24) Nese drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ nuk vepron në pajtim me paragrafin (20) të këtij neni, parashtruesi i kërkesës mund të paraqesë kallëzim te prokurori publik kompetent në afat prej tetë ditësh pune.

(25) Nese ministri nuk vendos në afatin nga paragrafi (17) i këtij neni, parashtruesi i kërkesës mund të ngrite kontest administrativ në gjykatën kompetente.

(26) Procedura në Gjykatën Administrative është urgjente.

(27) Nese Organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor e refuzon kërkesën për dhënien e lejes nga paragrafi (2) i këtij neni, parashtruesi ka të drejtë të parashtrorë ankesë te Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

Neni 29

Veprimi i pavarur me pajisje të hedhur

(1) Prodhuesit detyrimet nga neni 21 i këtij ligji mund t'i realizojnë në mënyrë të pavarur nëse për këtë kanë siguruar leje për veprim me pajisje të hedhur dhe janë të regjistruar në regjistër te organi profesional.

(2) Leja nga paragrafi (1) i këtij neni, jepet në pajtim me dispozitat nga nenet 28 dhe 31 të këtij ligji.

(3) Në bazë të lejes së marrë, organi profesional jep vërtetim që prodhuesi është i regjistruar në evidencën e prodhuesve si subjekt i cili në mënyrë të pavarur siguron veprim me pajisje të hedhur për pajisje që për herë të parë e lëshon në tregun e Republikës së Maqedonisë.

(4) Vepruesi i pavarur detyrohet t'i zbatojë të gjitha detyrimet që në pajtim me këtë ligj janë përcaktuar si detyrim për veprues kolektiv dhe për prodhues.

(5) Vepruesi i pavarur detyrohet që të dorëzojë raporte në pajtim me nenin 38 të këtij ligji.

(6) Formen dhe përmbajtjen e vërtetimit nga paragrafi (3) i këtij neni e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(7) Nese organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor nuk e lejon lejen për veprim me pajisje të hedhur, përkatësisht nuk miraton aktvendim për refuzimin e kërkesës për lëshimin e lejes nga paragrafi (2) i këtij ligji në afat prej 60 ditësh, parashtruesi i kërkesës ka të drejtë që në afat prej tri ditësh pune të parashtrorë kërkesë në sekretarinë e ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor, për lëshim të lejes, përkatësisht miratim të aktvendimit me të cilin refuzohet lëshimi i lejes nga paragrafi (2) i këtij neni. Nëse ministri nuk ka sekretari kërkesa parashtrorë në sekretarinë e selisë së organit të administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

(8) Formen dhe përmbajtjen e formularit nga paragrafi (7) i këtij neni e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

(9) Me kërkesën nga paragrafi (7) i këtij neni, parashtruesi i kërkesës parashtron kopje të kërkesës nga paragrafi (2) i këtij neni për lëshimin e lejes.

(10) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor detyrohet që në afat prej pesë ditësh pune nga dita e parashtrimit të kërkesës nga paragrafi (7) i këtij neni në sekretari, të miratojë aktvendim me të cilin kërkesa për lëshim të lejes nga paragrafi (2) i këtij neni, pranohet ose refuzohet.

(11) Nese ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor nuk e miraton aktvendimin në afatin nga paragrafi (10) i këtij neni, parashtruesi i kërkesës mund ta njoftojë Inspektoratin Administrativ Shtetëror në afat prej pesë ditësh pune.

(12) Inspektorati Administrativ Shtetëror detyrohet që në afat prej dhjetë ditësh nga dita e pranimit të njoftimit nga paragrafi (11) i këtij neni të kryejë mbikëqyrje inspektuese në organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor dhe të konstatojë nëse është zbatuar procedura në pajtim me ligjin dhe në afat prej tri ditësh pune nga dita e mbikëqyrjes së kryer, ta informojë parashtruesin e kërkesës për gjendjen e konstatuar gjatë mbikëqyrjes së kryer.

(13) Inspektori i Inspektoratit Administrativ Shtetëror pas mbikëqyrjes së kryer në pajtim me ligjin miraton aktvendim me të cilin e ngarkon ministrin i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor që në afat prej dhjetë ditësh pune të vendosë për kërkesën e parashtruar, përkatësisht ta miratojë ose refuzojë kërkesën dhe ta njoftojë inspektorin për aktin e miratuar. Me njoftimin dorezohet kopje nga akti me të cilin ka vendosur për kërkesën e parashtruar.

(14) Nese ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor nuk vendos në afatin nga paragrafi (13) i këtij neni, inspektori do të parashtrorë kërkesë për ngritje të procedurës kundërvajtëse për kundërvajtje të përcaktuar në Ligjin për inspeksion administrativ dhe do të caktojë afat plotësues prej pesë ditësh pune në të cilin ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor do të vendosë për kërkesën e parashtruar, me çka në afatin e

njëjtë do ta njoftojë inspektorin për aktin e miratuar. Me njoftimin dorëzohet kopje nga akti me të cilin ka vendosur për kërkesën e parashtruar. Inspektori në afat prej tri ditësh pune e informon parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(15) Nëse ministri nuk vendos as në afatin plotësues nga paragrafi (14) i këtij neni, Inspektori në afat prej tri ditësh pune do të paraqesë kallëzim te prokurori publik kompetent dhe në këtë afat e informon parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(16) Nëse inspektori nuk vepron pas njoftimit nga paragrafi (11) i këtij neni, parashtruesi i kërkesës në afat prej pesë ditësh pune ka të drejtë të parashtrorë kundërshtim në sekretarinë e drejtorit të Inspektoratit Shtetëror Administrativ. Nëse drejtori nuk ka sekretari, kërkesa parashtrorë në sekretarinë e selisë së Inspektoratit Shtetëror Administrativ.

(17) Drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ obligohet që në afat prej tri ditëve të punës nga dita e pranimit ta shqyrtojë kundërshtimin nga paragrafi (16) i këtij neni dhe nëse vërteton se inspektori nuk ka vepruar pas njoftimit të parashtruesit të kërkesës nga paragrafi (11) dhe (12) të këtij neni dhe/ose nuk paraqet kallëzim në përputhje me paragrafi (14) dhe (15) të këtij neni, drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ do të paraqesë kërkesë për ngritje të procedurës kundërvajtëse për kundërvajtje të përcaktuar në Ligjin për inspeksion administrativ për inspektorin dhe do të caktojë afat plotësues prej pesë diteve të punës në të cilin inspektori do të kryejë mbikëqyrje në organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor, nëse është zbatuar procedura në përputhje me ligjin dhe në afat prej tri ditëve të punës nga dita e mbikëqyrjes së realizuar ta informojë parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(18) Nëse inspektori nuk vepron as në afatin plotësues nga paragrafi (17) i këtij neni, drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ do të paraqesë kallëzim te prokurori publik kompetent kundër inspektorit dhe në afat prej tri ditësh pune e informon parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(19) Në rastin nga paragrafi (18) i këtij neni drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ menjëherë, e më së voni në afat prej një ditë pune, do të autorizojë inspektor tjetër që ta kryejë mbikëqyrjen menjëherë.

(20) Në rastin nga paragrafi (19) i këtij neni drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ në afat prej një dite pune e informon parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(21) Nëse drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ nuk vepron në pajtim me paragrafin (17) të këtij neni, parashtruesi i kërkesës mund të paraqesë kallëzim te prokurori publik kompetent në afat prej tetë ditësh pune.

(22) Nëse ministri nuk vendos në afatin nga paragrafi (14) i këtij neni, parashtruesi i kërkesës mund të ngrite kontest administrativ në gjykatën kompetente.

(23) Procedura në Gjykatën Administrative është urgjente.

(24) Nëse organi i administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor e refuzon kërkesën për lëshim të lejes nga paragrafi (2) i këtij neni, parashtruesi ka të drejtë të parashtrorë ankesë te Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë për Marrëdhënie Pune në Shkallë të Dytë.

Neni 30

Heqja e lejes dhe shlyerja nga regjistri

(1) Organi profesional do të fillojë procedurë për heqjen e lejes nga neni 28 paragrafi (2) i këtij ligji dhe/ose të lejes nga neni 29 paragrafi (2) të këtij ligji, vepruesit kolektiv, përkatësisht vepruesit të pavarur nëse me raport nga mbikëqyrja e kryer konstatohet se:

- nuk siguron veprim me pajisje të hedhura në pajtim me këtë ose ligj tjetër,

- nuk dorëzon raport vjetor në pajtim me nenin 38 të këtij ligji dhe

- nuk i plotëson qëllimet në pajtim me nenin 26 dhe/ose nenin 35 të këtij ligji.

(2) Organi profesional do të fillojë procedurë për heqjen e lejes nëse me mbikëqyrje inspektuese të kryer nga inspektori shtetëror i mjedisit jetësor dëshmohej se vepruesi kolektiv ose vepruesi i pavarur grumbullimin, trajtimin, perpunimin dhe mënjanimin e pajisjes së hedhur e kryen në kundërshtim me këtë ligj dhe rregullat për menaxhim me hedhurina.

(3) Organi profesional do të fillojë procedurë për shlyerjen e prodhuesit nga regjistri i prodhuesve nga neni 13 paragrafi (3) i këtij ligji, nëse me raport nga mbikëqyrja e kryer konstatohet se prodhuesi i cili nuk ka siguruar veprim me pajisje të hedhur, nuk e ka paguar kompensimin nga neni 41 paragrafi (2) i këtij ligji për pajisjen që e ka lëshuar në treg gjatë një viti.

(4) Organi profesional do të fillojë procedurë për shlyerjen e prodhuesit nga regjistri i prodhuesve nga neni 13 paragrafi (3) i këtij ligji, nëse me raport nga mbikëqyrja e kryer konstatohet se prodhuesi i cili është regjistruar si prodhues i vogël i ka tejkaluar sasitë e pajisjes që e ka lëshuar në treg gjatë një viti të përcaktuar me nenin 24 paragrafi (1) i këtij ligji.

Neni 31

Programi për veprim me pajisje të hedhur

(1) Vepruesi kolektiv dhe vepruesi i pavarur detyrohen të përpilojnë program për veprim me pajisje të hedhur.

(2) Programi për veprim me pajisje të hedhur nga paragrafi (1) i këtij neni (në tekstin e mëtejshëm: programi) duhet të përmbajë:

1) plan për marrje dhe grumbullim veç e veç të pajisjes së hedhur që i përmban të dhënat si vijon:

- kategorite, përkatësisht llojet e pajisjes së hedhur për të cilat sigurohet marrje, grumbullim veç e veç, transport dhe veprim i mëtejshëm me pajisjen e hedhur (në tekstin e mëtejshëm: sistemi për veprim me pajisje të hedhur),

- menyren e realizimit të qëllimeve për grumbullim nga neni 26 dhe qëllimet për përpunim nga neni 35 i këtij ligji,

- menyren dhe vëllimin e marrjes dhe grumbullimin veç e veç të pajisjes së hedhur nga tregtarët dhe nga shfrytëzuesit e fundit,

- menyren dhe vëllimin e marrjes së pajisjes së hedhur nga grumbulluesit e autorizuar dhe qendrat për grumbullim,

- pasqyren dhe numrin e vendeve për marrje dhe vendeve për grumbullim të pajisjes së hedhur që janë përfshirë në sistemin për veprim me pajisje të hedhur, emrin dhe adresat e personave juridikë ose fizikë që udhëheqin me ato vende, duke përfshirë edhe marrëveshjet e lidhura për marrje, transport dhe grumbullim veç e veç të pajisjes së hedhur, si dhe pasqyrën që ato vende janë vendosur dhe sistemuar në pajtim me nenin 32 paragrafi (3) të këtij ligji,

- llojet dhe kapacitetet të mjeteve, pajisjes dhe lokalit për marrje dhe/ose grumbullim dhe magazinim të perkohshëm, ndarjen në kategori të pajisjes së hedhur para dorezimit të saj për trajtim dhe përpunim dhe

- sasine e paraparë të përgjithshme vjetore të pajisjes të cilën për herë të parë në Republikën e Maqedonisë do ta lëshojnë prodhuesit në emër dhe për llogari të të cileve vepruesi kolektiv i ndërmerr obligimet për veprim me pajisje të hedhur;

2) plan për veprim të mëtejshëm me pajisje të hedhur që i përmban të dhënat si vijon:

- llojin dhe kapacitetin e instalimeve për trajtim, perpunim ose mënjanim të mbetjeve nga përpunimi i pajisjes së hedhur, duke e përfshirë rishfrytëzimin dhe riciklimin e

pajisjes së hedhur, pjesëve, materialeve dhe substancave si dhe emrin dhe adresat e personave juridikë me të cilat vepruesi kolektiv ka lidhur marrëveshje dhe

- deshmi se në instalimet për trajtim, përpunim, duke përfshirë rishfrytëzimin dhe riciklimin pajisjes së hedhur, pjesëve, materialeve dhe substancave të rrezikshme, shfrytëzohen teknika më të mira të arritshme të cilat rregullisht përsosen dhe zhvillohen dhe sigurojnë mbrojtje të shëndetit të njerëzve dhe mjedisit jetësor dhe

3) plan me masat dhe mënyrën e paraparë për informim dhe tërheqje të publikut dhe shfrytëzuesve të fundit për pjesëmarrje në grumbullimin e pajisjes së hedhur, si dhe informim në pajtim me nenin 11 dhe 36 të këtij ligji dhe dëshmi se funksionimi i sistemit për veprim me pajisje të hedhur është financiarisht i qëndrueshëm, plan financiar për zhvillim dhe dëshmi për investimet fillestare në sistem.

(3) Nga programi doemos duhet të shihet se magazinimi, duke përfshirë edhe magazinimin e përkohshëm dhe trajtimin e pajisjes së hedhur, rishfrytëzimin dhe riciklimin e pjesëve, materialeve dhe substancave janë në pajtim me kërkesat nga nenin 20 paragrafët (1), (3), (6) dhe (7) dhe 34 të këtij ligji.

(4) Vepruesi kolektiv detyrohet që në program të sigurojë masa për zbatim të sistemit për veprim me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 32 të këtij ligji dhe ta përpunojë atë në bashkëpunim me prodhuesit pajisja e të cilëve është përfshirë në sistem, si dhe në bashkëpunim me prodhuesit të kujdeset që programi të mbahet dhe të jetë operativ.

(5) Programi miratohet në periudhë prej pesë vjetësh.

Neni 32

Sistemi për veprim me pajisje të hedhur

(1) Gjate vendosjes së sistemit për veprim me pajisje të hedhur, si dhe gjatë përpilimit të programit nga neni 31 i këtij ligji, vepruesi kolektiv dhe vepruesi i pavarur detyrohen të sigurojnë:

1) për shfrytëzuesit e fundit dhënie falas të pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare te tregtarët ku blejnë pajisje të re në vendin e krijimit, vendin e shitjes ose vend tjetër për marrjen e pajisjes së hedhur;

2) marrje falas të pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare që tregtarët e marrin në vendin e krijimit, në vendet e shitjes ose vende tjera për marrjen e pajisjes së hedhur;

3) marrje të pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare nga grumbullues të autorizuar dhe nga qendrat për grumbullim si fraksione të ndara të grumbulluara të hedhurinave komunale;

4) dorezim të pajisjes së hedhur të grumbulluar nga pikat 2 dhe 3 të këtij paragrafi, në vende të grumbullimit dhe instalime për trajtim dhe përpunim, si dhe plotësim të kushteve nga neni 20 i këtij ligji dhe

5) informim të publikut për mënyrën e marrjes dhe dorëzimit të pajisjes së hedhur.

(2) Kur vepruesi kolektiv ose vepruesi i pavarur në sistemin e tyre për veprim me pajisje të hedhur kujdesen për pajisjen e hedhur që nuk është pajisje nga ekonomitë familjare në pajtim me nenin 18 paragrafi (1) të këtij ligji, si dhe për marrjen e pajisjes së hedhur nga poseduesit e nenit 33 të këtij ligji, detyrohen të sigurojnë masa për grumbullim veç e veç të pajisjes së hedhur dhe veprim të mëtejshëm me pajisje të hedhur.

(3) Gjate përcaktimit të afërsisë dhe qasjes në lokacionet e vendeve për marrje të pajisjes së hedhur sigurohet që ato të jenë në vendin e shitjes ose më së shumti 5 km linjë ajrore larg nga vendi i shitjes.

Neni 33

Obligimi për përfshirje në sistemin për veprim me pajisje të hedhur

(1) Poseduesi e ka për detyrë që të përfshihet në sistemin për veprim me pajisje të hedhur me zbatimin e masave dhe aktiviteteve që janë përfshirë në programin nga neni 31 i këtij ligji, që lidhen me:

1) sigurimin e hapësirës dhe enëve adekuate për grumbullimin e pajisjeve të hedhura dhe

2) vendosjen e njoftimeve ku janë përfshirë informatat nga neni 11 paragrafi (5) i këtij ligji dhe informatat nga neni 36 paragrafi (1) i këtij ligji, si veprime tjera që kanë të bëjnë me poseduesin të përcaktuar me këtë ligj.

(2) Poseduesi e ka për detyrë që pajisjen e hedhur të grumbulluar t'ia dorëzojë prodhuesit ose personit juridik ose fizikë që ka leje për veprim me hedhurina në pajtim me rregullat për menaxhim me hedhurina.

(3) Vepruesi kolektiv nuk mund ta pamundësojë përfshirjen në sistemin për veprim me pajisje të hedhura dhe me kete zbatimin e programit nga neni 31 i këtij ligji, prodhuesit i cili kryen import të pajisjes në Republikën e Maqedonise, as të kërkojë nga prodhuesi plotësim të kushteve tjera që mund të paraqesin barriera tregtare ose prishje të konkurrencës së tregut, nëse prodhuesi i plotëson kushtet që vlejne edhe për prodhuesit vendorë që janë të përfshirë në sistemin e njëjtë.

Neni 34

Trajtimi i pajisjes së hedhur

(1) Vepruesi kolektiv dhe vepruesi i pavarur sigurojnë që pajisja e hedhur e grumbulluar që krijohet në territorin e Republikës së Maqedonisë, përveç asaj, që është e dedikuar plotësisht për rishfrytëzim si aparat i plotë, para përpunimit, riciklimit ose mënjanimit, është dorëzuar në instalimin për trajtim.

(2) Instalimet për trajtim nga paragrafi (1) i këtij neni doemos duhet të kenë leje adekuate në pajtim me këtë ligj, rregullat për menaxhim me hedhurina ose rregullat për ambientin jetësor.

(3) Gjate zgjedhjes së instalimit për trajtim, duhet t'i jepet përparësi instalimit që është i përfshirë në sisteme të certifikuar për mbrojtjen e mjedisit jetësor.

(4) Në instalimin për trajtim të pajisjes së hedhur bëhet trajtim i pajisjes së hedhur me zbatimin e teknikave më të mira të arritshme.

(5) Gjate trajtimit të pajisjes së hedhur kryet trajtim i vecante i materialeve dhe pjesëve të pajisjes së hedhur, si dhe i pajisjes së hedhur që dedikohet për rishfrytëzim, e në rast kur pajisja e hedhur është aparat i plotë doemos duhet të ndahen lëngjet dhe gazrat duke përfshirë edhe materiale tjera, pjesë, substanca dhe preparate.

(6) Për materialet dhe pjesët përbërëse të pajisjes së hedhur të fituara pas trajtimit, doemos duhet të sigurohet rishfrytëzim, riciklim ose mënyrë tjetër e përpunimit ose menjanim i rregullt me kapacitet dhe dinamikë që e pengon grumbullimin e pjesëve përbërëse dhe materialeve në instalimin për trajtim.

(7) Kërkesat minimale për trajtim të veçantë të pajisjes së hedhur, materialeve dhe pjesëve të pajisjes së hedhur nga paragrafi (5) i këtij ligji, si dhe kushtet minimale teknike për magazinim dhe trajtim të pajisjes së hedhur që duhet t'i plotësojë instalimi për trajtim të pajisjes së hedhur i përcaktin ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

Neni 35

Përpunimi i pajisjes së hedhur

(1) Vepruesi kolektiv dhe vepruesi i pavarur sigurojnë që rishfrytëzimi i aparateve të tëra si pajisje të kenë përparësi në raport me përpunimin, përpunimi i pajisjes së hedhur të marrë të ketë përparësi në raport me mënjanimin, ndersa gjatë përpunimit të pajisjes së hedhur rishfrytëzimi i pjesëve përbërëse të pajisjes së hedhur dhe riciklimi i materialeve të kenë përparësi në raport me mënyrat tjera të përpunimit.

(2) Vepruesi kolektiv dhe vepruesi i pavarur sigurojnë në shpenzim të vet përpunim dhe mėnjanim të mбетjeve nga përpunimi në pajtim me kërkesat nga paragrafi (1) i këtij neni për pajisjen e hedhur të trajtuar në instalimin për trajtim.

(3) Përpunim dhe mėnjanim të pajisjes së hedhur mund të kryejnë vetëm personat që kanë леје адекуате në pajtim me rregullat për menaxhim me hedhurina dhe/ose rregullat për ambientin jetësor.

(4) Vepruesi kolektiv dhe vepruesi i pavarur sigurojnë në shpenzim të vet, deri më 31 dhjetor 2020, gjatë përpunimit të pajisjes së hedhur, të arrihen qëllimet si vijojnë:

1) për pajisje të hedhur që бèn pjesë në kategoritë e pajisjes nga neni 4 paragrafi (1) pikat 1 dhe 10 të këtij ligji, së paku:

a) shkallë të përpunimit prej 80% nga pesha mesatare për pajisje dhe

b) shkallë të rishfrytëzimit dhe riciklimit të pjesëve, materialeve dhe të substancave prej 75% nga pesha mesatare për pajisje;

2) për pajisje të hedhur që бèn pjesë në kategoritë e pajisjes nga neni 4 paragrafi (1) pikat 3 dhe 4 të këtij ligji, së paku:

a) shkallë të përpunimit prej 75% nga pesha mesatare për pajisje dhe

b) shkallë të rishfrytëzimit dhe riciklimit të pjesëve, materialeve dhe të substancave prej 65 % nga pesha mesatare për pajisje;

3) për pajisje të hedhur që бèn pjesë në kategoritë e pajisjes nga neni 4 paragrafi (1) pikat 2, 5, 6, 7 dhe 9 të këtij ligji, së paku:

a) shkallë të përpunimit prej 70 % nga pesha mesatare për pajisje dhe

b) shkallë të rishfrytëzimit dhe riciklimit të pjesëve, materialeve dhe të substancave prej 50 % nga pesha mesatare për pajisje;

4) për pajisje të hedhura, poçe elektrike me zбrazje të gaztë nga Lista e llojeve të prodhimeve nga neni 41 paragrafi (4) i këtij ligji, së paku 80% rishfrytëzim dhe riciklim të pjesëve, materialeve dhe substancave nga pesha e prodhimit.

(5) Për përllogaritjen e shkallëve të pjesëmarrjeve nga paragrafi (4) i këtij neni, operatori i instalimit për trajtim, perkatesisht përpunim ka për detyrë të mbajë evidencë në kilograme sasi të konsiderueshme të pajisjes së hedhur, pjesëve, materialeve dhe substancave të asaj pajisjeje që hyn dhe del nga instalimi për trajtim dhe ose hyn në instalim për përpunim ose riciklim. Pjesë përbërëse e asaj evidence janë edhe formularët për transport të pajisjes dhe formularët për transport të дëргesave të hedhurinës në pajtim me dispozitat për menaxhim me hedhurina dhe vërtetimi për pranim-dorëzim të pajisjes së hedhur.

(6) Gjate përllogaritjes së shkallëve të pjesëmarrjeve nga pajisja nga paragrafi (4) i këtij neni deri më 31 dhjetor 2020 nuk merret parasysh sasia e pajisjes së hedhur e cila është rishfrytëzuar si aparat i plotë, ndërsa merret parasysh gjate përllogaritjes së sasisë së pajisjes së hedhur që është eksportuar për përpunim, rishfrytëzim ose riciklim.

(7) Evidenca nga paragrafi (5) i këtij neni mbahet në menyre të përcaktuar në nenin 39 paragrafët (2) dhe (4) të këtij ligji.

(8) Nese pajisja e hedhur është eksportuar në pajtim me Ligjin për ratifikimin e Konventës së Bazelit për kontroll të levizjes jashtëkufitare të hedhurinave të rrezikshme dhe prolongimit të tij, sasia e asaj pajisjeje merret parasysh te përllogaritja e pjesëmarrjes nga paragrafi (4) i këtij neni vetem nëse te eksportuesi ekziston дëshми se përpunimi, rishfrytëzimi dhe/ose riciklimi janë kryer në mënyrë që nuk është e дëmshme për ambientin jetësor dhe ekuivalente me menyren e përcaktuar me këtë ligj, rregullat për mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhim me hedhurina.

(9) Për arrijten e qëllimeve nga paragrafi (4) i këtij neni, ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor i percakton qëllimet vjetore për përpunim për vitin e arдshhem në pajtim me programin nga neni 43 i këtij ligji, më së voni deri më 15 dhjetor në vitin paraprak.

Neni 36

Obligime për informim

(1) Vepruesi kolektiv, përkatësisht vepruesi i pavarur detyrohet që në sistemin e tij për veprim me pajisje të hedhur të sigurojë vendosje të pllakateve ose materialeve tjera informative me të cilat do ta informojë publikun dhe shfrytëzuesit e fundit për punët nga neni 11 i këtij ligji.

(2) Kryetari i komunës, kryetari i komunave në qytetin e Shkupit dhe kryetari i qytetit të Shkupit në bashkëpunim me grumbulluesin e autorizuar detyrohet që në vende perkatese ta informojë publikun për adresat e qendrave grumbulluese që ekzistojnë në zonën e asaj komune, në qytetin e Shkupit ose në komunat e qytetit të Shkupit, që janë perfshire në sistemin për veprim me pajisje të hedhur, perkatesisht ku kryhet grumbullimi i pajisjes së hedhur.

Neni 37

Mbajtja e evidencës

(1) Organi profesional mban evidencë të vepruesve kolektive që kanë marrë леје në pajtim me nenin 28 të këtij ligji, si dhe të prodhuesve që kanë lidhur marrëveshje për marrje të obligimeve për veprim me pajisje të hedhur me vepruesin kolektiv.

(2) Evidencen nga paragrafi (1) i këtij neni organi profesional detyrohet ta azhurnojë rregullisht dhe ta publikojë në ueb faqen e vet.

(3) Organi profesional në evidencën nga paragrafi (1) i këtij neni i fut edhe vepruesit e pavarur nga neni 29 i këtij ligji.

(4) Formen dhe përmajtjen e formularit dhe mënyrën e mbajtjes së evidencës nga paragrafi (1) i këtij neni, e percakton ministri i cili udhëheq me organin kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

Neni 38

Obligime për dorëzimin e raporteve

(1) Vepruesi kolektiv detyrohet që, më së voni seri më 31 mars të vitit rrjedhës, në organin kompetent të dorëzojë raport vjetor për veprim me pajisje të hedhur nga prodhuesit në emër dhe për llogari të të cilëve është përgjegjës për veprim të rregullt me pajisjen e hedhur për vitin paraprak, në formular i cili përmбан të dhëna sidomos për:

1) sasine sipas kategorive dhe llojit të pajisjes që është lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë;

2) sasine sipas kategorive dhe llojit të pajisjes së hedhur që është grumbulluar;

3) sasine sipas kategorive dhe llojit të pajisjes që është dorëzuar për trajtim;

4) sasine e pajisjes së hedhur sipas kategorive që është përpunuar, rishfrytëzuar, dhe/ose ricikluar ose përpunuar në mënyrë tjetër dhe

5) sasine dhe përqindjet e realizimit të qëllimeve nga nenet 26 dhe 35 të këtij ligji.

(2) Vepruesi i pavarur detyrohet që raportin vjetor nga paragrafi (1) i këtij neni ta dorëzojë për pajisje të hedhur të cilen vetë për herë të parë e ka lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë.

(3) Njoftimi bëhet në mënyrë të përcaktuar në nenin 39 të këtij ligji.

(4) Raporti vjetor nga paragrafi (1) i këtij neni para dorëzimit në organin profesional detyrimisht vërtetohet nga person tjetër i pavarur juridik i regjistruar për kryerjen e veprimtarisë perkatese.

(5) Formen dhe përmbajtjen e formularit nga paragrafi (1) i këtij neni e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(6) Organi kompetent detyrohet që ta miratojë raportin vjetor nga paragrafi (1) i këtij neni në afat prej 60 ditësh nga dita e pranimit.

(7) Prodhuesi detyrohet që të mbajë evidencë për sasitë sipas kategorisë dhe llojit të pajisjes që e lëshon në treg në Republikën e Maqedonisë gjatë një viti kalendarik në formë me shkrim dhe elektronike në formular të veçantë dhe deri më 31 mars të vitit rrjedhës për vitin paraprak ta njoftoje:

1) organin profesional kur nuk siguron veprim me pajisje të hedhur për çka e paguan kompensimin nga neni 41 paragrafi (2) i këtij ligji;

2) vepruesin kolektiv kur veprimin me pajisje të hedhur ia ka besuar atij;

3) organin profesional kur është i regjistruar si veprues i pavarur ose

4) organin profesional kur është prodhues i vogël.

(8) Perllogaritja e sasisë së pajisjes që është lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë kryhet nëpërmjet mbledhjes së njëhershme të peshës së pajisjes, duke mos e llogaritur pajisjen që është eksportuar nga Republika e Maqedonisë.

(9) Formen dhe përmbajtjen e formularit nga paragrafi (7) i këtij neni e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(10) Raportin e parë vjetor nga paragrafi (1) i këtij neni dhe njoftimin e parë nga paragrafi (7) i këtij neni e dorëzoi prodhuesit nëse nuk kanë lidhur marrëveshje me veprues kolektiv.

Neni 39

Dorëzimi i raporteve

(1) Personi juridik dhe fizik i cili për vepruesin kolektiv ose vepruesin e pavarur kryen transport, grumbullim dhe magazinim të përkohshëm të pajisjes së hedhur detyrohet që të përpilojë dhe t'u dorëzojë raporte vepruesit kolektiv ose vepruesit të pavarur për sasitë e pajisjes së hedhur të grumbulluar të dorëzuar për veprim të mëtejme, në formular të veçantë.

(2) Personi juridik dhe fizik i cili për vepruesin kolektiv ose vepruesin e pavarur kryen trajtim të pajisjes së hedhur detyrohet që të mbajë evidencë për sasinë e pajisjes së hedhur të shprehur në kilogramë e cila merret dhe e cila hyn dhe/ose del nga instalimi për trajtim, si dhe të përpilojë dhe t'u dorëzojë raporte vepruesit kolektiv ose vepruesit të pavarur për sasitë e pajisjes së hedhur që është trajtuar, në formular të veçantë.

(3) Formen dhe përmbajtjen e formularëve nga paragrafet (1) dhe (2) të këtij neni, si dhe mënyrën e dorëzimit të tyre i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(4) Personi juridik dhe fizik që kryen përpunimin e pajisjes së hedhur detyrohet të mbajë evidencë dhe të përpilojë dhe dorëzojë raport për përpunim të pajisjes së hedhur që arrihet në çdo vit kalendarik në pajtim me nenin 35 të këtij ligji.

(5) Raporti nga paragrafi (4) i këtij neni i dorëzohet organit për kryerje të punëve profesionale në ambientin jetësor, si edhe vepruesit kolektiv ose të pavarur në pajtim me paragrafin (8) të këtij neni.

(6) Pjesë përbërëse e raporteve nga paragrafet (1), (2) dhe (4) të këtij neni janë vërtetimi për dorëzim-pranim të pajisjes së hedhur, formularët për transport të hedhurinës dhe formularët për qarkullim tejkufitar në pajtim me rregullat për menaxhim me hedhurina.

(7) Formen dhe përmbajtjen e formularëve nga paragrafi (4) i këtij neni, si dhe mënyrën e dorëzimit të tyre i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(8) Afati i dorëzimit të raporteve të këtij neni rregullohet me marrëveshjen e lidhur ndërmjet vepruesit kolektiv ose vepruesit të pavarur dhe personit juridik dhe fizik për kryerjen e punëve nga paragrafet (1), (2) dhe (4) të këtij neni në mënyrë e cila do të mundësojë respektimin e detyrimeve për dorëzim të raporteve vepruesit kolektiv ose vepruesit të pavarur të përcaktuar me këtë ligj.

Neni 40

Baza e të dhënave dhe sistemi informativ

(1) Organi profesional vendos dhe mban bazë të të dhënave për pajisjen që lëshohet në qarkullim në Republikën e Maqedonisë dhe për veprimin me pajisjen e hedhur.

(2) Baza nga paragrafi (1) i këtij neni mbahet në bazë të të dhënave nga raportet në pajtim me nenet 38 dhe 39 të këtij ligji dhe veçanërisht i përmban të dhënat në vijim:

1) sasitë dhe kategoritë e pajisjes që lëshohet në treg në Republikën e Maqedonisë;

2) sasinë e pajisjes së grumbulluar sipas kategorive dhe

3) pasqyrën e përgjithshme të veprimit me pajisje të hedhur (rishfrytëzim, riciklim dhe mënyrë tjetër të përpunimit).

(3) Në bazë të të dhënave nga paragrafi (2) i këtij neni, organi profesional më së voni deri më 30 maj në vitin rrjedhës publikon raport në të cilin përshkruhet gjendja me menaxhimin me pajisjen që lëshohet në treg në Republikën e Maqedonisë.

(4) Me raportin nga paragrafi (3) i këtij neni organi profesional publikon edhe të dhëna për realizimin e programit nga neni 43 i këtij ligji, si dhe të dhëna për sistemet ekzistuese për veprim me pajisje të hedhur.

(5) Të dhënat e grumbulluara në bazë të paragrafit (2) të këtij neni përpunohen dhe validizohen nga Ministria e Mjedisit Jetësor-Qendra Informativ Maqedonase për Mjedisin Jetësor në Sistemin Informativ për pajisje të hedhura, që është pjesë përbërëse e Sistemit informativ të mjedisit jetësor.

(6) Të dhënat e përpunuara dhe të validizuara nga paragrafi (5) i këtij neni dorëzohen në Komisionin Evropian dhe trupat tjerë dhe organet e Unionit Evropian dhe janë të arritshme për publikun.

Neni 41

Instrumentet ekonomike

(1) Prodhuesi i cili lëshon në treg në Republikën e Maqedonisë pajisje, si dhe prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon në Republikën e Maqedonisë pajisje, detyrohet të paguajë kompensim për menaxhim me pajisje të hedhura (në tekstin e mëtejme: kompensim).

(2) Kompensimi nga paragrafi (1) i këtij neni është për:

1) aparat të madh shtëpiak 50 den/kg

2) aparat të vogël shtëpiak 80 den/kg

3) pajisje për teknologji informatike dhe telekomunikacion 60 den/kg

3.1) monitor 70 den/kg

4) pajisje të konsumit të gjerë dhe elektronikë argetuese 60 den/kg

4.1) aparate televizive 90 den/kg

5) Pajisje për ndriçim 80 den/kg

5.1) poçe fluoreshente, kompakte dhe poçe tjera 120 den/kg

6) vegla elektrike dhe elektronike 100 den/kg

7) lodra elektrike dhe elektronike 100 den/kg

8) pajisje për argetim dhe sport 100 den/kg

9) aparate mjekësore 100 den/kg

10) instrumente për përcjellje dhe kontroll 100 den/kg

11) automate 50 den/kg

(3) Kompensimi përllogaritet në bazë të peshës neto të pajisjes, për njësi pjesë të pajisjes e shprehur në kilogramë për çka mbahet evidencë dhe përpilohet përllogaritje mujore në formular të veçantë.

(4) Listen e llojeve të prodhimeve të cilat bëjnë pjesë në kategoritë e pajisjes nga neni 4 paragrafi (1) i këtij ligji, e për të cilat paguhet kompensim nga paragrafi (2) i këtij ligji, e publikon ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(5) Obligimi për llogaritjen e kompensimit për prodhuesin krijohet në momentin kur për herë të parë e lëshon pajisjen në tregun e Republikës së Maqedonisë.

(6) Obligimi për llogaritjen e kompensimit për prodhuesin i cili si shfrytëzues i fundit importon në Republikën e Maqedonisë pajisje me shfrytëzimin e së cilës krijon pajisje të hedhur, krijohet në momentin kur ka filluar ta shfrytëzojë atë.

(7) Prodhuesi dhe prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon pajisje detyrohet që ta paguajë kompensimin nga paragrafi (2) i këtij neni në llogari pagesore adekuate në kuader të llogarisë së thesarit në ditën e 15 të muajit rrjedhes për të gjitha kompensimet e llogaritura nga muaji paraprak.

(8) Kompensimi nuk paguhet nëse pajisja eksportohet.

(9) Në rastin nga paragrafi (8) i këtij neni, prodhuesi dhe prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon pajisje, detyrohet që të sigurojë deklaratë doganore eksportuese si deshmi që sasia e pajisjes, për të cilën nuk është llogaritur kompensim nga paragrafi (2) i këtij neni, është eksportuar nga Republika e Maqedonisë.

(10) Në rast të eksportit të pajisjes për të cilën është paguar kompensim i caktuar nga paragrafi (2) i këtij neni, prodhuesi dhe prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon pajisje, kanë të drejtë të kthimit të kompensimit të paguar për sasinë e eksportuar të pajisjes.

(11) Kthimi i kompensimit të paguar kryhet në bazë të kërkeses së dorëzuar për kthim të kompensimit të paguar në afat prej 30 ditësh pas krijimit të shkaqeve për kthim në formular të veçantë.

(12) Kthimi i kompensimit të paguar kryhet me aktvendim të lëshuar nga organi profesional, pas kontrollit paraprak të dokumentacionit të dorëzuar dhe përcaktimit të plotësimit të kushteve për kthim të kompensimit të paguar në pajtim me këtë ligj.

(13) Kunder aktvendimit nga paragrafi (12) i këtij pala e pakënaqur ka të drejtë të parashtrijë ankesë te ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(14) Mjetet nga kompensimi nga paragrafi (2) i këtij neni janë të hyra të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë dhe paguhet në llogari pagesore adekuate të veçantë, në kuader të llogarisë së thesarit.

(15) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor në pajtim me ministrin i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e financave i përcakton formën dhe përmbajtjen e formularit nga paragrafi (3) i këtij neni, mënyrën dhe dokumentacionin e nevojshëm për kthimin e kompensimit në rastet nga paragrafi (10) i këtij neni, si dhe formën dhe përmbajtjen e formularit nga paragrafi (11) i këtij neni.

Neni 42

Lirimi nga pagesa e kompensimit

(1) Nga pagesa e kompensimit nga neni 41 paragrafi (2) i këtij ligji lirohen:

1) prodhuesi dhe prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon pajisje, për të cilën ka lidhur marrëveshje për marrje të obligimeve për veprim me pajisje të hedhur, me veprues kolektiv i cili ka të siguruar leje në pajtim me neni 28 të këtij ligji.

2) prodhuesi dhe prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon pajisje, ka të siguruar vërtetim që prodhuesi është i regjistruar në evidencën e prodhuesve si subjekt i cili në mënyrë të pavarur siguron veprim me pajisje të hedhur dhe i cili ka të siguruar leje në pajtim me neni 29 paragrafi (1) të këtij ligji.

3) prodhuesi dhe prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon pajisje, e cila nuk është pajisje nga ekonomite familjare, për të cilën ka siguruar si veprues i pavarur ose nëpërmjet vepruesit kolektiv, plotësim të qëllimeve nga neni 35 i këtij ligji, nga sasia vjetore që e ka lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë dhe

4) prodhuesi i cili është caktuar si prodhues i vogel në pajtim me neni 24 të këtij ligji.

(2) Prodhuesi dhe prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon pajisje nga paragrafi (1) pika 1 e këtij neni janë të liruar nga pagesa e kompensimit nga neni 41 paragrafi (2) i këtij ligji nëse posedon vërtetim nga neni 28 paragrafi (9) i këtij ligji.

(3) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, kompensimi nga neni 41 paragrafi (2) i këtij ligji paguhet në shume të dyfishtë, nëse:

1) vepruesi kolektiv ose vepruesi i pavarur nuk dorezon raport në pajtim me neni 38 të këtij ligji;

2) organi profesional nuk e miraton raportin në pajtim me neni 38 paragrafi (5) të këtij ligji, për mosplotësimin e qëllimeve të përcaktuara në neni 26 të këtij ligji dhe/ose nuk është siguruar plotësim i qëllimeve të përcaktuara në neni 35 të këtij ligji. Në këtë rast kompensimi paguhet në shumë të dyfishtë vetëm për dallimin ndërmjet qëllimeve të përcaktuara në neni 35 të këtij ligji dhe qëllimeve të arritura në rast kur janë arritur qëllimet nga neni 26 i këtij ligji, përkatësisht në shumë të trefishtë për dallimin në qëllimet e përcaktuara në neni 35 të këtij ligji dhe qëllimet e arritura në rast kur nuk janë arritur qëllimet nga neni 26 i këtij ligji, në pajtim me raportin vjetor dhe/ose konstataimin e organit profesional dhe

3) prodhuesi ka dorëzuar raport vjetor të pasaktë në pajtim me neni 38 të këtij ligji, lidhur me sasinë e pajisjes që e ka lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë ose e ka importuar si shfrytëzues i fundit.

(4) Në rastet nga paragrafi (3) i këtij neni organi profesional miraton aktvendim.

(5) Kunder aktvendimit nga paragrafi (4) i këtij pala e pakënaqur ka të drejtë të parashtrijë ankesë te ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(6) Në rastet nga paragrafi (3) i këtij neni, kompensimi i dyfishtë, përkatësisht kompensimi i trefishtë llogaritet sipas lartësisë mesatare të kompensimit të përcaktuar në neni 41 paragrafi (2) të këtij ligji, në përpjesëtim me pjesën dhe sasinë e pajisjes që është lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë në vitin paraprak.

Neni 43

Programi për menaxhim me pajisje të hedhur

(1) Për arritjen e qëllimeve të përcaktuara në nenet 26 dhe 35 të këtij ligji me propozim të organit profesional, ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor miraton program për menaxhim me pajisje të hedhura (në tekstin e mëtejshëm: program).

(2) Programi miratohet për periudhë prej së paku prej pesë vjetësh dhe veçanërisht përmban:

- pershkrimin dhe vlerësimin e gjendjes ekzistuese në menaxhimin me pajisjen,

- sistemin e subjekteve që veprojnë me pajisje të hedhur,

- sasinë dhe llojin e pajisjes që lëshohet në treg në Republikën e Maqedonisë, si dhe parashikimet e ardhshme dhe trendin e zhvillimit në periudhën e ardhshme pesëvjeçare,

- masa për nxitjen e grumbullimit dhe përpunimit të pajisjes së hedhur,

- masa për nxitjen e hulumtimit dhe përmirësimet në aspekt të karakteristikave të përgjithshme ekologjike gjate ciklit të tij të përgjithshëm jetësor,

- masa për zhvillimin dhe marketingun e pajisjes së dizajnuar në mënyrë e cila i plotëson kushtet nga nenet 8 dhe/ose 9 të këtij ligji,

- masa me qëllim të ndihmës së zhvillimit të teknologjive të reja për trajtim, riciklim dhe përpunim dhe nxitje të hulumtimit të metodave ekologjike dhe rentabile për trajtim dhe riciklim të të gjitha kategorive të pajisjes së hedhur,

- masa për mbështetjen e kapaciteteve për trajtim dhe përpunim me qëllim të vendosjes së programit të certifikuar për menaxhim ekologjik që kanë të bëjnë me sisteme për menaxhim me ambientin jetësor dhe për revizion (EMAS),

- masa për parandalimin e krijimit të pajisjes së hedhur,

- masa për nxitjen e shkallës së grumbullimit të pajisjes së hedhur dhe rishfrytëzimit të saj,

- masa për përmirësimin e gjendjes në tregun e trajtimit, përpunimit, rishfrytëzimit ose riciklimit të pajisjes së hedhur,

- masa ekonomike,

- masa për edukim dhe realizim të fushatës për ngritjen e vetëdijes publike për veprim me pajisjen e hedhur,

- pasqyre e rregullativës ligjore për menaxhim me pajisje dhe pajisje të hedhur dhe masa për përmirësimin e saj,

- drejtime për zhvillimin e ardhshëm të menaxhimit me pajisje të hedhur dhe

- ceshtje tjera që janë me rëndësi për menaxhimin me pajisje dhe pajisje të hedhur.

(3) Programi përpilohet me pjesëmarrjen e personave juridike dhe fizikë që veprojnë me pajisje të hedhur, organizatave joqeveritare dhe enteve dhe institucioneve tjera publike dhe shkencore.

Neni 44

Shfrytëzimi i kompensimit dhe programi për financim

(1) Mjetet e grumbulluara nga kompensimi nga neni 41 paragrafi (2) i këtij ligji shfrytëzohen për zbatimin e masave dhe aktiviteteve që janë përcaktuar me programin nga neni 43 i këtij ligji.

(2) Financimi dhe realizimi i masave dhe aktiviteteve nga paragrafi (1) i këtij neni kryhet në bazë të programit vjetor për financim që organi kompetent e përpilon në bazë të Programit nga neni 43 i këtij ligji, në lartësi të mjeteve të përcaktuara me Buxhetin e Republikës së Maqedonisë për vitin fiskal adekuat.

(3) Programin vjetor për financim e miraton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor. Programi vjetor për financim mund të miratohet në mënyrë të pavarur ose si pjesë e programit tjetër për financim që e miraton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(4) Ndarja e mjeteve të programit nga paragrafi (3) i këtij neni kryhet nëpërmjet konkursit publik që e publikon dhe zbaton organi profesional.

(5) Me përjashtim nga paragrafi (2) i këtij neni, një pjesë e mjeteve të programit nga paragrafi (3) i këtij neni, mund t'i ndajë Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor, nëse janë të dedikuara për plotësimin e detyrimeve që janë përcaktuar me marrëveshjet vullnetare nga neni 46 i këtij ligji.

Neni 45

Konkursi publik

(1) Konkursi publik nga neni 44 paragrafi (4) i këtij ligji zbatohet nga komisioni i formuar nga ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(2) Komisioni nga paragrafi (1) i këtij neni përbëhet prej më së shumti pesë anëtarëve nga të cilët:

- një përfaqësues nga organi profesional,

- një përfaqësues nga vepruesi kolektiv nga neni 28 i këtij ligji,

- një përfaqësues nga vepruesi i pavarur nga neni 29 i këtij ligji nëse është i regjistruar si i tillë,

- një përfaqësues nga shoqata e tregtarëve që kryejnë shitje të pajisjes dhe

- një përfaqësues nga personi juridik ose fizik që ka leje për grumbullim, trajtim dhe/ose përpunim të pajisjes së hedhur.

(3) Nese në evidencën nga neni 37 i këtij ligji nuk është evidentuar vepruesi i pavarur me pajisje të hedhur, atëherë me propozim të organit profesional për anëtar të komisionit nga paragrafi (2) i këtij neni emërohet përfaqësues nga personi juridik ose fizik që ka leje për grumbullim, trajtim dhe/ose përpunim të pajisjes së hedhur.

(4) Konkursi publik nga neni 44 paragrafi (4) i këtij ligji shpallet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë" dhe së paku në dy gazeta ditore që dalin në tërë territorin e Republikës së Maqedonisë në kohëzgjatje prej 30 ditësh.

(5) Komisioni nga paragrafi (2) i këtij neni detyrohet të miratoje vendim për shpërndarjen e mjeteve në afat prej 30 ditësh nga dita e kalimit të afatit nga paragrafi (3) i këtij neni.

(6) Rezultatet nga konkursi botohen në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

(7) Konkursi publik nga neni 44 paragrafi (4) i këtij ligji mund të zbatohet bashkë me konkurs tjetër për ndarje të mjeteve për financim për zbatimin e të cilave është kompetent organi profesional.

Neni 46

Marreveshja vullnetare

(1) Organizatat të cilat përfaqësojnë interesa të caktuara të sektorëve ekonomikë nga sfera e pajisjes ose grupit të operatoreve ekonomikë mund t'i qasen lidhjes së marreveshjes vullnetare me Qeverinë e Republikës së Maqedonisë nëpërmjet së cilës do t'i rregullojnë të drejtat e obligimet e ndërsjella për informimin e shfrytëzuesve të fundit nga neni 11 i këtij ligji dhe informimin e operatoreve nga neni 12 i këtij ligji për nevojën për veprim të drejtë me pajisjen e hedhur dhe arritjen e shkallës më të lartë për grumbullim dhe përpunim dhe për vendosje të sistemeve të certifikuara për menaxhim me ambientin jetësor.

(2) Marreveshja nga paragrafi (1) i këtij neni detyruesisht i rregullon çështjet si vijojnë:

- afatin e vlefshmërisë,

- qellimet dhe afatin e arritjes së tyre,

- menyrën e përcjelljes së realizimit të qëllimeve dhe afateve të përcaktuara në marrëveshje,

- obligimet dhe të drejtat e operatoreve ekonomike dhe të organeve kompetente të administratës shtetërore,

- kushtet dhe mënyrat e përcjelljes së plotësimin të qëllimeve të përcaktuara në marrëveshje,

- masat, mënyrën e marrjes së masave dhe penalet që mund të zbatohen në rast të mosplotësimin të obligimeve të përcaktuara në marrëveshje dhe

- kushtet dhe mënyrat e ndërprerjes së obligimeve dhe mënyrën e kompensimit të humbjeve.

(3) Marreveshja nga paragrafi (1) i këtij neni botohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

(4) Marreveshja nga paragrafi (1) i këtij neni, si dhe menyra dhe rezultatet nga zbatimi i saj janë të arritshme për publikun.

V. MBIKËQYRJA

Neni 47

Organe mbikëqyrëse

(1) Mbikëqyrje mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe rregullave të miratuara në bazë të këtij ligji kryen organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

(2) Mbikëqyrje inspektuese mbi zbatimin e këtij ligji dhe rregullave të miratuara në bazë të këtij ligji, kryen Inspektorati Shtetëror i Mjedisit Jetësor.

(3) Mbikëqyrje mbi raportet e përcaktuara në pajtim me nenet 38 dhe 39 të këtij ligji kryen organi profesional.

(4) Për punët në kompetencë të komunave, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit të përcaktuara me këtë ligj, mbikëqyrje inspektuese mbi zbatimin dhe implementimin e dispozitave të këtij ligji kryejnë inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor të komunave, inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor të komunave në qytetin e Shkupit dhe inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor të qytetit të Shkupit (në tekstin e mëtejshëm: inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor).

(5) Mbikëqyrje inspektuese mbi zbatimin dhe implementimin e këtij ligji në pjesën e shënimit të pajisjes dhe informimit të shfrytëzuesve të fundit kryen Inspektorati Shtetëror i Tregut.

(6) Mbikëqyrje inspektuese mbi zbatimin e këtij ligji në pjesën e veprimtimit të paligjshëm me pajisjen e hedhur nga qytetaret dhe lënies ose dorëzimit të saj si hedhurinë komunale të paklasifikuar, kryejnë inspektorët komunalë të komunave, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit (në tekstin e mëtejshëm: inspektorët komunalë) dhe inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor.

(7) Mbikëqyrje mbi pagesën e kompensimit nga neni 41 i këtij ligji kryen Drejtoria e të Hyrave Publike në pajtim me rregullat për arkëtimin e detyrimeve publike.

Neni 48

Procedura e kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese

(1) Mbikëqyrja inspektuese mbi personat juridikë dhe fizikë që menaxhojnë me pajisje të hedhur kryhet si mbikëqyrje e rregullt, e jashtëzakonshme dhe kontrolluese, si dhe pas marrjes së kallëzimit dhe/ose njoftimit nga organet tjera shtetërore, organizatat, institucionet, personat juridikë dhe fizikë, si dhe nga mjetet e informimit publik.

(2) Drejtoria i Inspektoratit Shtetëror të Mjedisit Jetësor, perkatesisht kryetari i komunës, kryetari i komunave në qytetin e Shkupit dhe kryetari i qytetit të Shkupit, detyrohen që çdo vit të miratojnë program për punën e inspektoratit, përkatësisht inspektorëve.

(3) Programin nga paragrafi (2) i këtij neni, kryetari i komunes, kryetari i komunave në qytetin e Shkupit dhe kryetari i qytetit të Shkupit e dorëzon te organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(4) Inspektorët shtetërorë të mjedisit jetësor, inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor, inspektorët komunalë dhe inspektorët shtetërorë të tregut, gjatë marrjes së aktiviteteve për kryerje të mbikëqyrjes inspektuese mbi zbatimin e këtij ligji, mund të kërkojnë bashkëpunim nga përfaqësues të organit të administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e punëve të brendshme.

Neni 49

Veprimi për kallëzim nga personi fizik ose juridik

(1) Inspektorët shtetërorë të mjedisit jetësor, inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor, inspektorët komunalë dhe inspektorët shtetërorë të tregut detyrohen që në afat prej shtatë ditësh të veprojnë për iniciativë ose kallëzim për ngritje të procedurës inspektuese.

(2) Në rastet nga paragrafi (1) i këtij neni inspektorët shtetërorë të mjedisit jetësor, inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor, inspektorët komunalë dhe inspektorët shtetërorë të tregut detyrohen që ta njoftojnë parashtruesin e iniciativës ose kallëzimit për ngritje të procedurës inspektuese në afat prej shtatë ditësh nga dita e kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese.

Neni 50

Raporte

Inspektorët shtetërorë të mjedisit jetësor, inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor, inspektorët komunalë perkatesisht inspektorët shtetërorë të tregut i cili e ka kryer mbikëqyrjen inspektuese është i detyruara të mbajë evidencë për mbikëqyrjet dhe kontrollin e kryera të personat juridikë dhe fizikë për të cilët përpilon raport tremujor dhe të njëjtin e publikon në ueb faqen e organit të administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor në ueb faqen e komunës përkatësisht Qytetit të Shkupit në ueb faqen e Inspektoratit Shtetëror të Tregut në pajtim me Ligjin për mjedis jetësor, përkatësisht Ligjin për inspektoratin shtetëror të tregut.

Neni 51

Të drejta dhe obligime për mënjanimin e parregullive

(1) Inspektorët shtetërorë të mjedisit jetësor, inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor, inspektorët komunalë dhe inspektorët shtetërorë të tregut në pajtim me këtë ligj për mënjanimin e parregullive të konstatuara, kanë të drejtë dhe obligim që subjektit të mbikëqyrjes:

1) t'i sugjerojnë për parregullsitë e konstatuara dhe të caktojnë afat për mënjanimin e tyre;

2) t'i urdhërojnë që të marrë masa dhe aktivitete perkatëse në afatin të cilit do ta përcaktojnë;

3) perkohesisht t'ia ndalojnë ushtrimin e veprimtarisë, profesionit ose detyrës;

4) t'i parashtrojë kërkesë për ngritjen e procedurës kundervajtëse dhe

5) t'i parashtrojë kallëzim penal ose të ngrejë procedure tjetër përkatëse.

(2) Për mënjanimin e parregullive të përcaktuara, inspektorët shtetërorë të mjedisit jetësor, inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor dhe inspektorët shtetërorë të tregut mund të kryejnë edhe autorizime dhe përgjegjësi tjera në pajtim me ligj.

Neni 52

Fushëveprimi i mbikëqyrjes së inspektorit shtetëror të mjedisit jetësor

(1) Në kryerjen e mbikëqyrjes nga fushëveprimi i vet inspektorit shtetëror të mjedisit jetësor, ka të drejtë që:

1) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatojë nëse pajisja ka prani të metaleve të rënda në kundërshtim me nenin 9 paragrafi (1) të këtij ligji;

2) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatojë nëse prodhuesit i informojnë operatorët e instalimeve për rishfrytëzim, instalimeve për trajtim dhe riciklim të pajisjes së hedhur në mënyrë në pajtim me nenin 12 të këtij ligji;

3) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatojë nëse personat juridikë ose fizikë të cilët lëshojnë pajisje në treg në Republikën e Maqedonisë janë të regjistruar dhe posedojnë vërtetim për përfshirje në regjistrin në pajtim me nenin 13 të këtij ligji (neni 13 paragrafët (1) dhe (4));

4) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll nëse prodhuesit veprojnë në pajtim me nenin 13 paragrafi (6) të këtij ligji;

5) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll nëse prodhuesit veprojnë në pajtim me nenin 13 paragrafi (7) të këtij ligji;

6) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojnë nëse personat juridikë dhe fizikë veprojnë me pajisjen e hedhur nga ekonomitë familjare në pajtim me nenin 15 paragrafi (1) të këtij ligji;

7) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse personat juridikë dhe fizikë veprojnë me pajisjen e hedhur e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomite familjare në pajtim me nenin 15 paragrafi (2) të këtij ligji;

8) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse personat juridikë dhe fizikë si shfrytëzues të fundit pajisjen e hedhur e grumbullojnë dhe ruajnë ndaras dhe veprojnë me të në pajtim me nenin 15 paragrafët (3) dhe (4) të këtij ligji;

9) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse personat juridikë dhe fizikë si shfrytëzues të fundit me pajisjen e hedhur nga ekonomitë familjare veprojnë në pajtim me nenin 15 paragrafi (5) të këtij ligji;

10) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse tregtari vepron në pajtim me nenin 16 të këtij ligji;

11) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse tregtari ka siguruar vende për marrjen e pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare në pajtim me nenin 17 të këtij ligji;

12) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse tregtari vepron në pajtim me nenin 17 paragrafi (4) i këtij ligji;

13) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse prodhuesi e merr pajisjen e hedhur nga shfrytëzuesit e fundit në pajtim me nenin 18 paragrafi (1) të këtij ligji;

14) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse shfrytëzuesi i fundit i cili posedon pajisje të hedhur siguron veprim me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 18 paragrafi (3) të këtij ligji;

15) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse prodhuesi në mënyrë të pavarur ose nëpërmjet vepruesit kolektiv siguron marrje të rregullt të pajisjes së hedhur nga grumbulluesi i autorizuar në pajtim me nenin 19 paragrafi (1) të këtij ligji;

16) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse personat fizikë dhe juridikë të cilët kryejnë grumbullimin, transportimin, magazinimin dhe trajtimin e pajisjes së hedhur veprojnë në pajtim me nenin 20 të këtij ligji;

17) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse prodhuesi ose aktivitetit të tij, vetë importon pajisje në Republikën e Maqedonisë, vepron në pajtim me nenin 23 paragrafi (1) të këtij ligji;

18) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse prodhuesi, poseduesi dhe/ose tregtari i cili për kryerjen e veprimtarisë ose aktivitetit të tij, vetë importon pajisje dhe për këtë nuk ka ndërmjetësues paraprak ose furnizues në Republikën e Maqedonisë, vepron në pajtim me nenin 23 paragrafi (1) të këtij ligji;

19) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse tregtari i cili për kryerjen e shitjes së pajisjes vepron në pajtim me nenin 23 paragrafi (2) të këtij ligji;

20) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse prodhuesi i plotëson detyrimet të cilat dalin nga neni 24 i këtij ligji;

21) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse janë plotësuar kushtet për lirim nga neni 24 i këtij ligji;

22) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse prodhuesi në mënyrë të pavarur ose nëpërmjet vepruesit kolektiv vepron me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 27 paragrafi (1) të këtij ligji;

23) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse vepruesi kolektiv punët nga neni 27 paragrafi (3) ua ka ngarkuar personave të tretë të cilët kanë leje për veprim me hedhurina;

24) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse vepruesi kolektiv posedon leje në pajtim me nenin 28 paragrafi (2) të këtij ligji;

25) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse vepruesi kolektiv i ka plotësuar detyrimet të cilat dalin në pajtim me nenin 28 paragrafi (5) të këtij ligji;

26) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse vepruesi kolektiv jep vërtetim në pajtim me nenin 28 paragrafi (9) të këtij ligji;

27) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse prodhuesi i cili në mënyrë të pavarur vepron me pajisjen e hedhur, posedon leje në pajtim me nenin 29 të këtij ligji;

28) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse vepruesi kolektiv dhe vepruesi i pavarur kanë përpiluar program për veprim me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 31 paragrafi (1) të këtij ligji;

29) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse vepruesi kolektiv në program siguron masa për zbatimin e sistemit për veprim me pajisje të hedhur në pajtim me nenin 32 të këtij ligji;

30) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse vepruesi kolektiv i zbaton masat nga nenin 32 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji;

31) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse qasja e lokacioneve në vende për marrjen dhe grumbullimin e pajisjes së hedhur, i plotësojnë kushtet nga neni 32 paragrafi (3) i këtij ligji;

32) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse poseduesi i cili posedon pajisje ka vendosur njoftime në të cilat janë përfshirë informata për veprimin me pajisjen e hedhur dhe nëse i zbatojnë detyrimet e tyre për veprim me pajisje të hedhur në pajtim me nenin 33 paragrafi (1) të këtij ligji;

33) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse poseduesi me pajisje të hedhur vepron në pajtim me nenin 33 paragrafi (2) të këtij ligji;

34) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të percaktojë nëse vepruesi kolektiv vepron në kundërshtim me nenin 33 paragrafi (3) të këtij ligji;

35) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse ka siguruar masa me të cilat pajisja e hedhur e grumbulluar është dorëzuar për trajtim në kushte në pajtim me nenin 34 paragrafi (1) i këtij ligji;

36) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse trajtimi i pajisjes së hedhur dhe magazinimi i pajisjes së hedhur bëhet në kushte dhe në mënyrë në pajtim me nenin 34 paragrafët (5) dhe (6) të këtij ligji;

37) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse dokumentet dhe të dhënat me të cilat konstatohet se janë plotësuar qëllimet për përpunim nga neni 35 i këtij ligji janë autentike;

38) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse mbahet evidencë në pajtim me nenin 35 paragrafi (5) të këtij ligji;

39) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse janë plotësuar detyrimet për informim në pajtim me nenin 36 të këtij ligji;

40) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse dokumentet dhe të dhënat me të cilat vërtetohet se janë plotësuar qëllimet për grumbullim nga neni 26 i këtij ligji janë autentike;

41) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse mbahet evidencë dhe dorëzohen raporte në pajtim me nenin 38 dhe 39 të këtij ligji;

42) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse janë plotësuar detyrimet të cilat dalin nga marreveshjet vullnetare në pajtim me nenin 46 të këtij ligji dhe

43) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse janë plotësuar detyrimet dhe kushtet për veprim me pajisje të hedhur që janë përcaktuar me këtë ligj.

(2) Me kërkesë të Inspektoratit Shtetëror të Mjedisit Jettësor në kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese mund të marrë pjesë edhe nëpunësi shtetëror i punësuar në organin profesional.

(3) Inspektori shtetëror i mjedisit jettësor detyrohet të kryejë mbikëqyrje inspektuese kur këtë e kërkon organi profesional.

Neni 53

Miratimi i aktvendimeve të inspektorit shtetëror të mjedisit jetësor

(1) Gjate kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese të personave juridikë dhe fizikë, inspektori i mjedisit jetësor, me aktvendim:

1) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej së paku 90 ditësh nëse pajisja e hedhur ka substanca të rrezikshme në kundërshtim me atë që është e përcaktuar në nenin 9 të këtij ligji dhe për këtë do ta njoftojë Inspektoratin Shtetëror të Tregut.

2) do ta detyrojë që t'i plotësojë detyrimet nga neni 12 i këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara;

3) do t'i detyrojë të regjistruhen në pajtim me nenin 13 të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e percaktuara;

4) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet në pajtim me nenin 13 paragrafi (6) të këtij ligji;

5) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet në pajtim me nenin 13 paragrafi (7) të këtij ligji;

6) do t'i detyrojë të veprojnë në pajtim me nenin 15 paragrafi (1) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë dhe pasojat;

7) do t'i detyrojë të veprojnë në pajtim me nenin 15 paragrafi (2) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë dhe pasojat;

8) do t'i detyrojë që pajisjen e hedhur ta grumbullojnë dhe ruajnë ndaras dhe të veprojnë me të në pajtim me nenin 15 paragrafi (3) dhe (4) të këtij ligji, si dhe do të caktojë afat plotësues i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat;

9) do t'i detyrojë të veprojnë në pajtim me nenin 15 paragrafi (5) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat;

10) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet nga neni 16 paragrafi (1) dhe (2) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë në të cilin duhet t'i mënjanojë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat.

11) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet për marrjen dhe dorëzimin e pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare në pajtim me nenin 17 të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë në të cilin duhet t'i mënjanojë parregullsitë e konstatuara;

12) do t'i detyrojë t'i zbatojnë detyrimet nga neni 18 paragrafi (1) i këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë në të cilin duhet t'i menjanojë parregullsitë e konstatuara;

13) do t'i detyrojë t'i zbatojnë detyrimet nga neni 18 paragrafi (3) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë në të cilin duhet t'i menjanojë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat;

14) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet nga neni 19 paragrafi (1) të këtij ligji, dhe do të caktojë afat plotësues i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i menjanojë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat;

15) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet nga neni 20 të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat;

16) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej së paku 30 ditësh nëse nuk janë plotësuar kushtet për veprim me pajisje të hedhur dhe nuk plotësohen detyrimet për veprim të parapara në pajtim me nenin 20 të këtij ligji dhe do t'i detyrojë që në afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat;

17) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet nga neni 21 paragrafi (1), (2) dhe (3) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i menjanojë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat;

18) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet nga neni 23 i këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara;

19) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet nga neni 24 i këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e percaktuara;

20) do t'i detyrojë të ndërmarrin masa për veprim me pajisje të hedhur nëse nuk i plotësojnë detyrimet nga neni 26 i këtij ligji;

21) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 90 ditësh nëse nuk kanë lidhur marrëveshje për marrjen e detyrimeve për veprim me pajisje të hedhur me veprues kolektiv ose vetë nuk vepron me pajisjen e hedhur si veprues i pavarur në pajtim me nenin 27 paragrafi (1) të këtij ligji;

22) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 30 ditësh nëse punët për veprim me pajisje të hedhur nuk ua ka ngarkuar personave të tretë në pajtim me nenin 27 paragrafi (3) të këtij ligji;

23) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 90 ditësh nëse vepruesi kolektiv nuk posedon leje nga neni 28 paragrafi (2) i këtij ligji;

24) do ta detyrojë të ndërmarrë masa për plotësimin e detyrimeve nga neni 28 paragrafi (5) të këtij ligji;

25) do ta detyrojë të ndërmarrë masa për plotësimin e detyrimeve nga neni 28 paragrafi (9) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 që t'i menjanojë parregullsitë e konstatuara;

26) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej së paku 90 ditësh nëse vepruesi individual nuk posedon leje dhe nuk vepron në pajtim me nenin 29 të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e percaktuara;

27) do të propozojë fillimin e procedurës për marrjen e lejes nga neni 28 paragrafi (2) dhe vërtetimit nga neni 13 paragrafi (4) të këtij ligji dhe do të propozojë fillimin e procedurës për shlyerje nga regjistri nga neni 13 paragrafi (3) të këtij ligji nëse përcakton se nuk janë plotësuar kërkesat në pajtim me nenin 30 të këtij ligji.

28) do ta detyrojë të ndërmarrë masa që të përpilojë program për veprim me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 31 paragrafi (1) të këtij ligji;

29) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej së paku 30 ditësh nëse nuk ndërmerr masa dhe nuk i plotësojnë detyrimet nga neni 31 paragrafi (4) të këtij ligji dhe do t'i detyrojë në afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 60 ditë t'i mënjanojnë parregullsitë e percaktuara dhe pasojat;

30) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 30 ditësh nëse nuk i plotësojnë detyrimet nga neni 32 paragrafi (1) të këtij ligji dhe do t'i detyrojë në afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 60 ditë që t'i menjanojë parregullsitë e percaktuara dhe pasojat;

31) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 30 ditësh nëse nuk i plotësojnë detyrimet nga neni 32 paragrafi (2) të këtij ligji dhe do t'i detyrojë në afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 60 ditë t'i menjanojë parregullsitë dhe pasojat e percaktuara;

32) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 90 ditësh nëse nuk i plotëson kushtet nga neni 32 paragrafi (3) dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 60 ditë t'i mënjanojnë parregullsitë e percaktuara;

33) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet në pajtim me nenin 33 paragrafi (1) të këtij ligji;

34) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 30 ditësh nëse nuk i plotësojnë detyrimet nga nenin 33 paragrafi (1) të këtij ligji dhe do t'i detyrojë në afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 60 ditë t'i mënjanojne parregullsitë;

35) do ta detyrojë të veprojë në pajtim me neni 33 paragrafi (2) të këtij ligji, dhe do të caktojë afat prej më së shumti 30 ditësh t'i mënjanojë parregullsitë dhe pasojat e percaktuara;

36) do ta detyrojë të veprojë në pajtim me neni 33 paragrafi (3) të këtij ligji dhe do të caktojë afat prej më së shumti 30 ditësh t'i mënjanojë parregullsitë dhe pasojat e percaktuara;

37) do t'i detyrojë të ndërministrin masa që pajisja e hedhur e grumbulluar të dorëzohet në trajtim dhe në kushte në pajtim me nenin 35 paragrafi (1) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë t'i mënjanojne parregullsitë dhe pasojat;

38) do t'i detyrojë që trajtimi dhe magazinimi i pajisjes së hedhur të zhvillohet në pajtim me nenin 34 paragrafet (5) dhe (6) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 6 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë dhe pasojat;

39) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 90 ditësh nëse nuk i plotësojnë detyrimet nga nenin 34 të këtij ligji dhe do t'i detyrojë në afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë t'i mënjanojnë parregullsitë dhe pasojat;

40) do t'i detyrojë të ndërministrin masa për veprim me pajisje të hedhur nëse nuk i plotësojnë detyrimet nga neni 35 të këtij ligji;

41) do t'i detyrojë të ndërministrin masa për plotësimin e detyrimeve nga neni 35 paragrafi (5) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë;

42) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet për informim nga paragrafi (1) i këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë;

43) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 90 ditësh nëse nuk mban evidencë dhe nuk dorezon raporte nga nenin 38 dhe 39 të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 90 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë;

44) do t'i detyrojë të ndërministrin masa për plotësimin e detyrimeve të percaktuara në marrëveshjen vullnetare në pajtim me nenin 46 të këtij ligji dhe

45) do t'i detyrojë të ndërministrin masa për plotësimin e kushteve dhe detyrimeve të percaktuara në këtë ligji.

(2) Nese gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspektori shtetëror i mjedisit jetësor konstaton se subjektet të cilët menaxhojnë me pajisjen e hedhur nuk i respektojnë ligjet dhe rregullat tjera, rregullat teknike, standardet, rekomandimet dhe aktet tjera të përgjithshme me procesverbal do t'i konstatojë parregullsitë e percaktuara dhe në aktvendim do ta caktojë afatin në të cilin duhet të mënjanohen.

(3) Nese subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni nuk veprojnë në pajtim me aktvendimin e inspektorit shtetëror të mjedisit jetësor dhe nuk i mënjanojnë shkaqet për gjendjen e krijuar të percaktuar me aktvendimin, inspektori shtetëror i mjedisit jetësor do të parashtrijë kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse në Komisionin për Vendosje për Kundërvajtje në Sferën e Mjedisit Jetësor në Ministrinë e Mjedisit jetësor dhe Planifikimit Hapësinor (në tekstin e metejme: Komisioni kundërvajtës), përkatësisht në gjykatën kompetente.

(4) Kunder aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni pala e pakënaqur ka të drejtë të paraqesë ankesë në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit të Komisioni për Vendosje për Ankesa i formuar në pajtim me Ligjin për mjedisin jetësor.

(5) Komisioni nga paragrafi (4) i këtij neni detyrohet që vendimin për ankesën ta miratojë në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të ankesës.

(6) Ankesa kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit.

(7) Gjate kryerjes së mbikëqyrjes nga paragrafi (1) i këtij neni, inspektori shtetëror i mjedisit jetësor ka të drejtë për marrje edhe të masave tjera të percaktuara me Ligjin për mjedis jetësor dhe Ligjin për menaxhim me hedhurina.

Neni 54

Fusheveprimi i mbikëqyrjes së inspektorit të autorizuar të mjedisit jetësor dhe inspektorit komunal

Në kryerjen e mbikëqyrjes nga fushëveprimi i tij inspektori i autorizuar i mjedisit jetësor dhe inspektori komunal kanë të drejtë që:

1) të kryejnë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatojnë nëse personat juridikë ose fizikë e dorëzojnë ose lenë pajisje të hedhur si hedhurinë të paklasifikuar komunale;

2) të kryejnë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatojnë nëse personat juridikë ose fizikë si shfrytëzues të fundit pajisjen e hedhur nga ekonomitë familjare e dorezojnë në pajtim me nenin 15 paragrafi (5) të këtij ligji;

3) të kryejnë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatojnë nëse grumbulluesi i autorizuar vepron me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 20 të këtij ligji;

4) të kryejnë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatojnë nëse në qendrat e grumbullimit, pajisja e hedhur ruhet dhe veprohet me të në pajtim me nenin 20 paragrafi (6) të këtij ligji dhe

5) të kryejnë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatojnë nëse grumbulluesi i autorizuar jep vërtetim për pranim-dorëzimin e pajisjes së hedhur në pajtim me nenin 20 paragrafi (8) të këtij ligji.

Neni 55

Miratimi i aktvendimeve të inspektorit të autorizuar të mjedisit jetësor dhe inspektorit komunal

(1) Gjate kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese, personat juridikë ose fizikë, inspektori i autorizuar i mjedisit jetësor dhe inspektori komunal, me aktvendim:

1) do t'i detyrojë që pajisjen e hedhur nga ekonomite familjare ta dorëzojnë si fraksion të ndarë të hedhurinave komunale në qendrën e grumbullimit dhe do t'u caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë në të cilin duhet t'i mënjanojnë pasojat në pajtim me nenin 14 të këtij ligji;

2) do t'i detyrojë që pajisjen e hedhur nga ekonomite familjare ta dorëzojnë në pajtim me nenin 15 paragrafi (5) të këtij ligji, si dhe do t'u caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë në të cilin duhet t'i mënjanojnë pasojat;

3) do t'i detyrojë t'i përmbushin detyrimet nga neni 20 i këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jete më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat dhe

4) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej së paku 30 ditësh nëse nuk janë plotësuar kushtet për veprim me pajisje të hedhur dhe nuk zbatohen detyrimet për veprim të parapara në pajtim me nenin 20 paragrafi (6) të këtij ligji dhe do t'i detyrojë që në afat i cili nuk mund të jete më i gjatë se 30 ditë t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat;

(2) Nese gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspektori i autorizuar i mjedisit jetësor, përkatësisht inspektori komunal konstaton se subjektet që menaxhojnë me pajisjen e hedhur nuk u përmbahen ligjeve dhe rregullave tjera, rregullave teknike, standardeve, rekomandimeve dhe akteve tjera të përgjithshme, me procesverbal do t'i konstatojë parregullsitë e konstatuara dhe në aktvendim do ta caktojë afatin në të cilin duhet të mënjanohen.

(3) Nese subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni nuk ve-projne në pajtim me aktvendimin e inspektorit të autorizuar të mjedisit jetësor, përkatësisht inspektorit komunal dhe nuk i mënjanojnë shkaqet për gjendjen e krijuar, të percaktuara me aktvendimin, inspektori i autorizuar i mjedisit jetësor, përkatësisht inspektori komunal do të parashtrojë kerkese për ngritjen e procedurës kundërvajtëse para Komisionit për Kundërvajtje, përkatësisht gjykatës kompetente.

(4) Kunder aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni pala e pakënaqur ka të drejtë të paraqesë ankesë në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin për Vendosje për Ankesa të komunës, të komunës së qytetit të Shkupit dhe të qytetit të Shkupit, të formuar nga kryetari i komunës, i komunës së qytetit të Shkupit dhe i qytetit të Shkupit në pajtim me Ligjin për mjedisin jetësor.

(5) Komisioni nga paragrafi (4) i këtij neni detyrohet që vendimin për ankesë ta miratojë në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të ankesës.

(6) Ankesa kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit.

(7) Gjate kryerjes së mbikëqyrjes nga paragrafi (1) i këtij neni inspektori i autorizuar i mjedisit jetësor, përkatësisht inspektori komunal ka të drejtë të marrjes edhe të masave tjera të percaktuara me Ligjin për mjedisin jetësor dhe Ligjin për menaxhim me hedhurina.

Neni 56

Fushëveprimi i mbikëqyrjes së inspektorit shtetëror të tregut

(1) Në kryerjen e mbikëqyrjes nga fushëveprimi i tij, inspektori shtetëror i tregut ka të drejtë që:

1) të kryejë inspektim dhe kontroll dhe të konstatojë nese pajisja e cila lëshohet në treg në Republikën e Maqedonise i plotëson kushtet të cilat kanë të bëjnë me perberjen lidhur me metalet e rënda në pajisje në pajtim me nenin 9 paragrafi (1) të këtij ligji;

2) të kryejë inspektim dhe kontroll dhe të konstatojë nese pajisja e cila lëshohet në treg në Republikën e Maqedonise është e shënuar në pajtim me nenin 10 të këtij ligji;

3) të kryejë inspektim dhe kontroll dhe të konstatojë nese shfrytëzuesit e fundit të pajisjes nga ekonomitë familjare informohen në pajtim me nenin 11 paragrafi (1) të këtij ligji;

4) të kryejë inspektim dhe kontroll dhe të konstatojë nese prodhuesi i informon tregtarët dhe distributorët për menyren e marrjes së pajisjes së hedhur nga shfrytëzuesi i fundit në pajtim me nenin 11 paragrafi (3) të këtij ligji dhe

5) të kryejë inspektim dhe kontroll dhe të konstatojë nese prodhuesi dhe tregtari kanë vendosur njoftim për shfrytëzuesin e fundit në pajtim me nenin 11 paragrafi (5) të këtij ligji.

(2) Në kryerjen e punëve nga paragrafi (1) i këtij neni inspektori i tregut ka të drejtë të marrjes edhe të masave tjera të percaktuara me Ligjin për Inspektoratin shtetëror të tregut, Ligjin për mbikëqyrje inspektuese, Ligjin për mjedisin jetësor dhe Ligjin për menaxhim me hedhurina.

Neni 57

Miratimi i aktvendimeve të inspektorit shtetëror të tregut

(1) Gjate kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese, inspektori shtetëror i tregut, personat juridikë dhe fizikë me aktvendim:

1) do t'i detyrojë ta tërheqin nga tregu pajisjen e cila ka prani të metaleve të rënda në kundërshtim me dispozitat e nenit 9 të këtij ligji;

2) do t'i detyrojë ta tërheqin nga tregu pajisjen e cila nuk është e shënuar në pajtim me nenin 10 të këtij ligji;

3) e kufizon dhe/ose ndalon punën në afat prej më së shumti 15 ditësh nese pajisja e cila është e lëshuar në treg nuk është e shënuar në pajtim me nenin 10 të këtij ligji dhe do t'i detyrojë që në afat prej 30 ditësh t'i mënjanojnë parregullsite e konstatuara;

4) do ta detyrojë t'i informojnë shfrytëzuesit e fundit në menyre në pajtim me nenin 11 paragrafi (1) të këtij ligji;

5) do t'i detyrojë të dorëzojnë njoftim për mënyrën e marrjes së pajisjes së hedhur nga shfrytëzuesi i fundit, në pajtim me nenin 11 paragrafi (3) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 15 ditë në të cilin duhet t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara dhe

6) do t'i detyrojë të vendosin njoftim për shfrytëzuesit e fundit për mënyrën dhe për vendet për dorëzim dhe vendet për grumbullim të pajisjes së hedhur dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 15 ditë në të cilin duhet t'i mënjanojë parregullsitë e konstatuara në pajtim me nenin 11 paragrafi (5) të këtij ligji.

(2) Nese subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk ve-projne në pajtim me aktvendimin e inspektorit shtetëror të tregut dhe nuk i mënjanojnë shkaqet për gjendjen e krijuar, të percaktuara me aktvendimin, inspektori shtetëror i tregut do të parashtrojë kerkese për ngritjen e procedurës kundërvajtëse në Komisionin për Kundërvajtje, përkatësisht gjykatën kompetente.

(3) Kunder aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni, pala e pakënaqur ka të drejtë të paraqesë ankesë në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin për Vendosje për Ankesa, të formuar në pajtim me Ligjin për mjedisin jetësor.

(4) Ankesa kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit.

(5) Komisioni nga paragrafi (3) i këtij neni detyrohet që vendimin për ankesën ta miratojë në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të ankesës.

Neni 58

Zbatimi i dispozitave të ligjeve tjera në mbikëqyrjen inspektuese

(1) Inspektori shtetëror i mjedisit jetësor, inspektori i autorizuar i mjedisit jetësor dhe inspektori komunal, mbikëqyrjen inspektuese në sferën e menaxhimit me pajisjen e hedhur, e kryejnë në pajtim me dispozitat e këtij ligji, Ligjit për mbikëqyrje inspektuese, Ligjit për menaxhim me hedhurina dhe Ligjit për mjedisin jetësor.

(2) Inspektori shtetëror i tregut mbikëqyrjen inspektuese në sferën e menaxhimit me pajisjen e hedhur e kryejnë në pajtim me dispozitat e këtij ligji, Ligjit për inspektoratin shtetëror të tregut, Ligjit për mbikëqyrje inspektuese, Ligjit për menaxhim me hedhurina dhe Ligjit për mjedisin jetësor.

Neni 59

Procedura e edukimit

(1) Nese gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspektori shtetëror i mjedisit jetësor, përkatësisht inspektori shtetëror i tregut konstaton se është bërë parregullsi nga nenet 10, 11, 13, 16 paragrafi (1), 17 paragrafi (1) dhe 18 paragrafi (1) të këtij ligji për herë të parë, detyrohet që të përpiloje procesverbal në të cilin do ta përcaktojë parregullsinë e bërë me sugjerim për mënjanimin e parregullsisë së konstatuar në afatin e caktuar dhe me dorëzim të njekohshem të ftesës për zbatimin e edukimit të personit ose subjektit ku është konstatuar parregullsia gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese.

(2) Formen dhe përmbajtjen e ftesës për edukim, si dhe menyren e zbatimit të edukimit e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

(3) Edukimin e organizon dhe zbaton Inspektorati Shtetëror i Mjedisit Jetësor, përkatësisht Inspektorati Shtetëror i Tregut në afat jo më të gjatë se tetë ditë nga dita e kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese.

(4) Edukimi mund të zbatohet për më shumë parregullsi të përcaktuara të njëjta ose të ngjashme për një ose më teper subjekte.

(5) Nëse në terminin e caktuar personi ose subjekti për të cilin zbatohet edukimi, nuk paraqitet në edukim, do të konsiderohet se edukimi është zbatuar.

(6) Nëse personi ose subjekti për të cilin zbatohet edukimi paraqitet në terminin e caktuar dhe e kryen atë do të konsiderohet se është edukuar lidhur me parregullsinë e përcaktuar.

(7) Nëse inspektori shtetëror i mjedisit jetësor, përkatësisht inspektori shtetëror i tregut gjatë kryerjes së mbikëqyrjes kontrolluese konstaton se janë mënjanuar parregullsitë e konstatuara nga paragrafi (1) i këtij neni, miraton konkluzion me të cilin e ndërpret procedurën e mbikëqyrjes inspektuese.

(8) Nëse inspektori shtetëror i mjedisit jetësor, përkatësisht inspektori shtetëror i tregut gjatë kryerjes së mbikëqyrjes kontrolluese konstaton se nuk janë mënjanuar parregullsitë e përcaktuara nga paragrafi (1) i këtij neni, parashtron kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse në Komisionin për Kundërvajtje, përkatësisht gjykatën kompetente.

(9) Inspektorati Shtetëror i Mjedisit Jetësor, përkatësisht Inspektorati Shtetëror i Tregut mban evidencë unike për edukimin e zbatuar në mënyrën e përcaktuar nga ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

VI. DISPOZITA KUNDËRVAJTËSE

Neni 60

Sanksione kundërvajtëse për prodhuesit

(1) Gjobe në shumë prej 1 000 eurosh në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtje prodhuesit i cili është person juridik, nëse:

1) nuk siguron që në vendet e shitjes të vendoset në vend të dukshëm njoftim për shfrytëzuesin e fundit, për menyren dhe për vendet për marrjen e pajisjes së hedhur (neni 11 paragrafi (5));

2) nuk siguron të dhëna për operatorët e instalimeve për rishfrytezim, instalimeve për trajtim dhe riciklim të pajisjes së hedhur në pajtim me nenin 12 të këtij ligji;

3) në rast të ndryshimit të të dhënave të dorëzuara gjatë regjistrimit, nuk ka bërë ndryshim të regjistrimit me dorezim e kërkesës për ndryshimin e të dhënave (neni 13 paragrafi (6)) dhe

4) në rast të shuarjes së veprimtarisë, përkatësisht leshimit të pajisjes në treg në Republikën e Maqedonisë, nuk ka dorezuar kërkesë për shlyerje nga regjistri (neni 13 paragrafi (7)).

(2) Gjobe në shumë prej 300 eurosh në kundërvlerë me denare, do t'i shqiptohet personit përgjegjës të personit juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobe në shumë prej 200 eurosh në kundërvlerë me denare, do t'i shqiptohet prodhuesit i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 61

(1) Gjobe në shumë prej 3000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje prodhuesit i cili është person juridik, nëse:

1) prodhon pajisje e cila nuk është në pajtim me kërkesat nga neni 8 i këtij ligji;

2) pajisjen të cilën e lëshon në treg nuk e shënon në pajtim me nenin 10 paragrafi (1) të këtij ligji;

3) nuk vepron në pajtim me nenin 10 paragrafët (4) dhe (5) të këtij ligji në rast të shënimit të pajisjes;

4) nuk i informon shfrytëzuesit e fundit të pajisjes në menyre në pajtim me nenin 11 paragrafi (1) të këtij ligji;

5) nuk i informon shfrytëzuesit e fundit të pajisjes në pajtim me nenin 11 paragrafi (3) të këtij ligji;

6) nuk regjistrohет si prodhues i pajisjes në organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve profesionale nga sfera e mjedisit jetësor dhe nuk posedon vertetim për përfshirje në regjistër (neni 13 paragrafët (1) dhe (4));

7) refuzon ta marrë falas pajisjen e hedhur e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare të cilën ia ka dërguar shfrytëzuesit të fundit dhe për të nuk siguron veprim të mëtejshëm (neni 18 paragrafi (1));

8) nuk vepron dhe nuk siguron marrje të rregullt të pajisjes së hedhur në pajtim me nenin 19 paragrafi (1) të këtij ligji;

9) me shpenzim të vet, në mënyrë të pavarur ose nepermjet vepruesit kolektiv nuk siguron grumbullim veç e veç, trajtim, përpunim, rishfrytezim dhe/ose riciklim dhe menjanim të mbetjeve nga përpunimi i pajisjes së hedhur në pajtim me nenin 21 paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij ligji;

10) nuk vepron në pajtim me nenin 23 paragrafi (1) të këtij ligji kur për kryerjen e aktivitetit të tij, vetë importon pajisje dhe kur njëkohësisht është shfrytëzues i fundit i pajisjes (neni 23 paragrafi (1));

11) nuk mban evidencë dhe nuk njofton për sasitë dhe llojet e pajisjes të cilën e lëshon në treg në Republikën e Maqedonisë gjatë një viti kalendari në mënyrë në pajtim me nenin 37 paragrafi (7) të këtij ligji dhe

12) nuk vepron në pajtim me nenin 41 paragrafi (1) të këtij ligji nëse lëshon në treg ose importon në Republikën e Maqedonisë pajisje;

(2) Gjobe në shumë prej 900 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobe në shumë prej 600 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet prodhuesit i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Kryeresit të kundërvajtjes nga paragrafi (1) pikat 6), 7), 9) dhe 10) të këtij neni mund t'i shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për ushtrimin e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kundërvajtja në kohëzgjatje prej së paku tri dite deri në më së shumti 30 ditë.

(5) Personit përgjegjës te personi juridik nga paragrafi (2) dhe personit fizik nga paragrafi (3) i këtij neni, mund t'u shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e detyres nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku tri ditë deri në më së shumti 15 ditë.

Neni 62

(1) Gjobe në shumë prej 6 000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje prodhuesit i cili është person juridik, nëse:

1) vepron në kundërshtim me nenin 9 paragrafi (1) i këtij ligji;

2) plotësimin e detyrimeve nga neni 21 i këtij ligji nuk i realizon pavarësisht ose nuk lidh marrëveshje për marrjen e detyrimeve për veprim me pajisjen e hedhur me vepruesin kolektiv (neni 27 paragrafi (1)) dhe

3) nuk i plotëson detyrimet e përcaktuara në marrëveshjet vullnetare (neni 46).

(2) Gjobe në shumë prej 900 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobe në shumë prej 1500 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet prodhuesit i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Kryeresit të kundërvajtjes nga paragrafi (1) i këtij neni mund t'i shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për ushtrimin e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kundërvajtje në kohëzgjatje prej së paku tri ditë deri në më së shumti 30 ditë.

(5) Personit përgjegjës te personi juridik nga paragrafi (2) dhe personit fizik nga paragrafi (3) i këtij neni, mund t'u shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e detyres nga e cila del bërja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku tri ditësh deri në më së shumti 15 ditë.

Neni 63

Sanksione kundërvajtëse për prodhues të vogël

(1) Gjobe në shumë prej 1500 eurosh në kundërvlerë më denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje prodhuesit të vogël i cili është person juridik, nëse:

1) në rast të ndryshimit të të dhënave të dorëzuara gjatë regjistrimit, nuk e ndryshon regjistrimin me dorëzimin e kërkeses për ndryshimin e të dhënave (neni 13 paragrafi (6)) dhe

2) nuk mban evidencë për sasinë dhe llojet e pajisjes të cilën e lëshon në treg në Republikën e Maqedonisë gjatë një viti kalendarik (neni 38 paragrafi (7));

(2) Gjobe në shumë prej 700 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobe në shumë prej 500 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet prodhuesit të vogël i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 64

(1) Gjobe në shumë prej 3 500 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje prodhuesit të vogël i cili është person juridik, nëse:

1) nuk regjistrohet si prodhues i vogël i pajisjes në organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve profesionale nga sfera e mjedisit jetësor (neni 24 paragrafi (2)) dhe

2) ka dorëzuar të dhëna të rrejshme me qëllim që të tregohet si prodhues i vogël dhe të përjashtohet nga detyrimi si prodhues (neni 24 paragrafi (3)).

(2) Gjobe në shumë prej 1500 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi (4) i këtij neni.

(3) Gjobe në shumë prej 900 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet prodhuesit të vogël i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Kryeresit të kundërvajtjes nga paragrafi (1) pika 1 e këtij neni mund t'i shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për ushtrimin e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kundërvajtja në kohëzgjatje prej së paku tri ditësh deri në më së shumti 30 ditë.

(5) Personit përgjegjës te personi juridik nga paragrafi (2) i këtij neni dhe personit fizik nga paragrafi (3) i këtij neni, mund t'u shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e detyrës nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku tri ditë deri në më së shumti 15 dite.

Neni 65

Sanksione kundërvajtëse për tregtarët

(1) Gjobe në shumë prej 2000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje tregtarit i cili është person juridik, nëse:

1) nuk siguron që në vendet e shitjes të vendoset në vend të dukshëm njoftim për shfrytëzuesin e fundit, për menyrën dhe për vendet për marrjen e pajisjes së hedhur (neni 11 paragrafi (5));

2) refuzon që ta marrë falas pajisjen e hedhur nga shfrytëzuesi i fundit gjatë shitjes së pajisjes për ekonomitë familjare nëse shfrytëzuesi i fundit dëshiron ta dorëzojë pajisjen e hedhur (neni 16 paragrafi (1));

3) nuk vepron në pajtim me nenin 16 paragrafi (2) të këtij ligji;

4) nuk siguron që shfrytëzuesit e fundit gjatë blerjes së pajisjes të kenë mundësi për dorëzim falas të pajisjes së hedhur në vendin e shitjes të pajisjes ose në vend tjetër për marrje në rast kur tregtari nuk merr pajisje të hedhur drejt-përdrejt nga shfrytëzuesi i fundit gjatë kohës së dërgimit të pajisjes (neni 17 paragrafi (1));

5) nuk ia dorëzon falas pajisjen e hedhur të grumbulluar prodhuesit ose personit të autorizuar nga ai (neni 17 paragrafi (4));

6) nuk vepron në pajtim me nenin 23 paragrafi (1) të këtij ligji kur për kryerjen e aktivitetit të tij, vetë importon pajisje kur njëkohësisht është shfrytëzues i fundit i pajisjes dhe

7) nuk vepron në pajtim me nenin 23 paragrafi (2) të këtij ligji.

(2) Gjobe në shumë prej 900 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobe në shumë prej 700 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet tregtarit i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 66

Sanksione kundërvajtëse për poseduesit

(1) Gjobe në shumë prej 2000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje poseduesit i cili është person juridik, nëse:

1) nuk vepron në pajtim me nenin 23 të këtij ligji kur për kryerjen e aktivitetit të tij, vetë importon pajisje kur njëkohësisht është shfrytëzues i fundit i pajisjes;

2) vepron në kundërshtim me nenin 33 paragrafi (1) të këtij ligji dhe

3) nuk ia dorëzon pajisjen e hedhur të grumbulluar prodhuesit ose personit juridik dhe fizik i cili ka leje për veprim me hedhurina (neni 33 paragrafi (2)).

(2) Gjobe në shumë prej 900 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobe në shumë prej 700 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet tregtarit i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 67

Sanksione kundërvajtëse për shfrytëzuesin e fundit

(1) Gjobe në shumë prej 1000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje shfrytëzuesit të fundit i cili është person juridik, nëse:

1) pajisjen e hedhur e dorëzon ose e lë si hedhurinë komunale të paklasifikuar (neni 14);

2) pajisjen e hedhur nga ekonomitë familjare nuk e grumbullon dhe ruan dhe nuk ia dorëzon tregtarit ose grumbulluesit të autorizuar, si fraksion të ndarë të grumbulluar të hedhurinave komunale në qendrën e grumbullimit ose në vend për marrje, punë të cilën e siguron prodhuesi (neni 15 paragrafi (1));

3) pajisjen e hedhur, e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare nuk ia dorëzon prodhuesit ose personit juridik ose fizik, i cili ka leje për veprim me hedhurina (neni 15 paragrafi (2));

4) pajisjen e hedhur para se ta dorëzojë, nuk e grumbullon ose ruan ndaras, ashtu që të mos përzihet me lloj tjetër të hedhurinave, të mos imtësohet ose në ndonjë mënyrë tjetër asgjësohet ose ndotet me substanca të rrezikshme ose substanca tjera, ashtu që rishfrytëzimi ose riciklimi i saj pamundesohet (neni 15 paragrafi (3));

5) nuk siguron që pajisja e hedhur të jetë në gjendje të tille që ndarja e substancave dhe materialit të mund të zbatohet në pajtim me rregullat e veçanta me të cilat rregullo-

het veprimi me ato substanca dhe materiale, nëse pajisja e hedhur përmban substanca dhe materiale të cilat duhet të ndahen (neni 15 paragrafi (4));

6) pajisjen e hedhur e cila është e dëmtuar ose është pa pjese të rëndësishme përbërëse ose është e ndotur me lloj tjetër të hedhurinave, nuk e dorëzon në qendër grumbullimi si fraksion të grumbulluar të ndarë të hedhurinave komunale (neni 15 paragrafi (5));

7) me pajisjen e hedhur nuk vepron në pajtim me nenin 18 paragrafi (3) të këtij ligji dhe

8) prodhuesi, poseduesi dhe/ose tregtari në cilësinë e shfrytëzuesit të fundit nuk vepron në pajtim me nenin 23 të këtij ligji;

(2) Gjobe në shumë prej 400 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobe në shumë prej 200 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet shfrytëzuesit të fundit si operator ekonomik i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 68

Sanksione kundërvajtëse për persona juridikë që nuk janë operatorë ekonomikë

(1) Gjobe në shumë prej 2000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik i cili nuk është operator ekonomik, nëse:

1) pajisjen e hedhur e dorëzon ose e lë si hedhurinë komunale të paklasifikuara (neni 14);

2) pajisjen e hedhur e ruan dhe sistemon në kundërshtim me nenin 20 paragrafi (6) të këtij ligji;

3) pajisjen e hedhur para trajtimit e magazinon në kundërshtim me nenin 20 paragrafi (7) të këtij ligji;

4) me pajisjen e hedhur gjatë trajtimit vepron në kundërshtim me nenin 34 paragrafi (5) të këtij ligji;

5) me materialet dhe pjesët përbërëse të fituara gjatë trajtimit të pajisjes së hedhur vepron në kundërshtim me nenin 34 paragrafi (6) të këtij ligji;

6) nuk përpilon dhe dorëzon raporte për sasitë e pajisjes së hedhur të grumbulluara, të dorëzuar për veprim të metejme në formular të veçantë (neni 39 paragrafi (1));

7) nuk mban evidencë dhe nuk përpilon dhe dorëzon raport për sasinë e pajisjes së hedhur të grumbulluar e cila është trajtuar në formular të veçantë (neni 39 paragrafi (2)) dhe

8) nuk mban evidencë dhe nuk përpilon dhe dorëzon raport për rishfrytëzim, përpunim ose riciklim të pajisjes së hedhur, që arrihet në çdo vit kalendarik (neni 39 paragrafi (4)).

(2) Gjobe në shumë prej 300 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik, i cili nuk është operator ekonomik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 69

Sanksione kundërvajtëse për persona fizikë

(1) Gjobe në shumë prej 60 eurosh në kundërvlerë me denare aty për aty do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit fizik i cili nuk është operator ekonomik për veprimet, nëse:

1) dorezon ose lë pajisje të hedhur nga ekonomitë familjare si hedhurinë komunale të paklasifikuara (neni 14).

(2) Për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni inspektori i autorizuar i mjedisit jetësor, përkatësisht inspektori komunal, gjohën nga paragrafi (1) i këtij neni, do ta shqiptojnë me dorëzimin e ftesës për pagesën e gjobës të cilen kryerësi detyrohet ta paguajë në afat prej tetë ditësh.

(3) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor e përcakton formën dhe përmbajtjen e ftesës për pagesë të gjobës nga paragrafi (2) i këtij neni.

Neni 70

Sanksione kundërvajtëse për vepruesin e pavarur

(1) Gjobe në shumë prej 4 000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje vepruesit të pavarur i cili është person juridik, nëse:

1) nuk e njofton organin profesional për ndryshimin e krijuar të të dhënave të dorëzuara me kërkesën për marrjen e lejes për veprim me pajisje të hedhur (neni 28 paragrafi (5));

2) nuk përpilon program për veprim me pajisjen e hedhur (neni 31 paragrafi (1));

3) në programin për veprim me pajisje të hedhur nuk siguron masa për zbatimin e sistemit për veprim me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 32 të këtij ligji (neni 31 paragrafi (4));

4) nuk i siguron kushtet e përcaktuara me nenin 32 paragrafi (1) të këtij ligji;

5) nuk i siguron kushtet e përcaktuara me nenin 32 paragrafi (2) të këtij ligji;

6) gjate përcaktimit të afërsisë dhe qasjes në lokacionet në vende për marrjen e pajisjes së hedhur, nuk i respektojnë dispozitat e nenit 32 paragrafi (3) të këtij ligji;

7) në sistemin e vet për veprim me pajisjen e hedhur nuk siguron vendosjen e pllakateve ose materialit tjetër informativ, me të cilat do ta informojë publikun dhe shfrytëzuesit e fundit për punët nga neni 11 i këtij ligji (neni 36 paragrafi (1)) dhe

8) nuk dorëzon në kohën e caktuar raport për veprim me pajisjen e hedhur (neni 38 paragrafi (2));

(2) Gjobe në shumë prej 1000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në vepruesin e pavarur me pajisjen e hedhur për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobe në shumë prej 2000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet vepruesit të pavarur me pajisjen e hedhur i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 71

(1) Gjobe në shume prej 8000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje vepruesit të pavarur i cili është person juridik, nëse:

1) nuk sigurojnë masa për marrje dhe grumbullim falas dhe veprim të mëtejme me pajisjen e hedhur e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare në pajtim me nenin 18 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji, përveç nëse ekziston marrëveshje e veçantë me shfrytëzuesin e fundit, për marrjen e pajisjes së hedhur e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare;

2) kryerjen e punëve për veprim me pajisjen e hedhur ia ka ngarkuar personave të tretë të cilët nuk posedojnë leje perkatese për veprim me hedhurina (neni 27 paragrafi (3));

3) nuk ka ndërmarrë masa me të cilat sigurohet që pajisja e hedhur e grumbulluar të dorëzohet në instalimin për trajtim (neni 34 paragrafi (1));

4) nuk ka ndërmarrë masa me të cilat sigurohet që trajtimi i pajisjes së hedhur të grumbulluar të bëhet në pajtim me nenin 34 paragrafi (5) të këtij ligji;

5) nuk ka ndërmarrë masa me të cilat sigurohet që me materialet dhe pjesët përbërëse të pajisjes së hedhur të fituara pas trajtimit, të veprohet në pajtim me nenin 34 paragrafi (6) të këtij ligji;

6) nuk ka ndërmarrë masa me të cilat sigurohet që përpunimi i pajisjes së hedhur të grumbulluar të bëhet në pajtim me nenin 35 paragrafët (1), (2), (3) dhe (4) të këtij ligji;

(2) Gjobe në shumë prej 1500 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në vepruesin e pavarur me pajisjen e hedhur për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobe në shumë prej 3000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet vepruesit të pavarur me pajisje të hedhur i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Kryeresit të kundërvajtjes nga paragrafi (1) pikat 1, 2 dhe 3 të këtij neni mund t'i shqiptohet sanksion kundërvajtjes ndalim për ushtrimin e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kundërvajtja në kohëzgjatje prej së paku tri ditë deri në më së shumti 30 ditë.

(5) Personit përgjegjës te personi juridik nga paragrafi (2) i këtij neni dhe personit fizik nga paragrafi (3) i këtij neni mund t'u shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e detyrës nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku tri ditësh deri në më së shumti 15 dite.

Neni 72

(1) Gjore në shumë prej 10 000 deri në 15 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje vepruesit të pavarur i cili është person juridik, nëse:

1) nuk siguron leje për veprim me pajisjen e hedhur nga organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor (neni 29 paragrafi (1));

2) dorezon raporte me të dhëna të pasakta me qëllim që të konstatohet se janë arritur qëllimet nga nenet 26 dhe/ose 35 të këtij ligji (neni 38) dhe

3) nuk i përmbush detyrimet e përcaktuara në marrëveshjen vullnetare (neni 46).

(2) Gjore në shumë prej 1 500 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjore në shumë prej 4 000 deri në 5 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet vepruesit të pavarur i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Kryeresit të kundërvajtjes nga paragrafi (1) i këtij neni, gjykata kompetente mund t'i shqiptojë sanksion kundërvajtës ndalim për ushtrimin e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku gjashtë muaj deri në më së shumti pesë vjet.

(5) Personit përgjegjës në personin juridik nga paragrafi (2) dhe personit fizik nga paragrafi (3) i këtij neni, mund t'u shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e detyrës nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku një vit deri në më së shumti pesë vjet.

Neni 73

Sanksione kundërvajtëse për vepruesin kolektiv

(1) Gjore në shumë prej 6000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje vepruesit kolektiv, nëse:

1) kryerjen e punëve për veprim me pajisjen e hedhur nuk ia ka ngarkuar personave të tretë (neni 27 paragrafi (3));

2) kryerjen e punëve për veprim me pajisjen e hedhur ia ka ngarkuar personave të tretë të cilët nuk posedojnë leje perkatese për veprim me hedhurina (neni 27 paragrafi (4));

3) nuk përpilon program për veprim me pajisjen e hedhur (neni 31 paragrafi (1));

4) nuk i realizon detyrimet nga neni 31 paragrafi (4) i këtij ligji;

5) nuk i siguron kushtet e përcaktuara me nenin 32 paragrafi (1) të këtij ligji;

6) nuk i siguron kushtet e përcaktuara me nenin 32 paragrafi (2) të këtij ligji;

7) gjate përcaktimit të afërsisë dhe qasjes në lokacione në vende për marrjen e pajisjes së hedhur, nuk i respektojnë dispozitat e nenit 32 paragrafi (3) të këtij ligji;

8) nuk ka ndërmarrë masa me të cilat sigurohet që pajisja e hedhur e grumbulluar të dorëzohet në instalimin për trajtim (neni 33 paragrafi (1));

9) nuk ka ndërmarrë masa me të cilat sigurohet që trajtimi i pajisjes së hedhur të grumbulluar të bëhet në pajtim me nenin 34 paragrafi (5) të këtij ligji (neni 34 paragrafi (5));

10) nuk ka ndërmarrë masa me të cilat sigurohet që me materialet dhe pjesët përbërëse të pajisjes së hedhur të fituara pas trajtimit, të veprohet në pajtim me nenin 34 paragrafi (6) të këtij ligji (neni 34 paragrafi (6)) dhe

11) në sistemin e vet për veprim me pajisje të hedhur nuk siguron vendosje të pllakateve ose materialit tjetër informativ, me të cilat do ta informojë publikun dhe shfrytëzuesit e fundit për punët nga neni 11 i këtij ligji (neni 36 paragrafi (1)).

(2) Gjore në shumë prej 1000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në vepruesin kolektiv për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 74

(1) Gjore në shumë prej 9000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje vepruesit kolektiv, nëse:

1) nuk siguron masa për marrje dhe grumbullim falas dhe veprim të mëtejshëm me pajisjen e hedhur e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare në pajtim me nenin 18 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji, përveç nëse ekziston marrëveshje e veçantë me shfrytëzuesin e fundit, për marrjen e pajisjes së hedhur e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare;

2) ushtron profesionin veprim me pajisje të hedhur pa marrëveshje të siguruara të mjaftueshme (neni 28 paragrafi (3) pika 1));

3) nuk e njofton organin profesional për ndryshimin e krijuar të të dhënave të dorëzuara me kërkesën për marrjen e lejes për veprim me pajisje të hedhur (neni 28 paragrafi (5));

4) prodhuesve me të cilët ka lidhur marrëveshje për marrjen e detyrimit për veprim me pajisjen e hedhur nuk u jep vërtetim për marrëveshje të lidhur, e cila është bazë për lirim nga pagesa e kompensimit nga neni 41 paragrafi (2) të këtij ligji (neni 28 paragrafi (9));

5) në programin për veprim me pajisje të hedhur nuk siguron masa për zbatim për sistemet për veprim me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 31 të këtij ligji dhe nuk e përpilon atë në bashkëpunim me prodhuesit pajisja e të cilëve është e përfshirë në sistem, si dhe në bashkëpunim me prodhuesit të kujdeset që programi të mirëmbahet dhe të jetë operativ (neni 31 paragrafi (4));

6) e pengon përfshirjen në sistem dhe me këtë e pengon zbatimin e programit nga neni 31 i këtij ligji, të prodhuesit i cili kryen import të pajisjes në Republikën e Maqedonisë ose nga prodhuesi kërkon plotësimin e kushteve tjera të cilat mund të paraqesin barriera tregtare ose prishje të konkurrencës në treg, me ç'rast prodhuesi i plotëson kushtet të cilat vlejnë edhe për prodhuesit vendorë të cilët janë të përfshirë në atë sistem (neni 33 paragrafi (3));

7) nuk ka ndërmarrë masa me të cilat sigurohet që përpunimi i pajisjes së hedhur të grumbulluar të bëhet në pajtim me nenin 35 paragrafët (1), (2), (3) dhe (4) të këtij ligji dhe

8) nuk u dorëzon në kohë të caktuara raporte për veprim me pajisjen e hedhur prodhuesve në emër dhe për llogarinë e të cilëve është përgjegjës për veprim të drejtë me pajisjen e hedhur (neni 38 paragrafi (1)).

(2) Gjore në shumë prej 1 500 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në vepruesin kolektiv me pajisjen e hedhur për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Kryeresit të kundërvajtjes nga paragrafi (1) pikat 1, 2 dhe 3 të këtij neni mund t'i shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për ushtrimin e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kundërvajtja në kohëzgjatje prej së paku tri ditë deri në më së shumti 30 ditë.

(4) Personit përgjegjës te personi juridik nga paragrafi (2) i këtij neni mund t'u shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e detyrës nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku tri ditë deri në më së shumti 15 ditë.

Neni 75

(1) Gjobe në shumë prej 20 000 deri në 35 000 euro në kundërvlere me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje vepruesit kolektiv, nëse:

1) nuk siguron leje për veprim me pajisjen e hedhur nga organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor (neni 28 paragrafi (2));

2) dorezon raporte me të dhëna të pasakta me qëllim që të konstatohet se janë arritur qëllimet nga nenet 26 dhe/ose 35 të këtij ligji (neni 38) dhe

3) nuk i plotëson detyrimet e përcaktuara në marrëveshjen vullnetare (neni 46).

(2) Gjobe në shumë prej 2 000 eurosh në kundërvlere me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në vepruesin kolektiv për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Kryerësit të kundërvajtjes nga paragrafi (1) i këtij mund t'i shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për ushtrimin e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku gjashtë muaj deri në pesë vjet.

(4) Personit përgjegjës në vepruesin kolektiv nga paragrafi (2) i këtij neni, mund t'u shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e detyrës nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku një vit deri në më së shumti pesë vjet.

Neni 76

Procedura për barazim dhe ndërmjetësim

(1) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenet 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70 dhe 73 të këtij ligji, organet për mbikëqyrje inspektuese nga neni 47 i këtij ligji detyrohen që kryerësit të kundërvajtjes t'i propozojnë procedurë për barazim para se të parashtrijnë kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse.

(2) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenet 71, 72, 74 dhe 75 të këtij ligji, organet për mbikëqyrje inspektuese nga neni 47 i këtij ligji, kryerësit të kundërvajtjes detyrohen t'i propozojnë procedurë për ndërmjetësim para se të parashtrijnë kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse. (3) Në rastet në të cilat është arritur pëlqim për barazim, gjoba kryerësit mund t'i zvogëlohet më së shumti për gjysmen e gjobës së përcaktuar maksimale për kundërvajtje.

(4) Procedurat për barazim dhe ndërmjetësim udhëhiqen në pajtim me dispozitat e Ligjit për mjedisin jetësor dhe Ligjit për kundërvajtje.

Neni 77

Udhëheqja e procedurës për kundërvajtje

(1) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenet 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73 dhe 74 të këtij ligji, procedurë për kundërvajtje udhëheq dhe sanksion për kundërvajtje shqipton Komisioni për Vendimmarrje për Kundërvajtje në Sferen e Mjedisit Jetësor në Ministrinë e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor (në tekstin e mëtejshëm: Komisioni për Kundërvajtje), i formuar në pajtim me Ligjin për mjedisin jetësor.

(2) Procedura në Komisionin për Kundërvajtje udhëhiqet në pajtim me dispozitat e Ligjit për mjedisin jetësor.

(3) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenet 72 dhe 75 të këtij ligji, procedurë për kundërvajtje udhëheq dhe seksion për kundërvajtje shqipton gjykata kompetente.

VII. DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 78

Afatet për realizim

(1) Regjistrimin e prodhuesve ekzistues të cilët leshojnë në treg ose importojnë si shfrytëzues të fundit në Republikën e Maqedonisë pajisje në pajtim me nenin 13 të këtij ligji detyrohen ta bëjnë më së voni deri më 31 dhjetor 2013.

(2) Prodhuesi, evidencën nga neni 38 paragrafi (7) i këtij ligji detyrohet të fillojë ta mbajë nga 1 janari 2014.

(3) Njoftimin e parë të prodhuesit nga neni 38 paragrafi (7) i këtij ligji për kategoritë dhe sasi të pajisjeve që e leshon në treg dhe që e importon në Republikën e Maqedonisë gjatë një viti kalendarik detyrohet ta dorëzojë më së voni deri më 31 mars 2015.

(4) Raportin e parë vjetor nga neni 38 paragrafi (1) i këtij ligji, vepruesi kolektiv dhe vepruesi i pavarur detyrohen ta dorëzojnë më së voni deri më 31 mars 2016.

(5) Prodhuesit në pajtim me detyrimet nga neni 21 i këtij ligji, detyrohen të bashkohen nëpërmjet themelimit dhe/ose lidhjes së marrëveshjes me vepruesin kolektiv për veprim me pajisje të hedhur ose të regjistruhen si veprues të pavarur me pajisje të hedhur më së voni deri më 31 dhjetor 2014.

(6) Detyrimet për shënimin e pajisjeve në pajtim me nenin 10 të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen nga 1 janari 2013.

(7) Programi për menaxhimin me pajisje të hedhur nga neni 43 i këtij ligji do të miratohet më së voni deri më 31 dhjetor 2014.

Neni 79

Dispozita kalimtare

Dispozitat nga neni 10 i këtij ligji nuk kanë të bëjnë me pajisjen e lëshuar në treg para 1 janarit 2013.

Neni 80

Zbatimi i kompensimeve dhe arritja e qëllimeve

(1) Dispozitat e nenit 41 paragrafi (2) pikat 1, 2, 3, 4, 5, 6 dhe 7 të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen nga 1 janari 2015.

(2) Dispozitat e nenit 41 paragrafi (2) pika 8, të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen nga 1 janari 2016.

(3) Qëllimet për grumbullim nga neni 26 i këtij ligji do të konsiderohen të arritura, nëse deri në vitin 2015 grumbullohet pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare në sasi së paku 0,5 kilogram për banor.

(4) Qëllimet për përpunim të pajisjes së hedhur nga neni 35 i këtij ligji për vitin 2015 do të konsiderohen të arritura, nëse:

1) për pajisje të hedhur që bën pjesë në kategoritë e pajisjeve nga neni 4 paragrafi (1) pikat 1 dhe 10 të këtij ligji realizohet, së paku:

a) shkalla e përpunimit prej 60% nga pesha mesatare e pajisjes dhe

b) shkalla e rishfrytëzimit dhe riciklimit të pjesëve, materialeve dhe substancave prej 55 % nga pesha mesatare e pajisjes. 2) për pajisje të hedhur që bën pjesë në kategoritë nga neni 4 paragrafi (1) pikat 3 dhe 4 të këtij ligji realizohet, së paku:

a) shkalla e përpunimit prej 45% nga pesha mesatare për pajisje dhe

b) shkalla e rishfrytëzimit dhe riciklimit të pjesëve, materialeve dhe substancave prej 35 % nga pesha mesatare për pajisje.

3) për pajisje të hedhur që bën pjesë në kategoritë e pajisjeve nga neni 4 paragrafi (1) pikat 2 dhe 5, 6, 7 и 9 të këtij ligji realizohet, së paku:

a) shkalla e përpunimit prej 45% nga pesha mesatare për pajisje dhe

b) shkalla e rishfrytëzimit dhe riciklimit të pjesëve, materialeve dhe substancave prej 40 % nga pesha mesatare për pajisje dhe

4) për pajisje të hedhur, poçe me zbrazje të gaztë nga Lista e llojeve të prodhimeve nga neni 41 paragrafi (4) të këtij ligji, së paku 45% rishfrytëzim dhe riciklim të pjesëve, materialeve dhe substancave nga pesha e prodhimit.

Neni 81

Shpenzimet për veprimin me hedhurinat e mbetura

(1) Me përjashtim të dispozitave nga neni 21 paragrafi (1) i këtij ligji për pajisjen që është lëshuar në treg deri më 1 janar 2013 (hedhurinë e mbetur), shpenzimet për veprim me pajisje të hedhur nga ekonomia familjare, i bartin proporcionalisht të gjithë prodhuesit me përpjesëtim me pjesën që i përgjigjet sasisë vjetore të pajisjes që e ka lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë.

(2) Për pajisjen e cila është lëshuar në treg deri më 1 janar 2013, shpenzimet për veprim me pajisje të hedhur (hedhurinat e mbetura) e cila nuk është e pajisje e hedhur nga ekonomia familjare i bartin prodhuesi dhe shfrytëzuesi i fundit për çka lidhin marrëveshje për financimin e veprimit me pajisje të hedhur që nuk është pajisje e hedhur nga ekonomia familjare.

Neni 82

Paraqitja e shpenzimeve për veprim me pajisje të hedhur

Me përjashtim të dispozitave të nenit 21 paragrafi (2) të këtij ligji, shpenzimet për veprimin me pajisje të hedhur që krijohen nga kategoritë e pajisjeve nga neni 4 paragrafi (1) pikat 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 dhe 10 të këtij ligji, mund të paraqiten gjatë shitjes të pajisjes së re deri më 31 dhjetor 2017, e shpenzimet për veprimin me pajisjen e hedhur që krijohen nga kategoritë e pajisjes nga neni 4 paragrafi (1) pika 1 të këtij ligji, mund të paraqiten gjatë shitjes së pajisjes së re deri më 31 dhjetor 2018.

Neni 83

Fillimi i zbatimit

(1) Dispozitat nga nenet 28 paragrafi (27) dhe 29 paragrafi (24) të këtij ligji do të zbatohen me fillimin e zbatimit të Ligjit për themelimin e Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marredhenies së Punës në Shkallë të Dytë.

(2) Dispozitat e nenit 40 paragrafi (6) të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen në ditën e aderimit të Republikës së Maqedonisë në Unionin Evropian.

Neni 84

Miratimi i rregullave më të përafërta

Rregullat më të përafërta për zbatimin e këtij ligji do të miratohen më së voni deri më nëntor 2013.

Neni 85

Shfuqizimi

Në ditën e fillimit të zbatimit të këtij ligji do të shfuqizohen dispozitat e neneve 6 pika 13, 71, 71-a, 71-b, 127 paragrafi (1) pika 32 dhe 139 paragrafi (1), pika 24 të Ligjit për menaxhim me hedhurina ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 68/2004, 71/2004, 107/2007, 102/2008, 143/2008, 124/10 dhe 51/2011).

Neni 86

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndersa do të fillojë të zbatohet më 1 janar 2013.

163.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ПАКУВАЊЕ И ОТПАД ОД ПАКУВАЊЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за управување со пакување и отпад од пакување,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр. 07-146/1
11 јануари 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ПАКУВАЊЕ И ОТПАД ОД ПАКУВАЊЕ

Член 1

Во Законот за управување со пакување и отпад од пакување („Службен весник на Република Македонија“ број 161/2009, 17/11 и 47/11), по членот 8 се додава нов член 8-а, кој гласи:

„Член 8-а

Забрана за пуштање на пазар на кеси за транспорт на стоки

(1) Се забранува пуштање на пазар на кеси за транспорт на стоки произведени од полимери од етилен, поли (винил хлорид) и/или од други пластични маси.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член дозволено е пуштање на пазар на биоразградливи кеси произведени на соодветно пропишаните стандарди за биоразградливост.

(3) Стандардите за биоразградливост од ставот (2) на овој член кои треба да ги исполнуваат кесите за транспорт на стоки, начинот на пуштање и употреба на биоразградливите кеси за транспорт на стоки на пазар ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.“

Член 2

Во членот 21 став (2) точка 2 зборовите: „договори склучени“ се заменуваат со зборовите: „најмалку еден договор склучен“.

Член 3

Во членот 40-а став (1) точка 1 зборовите: „0,80 ден./1 кг“ се заменуваат со зборовите: „1 ден./1 кг“.

Во ставот (2) точки 1 и 2 зборовите: „пластични маси“ се заменуваат со зборовите: „пластични маси без оглед дали содржат соодветни адитиви и/или се биоразградливи“.

Член 4

Во членот 50 став (1) се додава нова точка 1, која гласи:

„1) да врши увид и контрола и да утврди дали на пазар се пуштаат кеси за транспорт на стоки спротивно на членот 8-а став (1) од овој закон;“.

Точките 1, 2 и 3 стануваат точки 2, 3 и 4.

Член 5

Во членот 51 став (1) се додава нова точка 1, која гласи:

„1) ќе ги задолжи производителите и/или увозниците да ги повлечат од пазар кесите за транспорт на стоки произведени од полимери од етилен, поли (винил хлорид) и/или од други пластични маси (член 8-а став (1));“.

Точките 1, 2 и 3 стануваат точки 2, 3 и 4.

Член 6

Во членот 53 став (1) се додава нова точка 2, која гласи:

„2) пушта на пазар кеси за транспорт на стоки спротивно на членот 8-а став (1) од овој закон;“.

Точките 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 8 стануваат точки 3, 4, 5, 6, 7 и 9.

Член 7

Во членот 57 став (1) се додава нова точка 1, која гласи:

„1) пушта на пазар кеси за транспорт на стоки спротивно на членот 8-а став (1) од овој закон;“.

Точките 1, 2 и 3 стануваат точки 2, 3 и 4.

Член 8

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а одредбите од членот 8-а од овој закон ќе започнат да се применуваат по истекот на девет месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR MENAXHIM ME PAKETIM DHE HEDHURINA NGA PAKETIMI

Neni 1

Нë Ligjin пëр менaxhim ме пакeтим дхе хедхуринa нга пакeтим (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise” numër 161/2009, 17/11 дхе 47/11), пас нeнит 8 сhтохет нeни и ри 8-а си вијон:

“Neni 8-a

Ndalim пëр лëшим нë трeг тë қeсeвe пëр транспорт тë маллравe

(1) Ndalohet лëшим и нë трeг и қeсeвe пëр транспорт тë маллравe тë проdhуарa нга полимeрeт e етиленит, поли (винил кlorиди) дхе/осe нга маса тjера пластикe.

(2) Мe пëрјаштум нга параграф и (1) и кëтиј нeни, лeјохет лëшим и нë трeг и қeсeвe биoshпëрбëрeсe тë проdhуарa нë пaјтум мe стандартeт e пëрcактуарa пëр биoshпëрбëрjе.

(3) Standardet пëр биoshпëрбëрjе нга параграф и (2) и кëтиј нeни қë дуhет т’и plotëсојнë қeсeт пëр транспорт тë маллравe, мëнyрëн e лëшимит дхе пëрдоримит тë қeсeвe биoshпëрбëрeсe пëр транспорт тë маллравe нë трeг и пëрcактон министри и cили удhëхeқ мe органин e администратëс штeторe компетент пëр крyрjен e пунëвe нга сфeра e мjедисит jетeсор”.

Neni 2

Нë нeнин 21 параграф и (2) пика 2 фjalët: “marrevешjе тë lidhура” зëвeндëсoхeн мe фjalët: “сë пaкy нjë marrevешjе e lidhуr”.

Neni 3

Нë нeнин 40-а параграф и (1) пика 1 фjalët “0,80 ден. /1 kg” зëвeндëсoхeн мe фjalët “1 ден. /1 kg”.

Нë параграфин (2) пикат 1 дхе 2 фjalët: “masa пластикe” зëвeндëсoхeн мe фjalët: “masa пластикe па мaртë парасyш нëсe пëрмбajнë адитивë пëркатëс дхе/осe јанë биoshпëрбëрeсe”.

Neni 4

Нë нeнин 50 параграф и (1) сhтохет пикë e ре 1, си вијон: “1) тë крyејë шиким дхе контролл дхе тë пeрcактојe нëсe нë трeг лëшoхeн қeсe пëр транспорт тë маллравe нë кундëрсhtим мe нeнин 8-а параграф и (1) тë кëтиј лигji;”.

Пикат 1, 2 дхе 3 бëхeн пика 2, 3 дхе 4.

Neni 5

Нë нeнин 51 параграф и (1) сhтохет пикe e ре 1, си вијон: “1) до т’и дeтyрoјë проdhуeсит дхе/осe импортuesит қë т’и хeқин нга трeгу қeсeт пëр транспорт тë маллравe тë проdhуарa нга полимeрe тë етиленит, поли (винил кlorиди) дхе/осe нга маса тjера пластикe (нeни 8-а параграф и (1));”.

Пикат 1, 2 дхе 3 бëхeн пика 2, 3 дхе 4.

Neni 6

Нë нeнин 53 параграф и (1) сhтохет пикë e ре 2, си вијон: “2) лeшoн нë трeг қeсe пëр транспорт тë маллравe нë кундëрсhtим мe нeнин 8-а параграф и (1) тë кëтиј лигji;”.

Пикат 2, 3, 4, 5, 6, 7 дхе 8 бëхeн пика 3, 4, 5, 6, 7, 8 дхе 9.

Neni 7

Нë нeнин 57 параграф и (1) сhтохет пикe e ре 1, си вијон: “1) лeшoн нë трeг қeсe пëр транспорт тë маллравe нë кундëрсhtим мe нeнин 8-а параграф и (1) тë кëтиј лигji;”.

Пикат 1, 2 дхе 3 бëхeн пика 2, 3 дхе 4.

Neni 8

Ky лигj hын нë фуқи нë дитëн e тетë нга дита e botимит нë “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë, ndersa dispozitat e nenit 8-a të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen pas kalimit të nëntë muajve nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

164.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КОНЦЕСИИ И ЈАВНО ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО

Се прогласува Законот за концесии и јавно приватно партнерство,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр. 07-149/1
11 јануари 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.